

KAMU HUKUKU/PUBLIC LAW

Araştırma Makalesi / Research Article

“Cesetsiz Öldürme Suçları İspatlanabilir mi?” Anglo-Amerikan İspat Hukuku ile Karşılaştırmalı Yargıtay Kararlarının Analizi*

“Can It be Proven a Homicide Without a Body?” An Analysis of Turkish Supreme Court Decisions with Comparison Anglo-American Evidence Law System

Batuhan AKTAŞ**

ÖZ

Cesetsiz cinayet vakaları (NBH), bir cinayet olayında mağdurun (cesedinin) gizlendiği ya da yok edildiği, diğer bir ifadeyle ortada bir cesedin bulunmadığı; ancak bir cinayet şüphesinin bulunduğu olaylardır. Bu olaylara ilişkin yargılamalarda, vakianın kuşkusuz en önemli delilleri arasında bulunan mağdurun cesedinin ya da cesedinin bir parçasının bulunamamasına rağmen, kişi veya kişiler hakkında mahkûmiyet kararı verilmesi mümkün müdür? Yoksa çok yaygın bir inanışın yansıması olarak “*ceset yoksa cinayet de yoktur*” şeklinde bir kaide gerçekten söz konusu mudur? Mahkemenin cesedin olmamasına rağmen, mahkûmiyet kararı verebileceğinin kabulü hâlinde karara hangi delil ya da delillere dayanılarak hükmedilebilecektir? Vakianın büyük ölçüde çözülmesini sağlayabilecek mağdurun cesedi gibi bir delilin yokluğunda mahkemenin ya da hâkimin mahkûmiyet kararı verebilmesi için yenmesi gereken şüpheyi yendiğinden tam olarak söz edilebilecek midir? Ceza muhakemesi hukukunun tarihsel anlamda en önemli kazanımlarından biri olan masumiyet karinesinin ve bu karinenin bir uzantısı olan şüpheden sanık yararlanır ilkesinin böyle durumlarda gündeme gelmesi mümkün müdür ve/veya gerekli midir? Cesedinin bulunamadığı düşünülen ve öldüğü sanılan mağdurun yargılamanın hatta infazın tamamlanmasının ardından bir anda

* Makale gönderim tarihi: 18.08.2025. Makale kabul tarihi: 31.12.2025. Batuhan Aktaş, “Cesetsiz Öldürme Suçları İspatlanabilir mi? Anglo-Amerikan İspat Hukuku ile Karşılaştırmalı Yargıtay Kararlarının Analizi”, *İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt 12, Sayı 2, 2025, ss. 527-590, DOI: <https://doi.org/10.46547/imuhfd.2025.12.2.10>

** Dr. Öğr. Üye., Çankaya Üniversitesi Hukuk Fakültesi Ceza ve Ceza Muhakemesi Anabilim Dalı, 0000-0001-5113-2503, batuhanaktas@cankaya.edu.tr

Çatışma Beyanı: Yazar herhangi bir çatışma beyanı bildirmemiştir.

Conflict of Interest Statement: The author(s) have declared no conflict of interest.

sağlıklı bir şekilde ortaya çıkması durumunda ne olacaktır? İşte bu çalışmanın konusunu da yukarıda sorduğumuz pek çok soruyu cevaplamaya çalışacağımız mukayeseli hukukta “no body homicide” olarak kavramlaştırılan cesetsiz öldürme olaylarında ispatın de lege lata (olan hukuk) yönünden ne şekilde gerçekleştiği ve de lege ferenda (olması gereken hukuk) bakımından ise ne şekilde gerçekleşmesi gerektiğine ilişkin tartışma oluşturmaktadır.

Anahtar Kelimeler: İnsan öldürme, kayıp kişi, ispat, doğrudan-dolaylı ispat, cesetsiz cinayet.

ABSTRACT

No-body homicide (NBH) cases are incidents in which the victim’s body is concealed or destroyed—in other words, where no-body is recovered—yet there is suspicion that a homicide has occurred. In proceedings concerning such cases, is it possible to convict a person or persons despite the absence of the victim’s body—or even any part of it—which is undoubtedly among the most important pieces of evidence in the incident? Or, as commonly believed, does the principle that “no-body means no-murder” genuinely hold legal validity? If it is accepted that a court may render a conviction despite the absence of a body, on what evidence or evidentiary standards will such a judgment be based? In the absence of the victim’s body—an element that could significantly contribute to resolving the case—can it truly be asserted that the court or judge has overcome the requisite threshold of doubt to convict? In such cases, should the principle of presumption of innocence, one of the most fundamental achievements of criminal procedure law, and its corollary, the rule that the accused benefits from doubt, be considered and/or applied? Moreover, what would happen if a victim, presumed dead and whose body was never found, were to reappear alive and well after the trial and even after the execution of the sentence? This study aims to explore and address these and many other questions by examining the evidentiary standards in cases of so-called “no-body homicide”, a concept recognized in comparative law. The discussion will focus on how proof is established under de lege lata (the law as it is) and how it should ideally be structured under de lege ferenda (the law as it ought to be).

Keywords: Homicide, missing person, proof, direct evidence/circumstantial evidence, no-body homicide.

Giriş

Bir kişinin bir kişiyi isteyerek ya da istemeyerek öldürmesi (insan öldürme), insanlığın ilk ortaya çıktığı andan itibaren var olan bir fenomen olup insanlığın devam ettiği sürece de var olmaya devam edeceği şüphesizdir. Bu sebeple tabii (doğal) suçlar arasında sayılan insan öldürme, insanın varlığını ortadan kaldırdığından hemen her dinde yasaklanmış ve yine her hukuk düzeni tarafından da diğer suçlara nazaran çok daha ağır cezalara tabi kılınmıştır. Suçun arz ettiği bu önem ise söz konusu suça ilişkin yargılamaların da büyük bir titizlikle yürütülmesini gerekli kılmaktadır. Pek tabii, diğer suçlara ilişkin yargılamalarda olduğu gibi ölüm ile sonuçlanan olaylarda da failin yargılanması ve hatta cezalandırılması, olayın ne şekilde ortaya çıktığına ve toplanan delillerin ispat gücüne bağlıdır; ancak bazı istisna hâllerde söz konusu yargılama olağan hâlden çok daha karmaşık bir görünüm arz etmektedir.

Söz gelimi; bu türden yargılamalarda, vakianın kuşkusuz en önemli delilleri arasında bulunan mağdurun cesedinin ya da cesedinin bir parçasının bulunamadığı hâllerde, kişi veya kişiler hakkında yine de mahkûmiyet kararı verilmesi mümkün müdür? Yoksa çok yaygın bir inanışın yansıması olarak “*ceset yoksa cinayet de yoktur*”¹ şeklinde bir kaide gerçekten söz konusu mudur? Mahkemenin cesedin olmamasına rağmen, mahkûmiyet kararı verebileceğinin kabulü hâlinde karara hangi delil ya da delillere dayanılarak hükmedilebilecektir? Vakianın büyük ölçüde çözülmesini sağlayabilecek mağdurun cesedi gibi bir delilin yokluğunda mahkemenin ya da hâkimin mahkûmiyet kararı verebilmesi için yenmesi gereken şüpheyi yendiğinden tam olarak söz edilebilecek midir? Ceza muhakemesi hukukunun tarihsel anlamda en önemli kazanımlarından biri olan masumiyet karinesinin ve bu karinenin bir uzantısı olan şüpheden sanık yararlanır ilkesinin böyle durumlarda gündeme gelmesi mümkün müdür ve/veya gerekli midir? Cesedinin bulunamadığı düşünülen ve öldüğü sanılan mağdurun yargılamanın hatta infazın tamamlanmasının ardından bir anda sağlıklı bir şekilde ortaya çıkması durumunda ne olacaktır?

1 Aşlında bu inanış hem aşağıda yer verdiğimiz Campden Wonder davasına hem de İngiliz ceza hukuku tarihi üzerine oldukça önemli bir çalışma gerçekleştiren Sir Matthew Hale’in 1778 tarihli “Pleas of the Crown” isimli eserinde geçen iki vakiya dayanmaktadır. Özellikle Sir Matthew Hale bu hususu; “*İki vaka sayesinde, durum tam olarak ortaya çıkartılmadan ya da en azından (mağdurun) ölü olduğu (cesedi) tespit edilmeden, asla bir kişiyi öldürmeden suçlu bulmadım*” şeklinde ifade etmiştir. Hale’in bahsettiği söz konusu iki olay; Warwickshire’lı bir kişinin genç yeğenini öldürdüğü iddiasıyla ve yine Staffordshire’lı bir başka kişinin de bir başka kişiyi öldürüp yaktığı iddiasıyla yargılanıp asıldıktan sonra her iki kişinin de suçlu olmadığının ortaya çıkmasına dayanmaktadır. Robert Kennaugh, *Contemporary Murder*, Hugh-Keartland Publishers, Johannesburg, 1969, s. 485.

Tüm bu soruları biraz daha somut örnekler ile geliştirir isek, (A)'nın izlediği "Breaking Bad" dizisinden etkilenerek bir gün önce bıçaklayarak öldürdüğü (B)'yi plastik bir kap içerisinde asit banyosu ile erittiği; (A)'nın (B) ile birlikte denize açıldığı ve teknede öldürdüğü (B)'yi akıntının olmadığı bir bölgede denize attığı; (A)'nın yine tartıştığı (B)'yi öldürerek ormanın ücra bir kısmına gömdüğü ya da cesedi yaktığı varsayımlarında; (B)'nin cesedinin geri dönülemez bir şekilde ortadan kalkması söz konusu olabilir yahut çok ileri derece bir kriminalistik inceleme ile ancak cesedin kime ait olduğu ortaya konulabilir, ancak tüm bu olaylarda cesedin mevcudiyeti olmaksızın (A)'nın gerçekten (B)'yi öldürdüğü ispatlanabilir mi? Bu soru da kendi içerisinde pek çok soruyu beraberinde getirmektedir. Gerçekten de (A)'nın yıllar sonra (B)'yi öldürdüğünü samimi bir şekilde itiraf etmesi hatta savcılık/mahkeme önünde bu hususu ikrar etmesi durumunda, bu ikrar mahkûmiyet kararı için yeterli olacak mıdır? (A)'nın tekneye (B) ile bindiğini gören ve olayın tek tanığı olan (C)'nin tanıklığı ya da benzer şekilde (A)'nın tekneye (B) ile bindiğini gösteren bir güvenlik kamerası görüntüsü (A)'nın (B)'yi öldürdüğünü ortaya koymak noktasında yeterli midir? (A)'nın evinde bir şeyleri yakmak için önceden temin ettiği benzin bidonunun bulunması, asitte eritme için gerekli araç ve gereçlerinin çıkması, botlarında çamur izine, salonunda kan izine rastlanması yine (A)'nın kasten öldürme suçunu işlediğini tam olarak ispata muktedir midir?

Daha da önemlisi yukarıda yer verdiğimiz örnek olaylarda, mahkemenin sınırlı delillerle üstelik ortada ceset dahi yokken maddi gerçeğe² ulaşması mümkün müdür? Pekala, (A) yıllar sonra, aslında (B)'yi gerçekten öldüren (C)'yi korumak ya da (C) kendisini tehdit ettiği için suçu kendi işlemiş gibi itiraf etmiş olabilir veya (B) tekneden tamamen kendi sakarlığı sonucu düşmüş olabilir. (A)'nın botlarındaki çamur izlerinin, evindeki asit ya da yakıcı

2 Ceza muhakemesinde amacın, insan haklarına saygılı şekilde maddi gerçeğe ulaşmak olduğu, maddi gerçeğe ulaşılamadığı durumlarda hâkimin ya da mahkemenin şekli gerçeklik ile yetinerek karar vermesinin mümkün olmadığı kabul edilmektedir. Bahri Öztürk, Durmuş Tezcan, Mustafa Ruhan Erdem, Özge Sırma-Gezer, Yasemin F. Saygılar, Esra Alan, Özdem Özyayın, Efser Erden-Tütüncü, Derya Altınok-Villemin, Mehmet Can Tok, *Nazari ve Uygulamalı Ceza Muhakemesi Hukuku*, 16. Bası, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2022, s. 145; Burcu Baytemir-Kontacı, Ali Şahin Kılıç, Güzde Asena Olcay, Dilasa Cingî, Elif Alkan, *Ceza Muhakemesi Hukuku (Temel Hukuk Dizisi)*, Ed. Cumhur Şahin, Neslihan Göktürk, 7. Bası, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2024, s. 25; Veli Özer Özbek, Koray Doğan, Pınar Bacaksız, *Ceza Muhakemesi Hukuku*, 17. Bası, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2024, s. 39 vd. Ayrıca bkz. Cumhur Şahin, Neslihan Göktürk, *Ceza Muhakemesi Hukuku I*, 12. Bası, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2021, s. 21. Ceza muhakemesinin amacına ilişkin son derece detaylı bir inceleme için bkz. Mehmet Yayla, *Ceza Muhakemesinde İspat ve Şüphe*, 2. Bası, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2021, s. 29 vd. Ayrıca bkz. Doğan Gedik, *Ceza Muhakemesinde İspat ve Şüphenin Sanık Lehine Yorumlanması*, 7. Bası, Adalet Yayınevi, Ankara, 2024, s. 21 vd. Yüzeysel olsa da daha performatif bir yaklaşım için bkz. Eşref Barış Börekçi, "Nitelikli Cinsel Saldırı/İstismar Mağdurları Neden Bir Defa Dinlenememektedir?", *Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt 19, Sayı 2022/2, s. 1078.

gereçlerin mevcudiyeti, (B)'yi (C)'nin öldürmesine rağmen, (A)'nın yalnızca cesedin ortadan kaldırılmasına yardım etmesinden veya (B)'nin yanlışlıkla ya da doğal bir ölüm sonucu hayatını kaybetmesine rağmen, başına bir şey geleceği korkusu ile (A)'nın cesetten kurtulma çabasından kaynaklanabilir. Görüleceği üzere, tüm bu durumlarda (A) açısından kasten öldürme suçunun gerçekleştiğinden bahsedilmesi mümkün değildir ve ortaya konulan deliller, her ne kadar hayatın olağan akışı gereği istisna olsa da maddi gerçeği tam olarak ortaya çıkartamamaktadır.

Dahası cesedin varlığı da bu tür vakıaların çözümünü ya da bir kasten öldürme olayının maddi gerçeğe ulaşacak şekilde yargı eliyle sonuçlandırmasını her zaman mümkün kılamamaktadır. Hiç kuşkusuz, mağdurun cesedi; otopsi biliminin de gelişmesi ile ölüm nedeninin tam olarak ortaya konulabilmesi açısından oldukça önemlidir. Nitekim kişinin doğal yollarla mı öldüğünü yahut öldürülüp öldürülmediğini belirlemek cesedin üzerinde birtakım incelemelerin yapılmasına bağlıdır. Bununla birlikte, cesedin mevcudiyeti ve üzerinde birtakım incelemeler yapılması dahi kişinin kim tarafından hangi gerekçe ile ne şekilde öldürüldüğünü ya da öldürülüp öldürülmediğini her zaman “tam olarak” ortaya koyamamaktadır³. Örneğin; mağdurun cesedi üzerinde yapılan otopside vücutunda bulunan birden fazla kurşundan hangi bölgeye isabet eden kurşunun ölüme sebebiyet verdiği saptanabilir, ancak bu kurşunların hangi silahtan ateşlendiği yahut silahı kimin ateşlediği tespit edilemiyorsa yine ölüm neticesini kimin gerçekleştirdiği belirlenemeyecektir. Benzer şekilde mağdurun otopsisinde topuk kemiklerinin kırık olması onun yüksekte düştüğünü göstermesi bakımından önemli bir bulgu iken mağdurun aşağı kendi rızası ile mı atladığını yoksa intihar süsü verilerek birisi tarafından mı itildiğini tek başına ispata elverişli olmayacaktır. Görüleceği üzere, cesedin mevcudiyeti durumunda dahi ölüm olayının kim tarafından ne şekilde gerçekleştiğinin tespiti kolay değil iken, bir de cesedin olmadığı yukarıdaki örnek durumlarda yargılamanın ne şekilde sonuçlandırılacağı daha büyük bir karmaşıklık arz etmektedir.

3 Bu çıkarımımız cesedin bulunmasına rağmen, ciddi anlamda deforme olduğu durumlar açısından da geçerlidir. Diğer bir ifadeyle, cesedin bulunması tek başına bir anlam ifade etmemekte, aynı zamanda bu ceset üzerinde bir inceleme yapılmasını sağlayacak durumda olmalıdır. Söz gelimi; denizde bulunan bir cesedin ölümden günler sonra bulunması durumunda gerçekleştirilecek bir otopside pek çok bulgunun kesin şekilde saptanması oldukça güç olacaktır. Nitekim öğretide bu duruma ilişkin; “Çürüme birçok bulguyu maskeleyebilir veya değiştirebilir, dikkatli yorum yapınız.” şeklinde bir not dahi düşüldüğü görülmektedir. Behnan Alper, Derya Azmak, Necmi Çekin, Mete Korkut Gülmen, Sermet Koç, Serpil Salaçin, *Adli Otopsiler ve Adli Patoloji (Suda Boğulma)*, <https://www.ttb.org.tr/eweb/adli/3.html> (12.01.2025).

Nitekim ceza muhakemesi hukukunda delil her şeydir ve delil olmaksızın kişi hakkında kovuşturma aşamasına geçilemeyeceği gibi (örneğin; CMK m. 174/1-b), kovuşturma aşamasında da suçun ispatını sağlayacak delil veya delillerin yokluğunda mahkûmiyet kararı verilmesi mümkün değildir (örneğin; CMK m. 223/1-e). Her ne kadar, vicdani takdir sisteminin benimsendiği ve delil sınırlandırmasının bulunmadığı ceza muhakemesi hukukumuzda delilin fonksiyonu, niteliği ve bir vakianın ispatı açısından önemi yargılama aşamasında tartışılabilir ve en nihayetinde mahkeme ya da hâkim bir olayı yüzde yüz kesinlikte ispat etmeye yarayacak delilin yokluğuna rağmen, diğer delillere dayanarak hayatın olağan akışına uygun, mantıklı ve gerekçeli şekilde bir hükme kanaat getirebilir. Lâkin bu durumda dahi mahkemenin veya hâkimin mahkûmiyet kararı verebilmesi bu karara dayanak başkaca delil/delillerin bulunmasına bağlıdır. Oysa yukarıda yer verdiğimiz örneklerde delillere ne şekilde ulaşılabileceği ve/veya ulaşılan (ceset dışındaki) delillerin nasıl değerlendirilmesi gerektiği tartışmaya açıktır. Dahası bu tartışma yalnızca ceza muhakemesi boyutu ile değil, maddi ceza hukuku boyutu ile de büyük önem arz etmektedir. Keza Türk Ceza Kanunu'nda ölüm neticesine bağlı olarak *-pek çok mukayeseli kanunda olduğu gibi-* birden fazla suç tipi öngörülmüş, failin hangi manevi unsurla hareket ettiği veya eylemi neden gerçekleştirdiği hususlarına ayrı ayrı sonuçlar bağlanmıştır. Bu sonuçlar yalnızca teorik bir önem de arz etmemekte, kişinin alacağı ceza, sahip olduğu manevi unsurun türüne, fiilin işlenme nedenlerine göre ciddi anlamda farklılık göstermektedir⁴. Tüm bunların doğru şekilde tespiti ise cesedin bulunmadığı yargılamalarda, mahkemenin ne şekilde hareket edeceğinin ayrıca ortaya konulmasını ya da en azından tartışılmasını elzem kılmaktadır.

İşte bu çalışmanın konusunu da okuyucunun zihninde hem bir merak hem de bir çerçeve oluşturması açısından sordüğümüz pek çok soruyu cevaplamaya çalışacağımız mukayeseli hukukta "no body homicide" olarak kavramlaştırılan cesetsiz öldürme olaylarında ispatın *de lege lata* (olan hukuk) yönünden ne şekilde gerçekleştiği ve *de lege ferenda* (olması gereken hukuk) bakımından ise ne şekilde gerçekleşmesi gerektiğine ilişkin tartışma oluşturmaktadır. Bu tartışmanın sağlıklı bir şekilde yapılabilmesi adına öncelikle Anglo-Sakson ülkelerinde cesedin bulunmadığı; ancak cinayet şüphesinin bulunduğu ölümlü yargılamalarda mahkemelerin (jüri ile birlikte) ne yönde ve nasıl karar verdikleri üzerinde durulacak, akabinde ise Yargıtay kararları ışığında bizim

4 Gerçekten de Türk Ceza Kanunu'na göre; kasten öldürme suçunun failinin müebbet hapis cezası, nitelikli kasten öldürme suçunu işleyen failin ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası, taksirle ölüme sebebiyet verme suçunu işleyen failin ise iki yıldan altı yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılması öngörülmüştür.

hukukumuz bakımından meselenin nasıl ele alındığı (ve nasıl ele alınması gerektiği) izah edilmeye gayret edilecektir.

I. Anglo-Sakson Hukukunda Cesedin Bulunamadığı ve Öldürme Şüphesinin Bulunduğu Yargılamalara İlişkin Mahkemelerin Yaklaşımı

A. “No Body Homicide” Kavramına Genel Bir Bakış ve MisPER/NBH Ayırımı

Giriş kısmında da açıkladığımız üzere, “no body homicide” kavramı cesedin bulunamadığı; ancak cinayet şüphesinin bulunduğu davaları (bu cinayet ister “murder”⁵, ister “manslaughter”⁶ şeklinde gerçekleşsin) tanımlamak

- 5 Ashında “murder” ifadesi birinin akli melekeleri yerinde olan bir kişi tarafından kastla, belirli bir kurbanı veya yoluna çıkan herhangi birini öldürme niyeti ile (önceden belirlenmiş bir kötü niyet – *malice aforethought*) herhangi bir yasal ya da makâmın izni (diğer bir ifadeyle hukuka uygun kılacak bir mazeret olmaksızın) öldürmesi durumunu tarif etmek için kullanılır. Söz konusu kavram birinci derece (*first degree murder*) ve ikinci derece (*second degree murder*) olarak ayrılrsa da (*hatta bazı eyaletlerde üçüncü derece olduğu dahi ifade edilmektedir*) özellikle Amerika’da pek çok eyalette; bir kişinin işkence ile öldürülmesi, önce kaçırıldıktan sonra öldürülmesi veya bir başka suç işlerken kurbanın öldürülmesi (örneğin; cinsel saldırı suçunu işleyebilmek için ya da işlendiği sırada) ya da bir polis memuruna yönelik işlenmesi, önceden planlayarak öldürme eyleminin gerçekleştirilmesi birinci derece cinayet olarak kabul edilmektedir. İkinci derece cinayet ise daha çok kişinin önceden cinayeti tasarlamadığı ancak bir öfke hâlinin veya ani bir kavgada/tartışmada ortaya çıkan gerilimin sonucunda işlenen cinayetleri ifade etmektedir. Pek tabii, kişinin ilk derece cinayetten mi yoksa ikinci derece cinayetten mi sorumlu tutulacağı, eyalet yasalarına, önceden verilen kararlara ve olayın gelişimine göre farklılık göstermektedir. “Murder” kavramı hakkında daha fazla bilgi için bkz. <https://dictionary.law.com/Default.aspx?selected=1303> (15.01.2025).
- 6 “Manslaughter” ifadesi ise “murder” ifadesinden farklı olarak, bir kişiyi önceden öldürme niyeti veya planı (tasarlaması-taammüdü) olmaksızın haksız bir şekilde öldürme eylemlerini ifade etmektedir. “Manslaughter” kavramı da kendi içerisinde isteyerek birini öldürme (*voluntary manslaughter*) ve istemeyerek birini öldürme (*involuntary manslaughter*) şeklinde ikiye ayrılmaktadır. <https://dictionary.law.com/Default.aspx?selected=1209> (15.01.2025). İsteyerek öldürme, kişinin bir kişiyi öfkeyle ya da başka bir suç işlerken öldürmesi anlamına gelmekte iken, istemeyerek öldürme ise tam olarak ifade edildiği gibi bir kişinin yanlışlıkla veya kazayla öldürülmesi anlamına gelmektedir. <https://dictionary.law.com/Default.aspx?selected=1209> (15.01.2025). Bu tanımlardan da anlaşılacağı üzere, *second degree murder* kavramı ile *voluntary manslaughter* kavramı birbirine oldukça yakındır ve buradaki farkı tespit etmek her zaman kolay değildir. Bu bakımdan *second degree murder* ifadesi daha ziyade bir kişinin diğer bir kişiyi öldürme veya onu ciddi şekilde yaralama kastını içermekte iken *voluntary manslaughter* ise kasıtlı bir davranış olmasına rağmen sıradan bir kişinin makul bir şekilde düşünerek gerçekleştirdiği eylemin sonucunu ölüm olarak tahmin edebiliyor olmasına rağmen failin umursamayarak (anlık bir öfke) ile hareketine devam etmesidir. Söz gelimi; bir barda tartışan bir kişi elindeki bira şişesini, diğerinin başına vursa ve bu darbe onun ölümüne sebebiyet verse burada *voluntary manslaughter* kavramı gündeme gelebilecek iken, aynı tartışma esnasında bardaki kişinin yanındaki öldürücü mahiyetteki silahını kullanarak karşısındakini vurması durumunda *second degree murder* kavramı söz konusu olabilecektir. En temelde iki kavram arasındaki fark, failin ne şekilde ve ne niyetle hareket ettiği ile alakalıdır. Diğer bir ifadeyle, birini düşünmeden ya da mantıksızca öldürmek (örneğin; eşini bir başka kişiyle yatakta gördüğü anda öfkeyle onu öldürmek) *voluntary manslaughter* içerisinde değerlendirilebilecek iken, bir banka soygununda soygunu engellemeye çalışan banka memurunu öldürmek *second degree murder* olarak nitelendirilebilir. Bu ayırım bir kez daha ifade etmek gerekirse eyaletten eyalete

için kullanılan Anglo-Sakson kökenli bir kavram olup söz konusu kavramın Türkçe’ye “cesetsiz cinayet”⁷ şeklinde çevrilmesi mümkündür. Nitekim “no body homicide” kavramına ilişkin öğretide üzerinde konsensus oluşmuş resmî bir tanım bulunmasa da kavramın “*bir cinayet olayında mağdurun (cesedinin) gizlendiği ya da yok edildiği*” olayları ifade etmek için kullanıldığı görülmektedir⁸.

Aslında mağdurun cesedinin bulunamadığı ve ortada bir cinayet şüphesinin bulunduğu olaylar, *-kulağa istisna gibi gelse de-* hiç de azımsanamayacak kadar çoktur⁹. Keza tıpkı diğer suçlarda olduğu gibi fail yakalanmamak için suçun iz ve emarelerini ortadan kaldırmaya çalışır ve bu çabası da çoğu zaman cinayet aletini saklamak ve/veya cesedi ortadan kaldırmak şeklinde ortaya çıkar¹⁰. Cesedin bulunamaması ise çoğu zaman işleri daha da karmaşık bir hâle getirir ve neredeyse sağlıklı bir soruşturmanın ve hatta yargılama yapılmasının önüne geçer.

Bununla beraber, Stobbe’nin de belirttiği gibi bu husus son 50 yıl içerisinde, özellikle adli tıp ve kriminalistikte yaşanan gelişmelerin de bir neticesi olarak büyük bir değişime uğramıştır¹¹. Cesedin bulunamadığı olaylarda polisin yaklaşımı ile birlikte yargılama mercilerinin tutumu da yıllar içerisinde farklılaşmıştır. Her ne kadar çalışmanın konusunu oluşturduğu için mahkemelerin tutumunda yaşanan değişim aşağıda vakalar özelinde ayrıca ele alınacak ise de özellikle kolluk güçlerinin bu türden olaylardaki yaklaşımlarına bir parantez açılmasında ve kişinin kayıp mı olduğu (“MissPer”) yoksa cesetsiz cinayetin bir kurbanı mı olduğunun (“NBH”) nasıl tespit edildiğinin

ve olaydan olaya, hatta mahkemeden mahkemeye değişiklik gösterebilecektir. Daha da detaylı bir tanım için bkz. https://www.law.cornell.edu/wex/second_degree_murder (15.01.2025). Ayrıca Model Penal Law’da geçen tanımlar için bkz. art. 210.1/210.2/210.3 <https://www.law.upenn.edu/faculty/paul-robinson/clrgcodes/MPC.html> (15.01.2025).

7 “*Homicide*” kavramı tam olarak bizim hukuk dilimizde yerleşik bir kelime olmasa da sözlükte; “*Bir canlıyı öldürme; kıya*” anlamına gelen [<https://sozluk.gov.tr/>] (15.01.2025)] cinayet kavramını karşılamaktadır. Nitekim Anglo-Sakson hukukunda “*homicide*” ifadesi içerisinde hem “*murder*” kavramını hem de “*manslaughter*” kavramını barındıran bir üst kavram olarak, bir kişinin diğer bir kişiyi icrai-ihmalî şekilde öldürmesi şeklinde tanımlanmaktadır. <https://dictionary.law.com/Default.aspx?selected=881> (15.01.2025).

8 Jim Whitehead, Richard Franklin, Tracey Mahony, “Where Are Homicide Victims Disposed? A Study of Disposed Homicide Victims in Queensland”, *Forensic Science International: Synergy*, Cilt 8, 2024, s. 1.

9 Mark Stobbe, *No-Body Homicides The Evolution of Investigation and Prosecution*, Routledge, Oxfordshire, 2023, s. 1.

10 Cesedin ortadan kaldırılması ise çeşitli şekillerde ortaya çıkabilir: fail, cesedi yakabilir, gömebilir, denize ya da bir nehre atabilir, parçalara ayrılabilir, kimyasallar kullanarak eritebilir, daha da istisnai hâllerde cesedin parçalarını yiyebilir.

11 Stobbe, s. 1.

incelenmesinde fayda vardır. Çünkü bu inceleme soruşturmanın başlangıcında delil elde etme yöntemleri açısından ortaya konulan uygulamaya ışık tutmak noktasında önemli olduğu gibi bir vakanın ne zaman ve nasıl cesetsiz cinayet olarak nitelendirildiğini de ortaya koymak bakımından da önem arz etmektedir.

Bu bakımdan cesetsiz cinayet vakaları, çoğu zaman bir kişinin kaybolduğuna ilişkin ya kaybolduğu düşünülen kişinin yakınları (bunlar aile bireyleri, iş arkadaşları, komşusu, ev arkadaşı ya da eşi veya çocukları olabilir) ya da bazen bizatihi failin kendisi tarafından gerçekleştirilen bir kayıp bildirimi ile başlar¹². Bu kayıp bildirimi sonrası cesetsiz cinayet vakası olup olmadığının tespiti için ilk ve temel olarak “*kayıp kişinin hala yaşadığı mı yoksa öldüğü mü*” sorusuna cevap aranır. Diğer bir ifadeyle, kayıp olduğu düşünülen kişinin ölüp ölmediği, öldüyse nasıl öldüğü, daha sonra da kim tarafından ve neden öldürüldüğü ortaya konulmaya çalışılır.

Bahsi geçen sorulardan ilki ve en önemlisi olan kayıp olduğu iddia edilen kişinin ölüp ölmediği sorusu oldukça önemli olup tüm soruşturma bu soru üzerinden şekillenir. Gerçekten de ancak kayıp kişi öldüyse bu durum -hürriyetten alıkoyma hariç- ceza hukukunun ve ceza yargılamasının konusunu oluşturur. Bununla birlikte, her durumda kişinin yalnızca kayıp mı olduğunu yoksa öldüğünü mü tespit etmek kolay değildir. Bu husus Keatley tarafından da ifade edilmiş; yazar, cesedin bulunmadığı durumlarda suç mahallinin her zaman belirgin olmadığını dahası kayıp kişinin aslında yaşama ihtimalinin dahi bulunduğunu belirtmiştir¹³. Keza adli mercilerinde bu ihtimali göz önüne alarak süreci olabildiğine yavaş işlettikleri ve yukarıda da ifade ettiğimiz üzere, olayın öncelikle bir kayıp vakası mı (“MisPer”) yoksa bir cesetsiz cinayet (“NBH”) mi olduğunu anlamaya çalıştıkları ileri sürülmüştür¹⁴. Lâkin bu tutum özellikle kayıp kişinin geri dönmesi için adli merciler tarafından belirli bir sürenin beklenmesini de beraberinde getirmektedir¹⁵. Pek tabii, eve

12 <https://leb.fbi.gov/articles/featured-articles/no-body-homicide-cases-a-practical-approach> (16.01.2025). Bizatihi katil tarafından kayıp bildiriminde bulunulduğuna ilişkin pek çok vaka da mevcuttur. National Policing Improvement Agency, *Guidance on the Management, Recording and Investigation of Missing Persons*, 2. Baskı, Harm Reduction Strategies, London, 2010, s. 71.

13 David A. Keatley, “Finding the Here in Where: Keatley’s Winthroping in Missing Persons and No-Body Homicide Cases”, *Forensic Science International: Synergy*, Cilt 8, 2024, s. 1.

14 Keatley, s. 1.

15 Stobbe, MissPer vakalarının NBH vakalarına dönüşmesi noktasında sürenin bu kadar uzamasının en büyük nedenini her yıl yüz binlerce kayıp ihbarının yapılmasına ve bu durumun polisin iş gücünü artırarak bu türden vakalara eğilmesi için gerekli zamanı bulamamasına bağlamaktadır. Gerçekten de yazar; Amerika’da 2015-2019 yılları arasında FBI’nın Ulusal Suç Bilgi Merkezine (NCIC) 631.142 kayıp ihbarı yapıldığını, aynı beş yıllık süre içerisinde Amerika’da 16.146 cinayet vakasının gerçekleştiğini ve bunlardan yalnızca 39 tanesinin kayıp

dönmeyen her kişinin hemen kaybolduğundan ya da cesetsiz bir cinayetin kurbanı olduğundan bahsetmek mümkün değildir¹⁶; ancak kaybolan kişinin yakınları çoğu zaman en kötü ihtimali düşünürler ve çoğu zaman kolluk birimleri üzerinde bir baskı oluştururlar ya da ek yöntemlere başvururlar¹⁷.

Kolluk birimleri ise öncelikle, kayıp kişi yetişkin ise kayıp kişinin rutin aktivitelerini kontrol ederek işe başlarlar¹⁸. Diğer bir ifadeyle, kaybolduğu düşünülen kişinin, normal şartlar altında söz konusu saat diliminde hangi lokasyonda olduğu öğrenilmeye ve bu lokasyon aranmaya başlanır; en son görüldüğü ifade edilen yer kontrol edilir; hastanelere bakılır; daha sonra kayıp kişinin yanına telefon, cüzdan, valiz, kıyafet gibi bir yolculukta lazım olacak herhangi bir eşya alıp almadığı, kredi kartlarından alışveriş yapmaya devam edip etmediği araştırılır; kayıp olduğu düşünülen kişi yanına telefon ve bilgisayarını almamış ise bunlar üzerinde araştırmalar yapılarak herhangi bir olağan dışı aktivite planlayıp planlamadığı, bir not ya da yazı bırakıp bırakmadığı öğrenilmeye çalışılır; ailesi, yakınları, iş arkadaşları, etrafta bulunan komşuları ile konuşularak bilgi alınır¹⁹; güvenlik kamera kayıtları incelenir; daha sonra geniş çaplı bir profesyonel arama başlatılır²⁰.

Eğer kayıp kişi çocuk ise öncelikle çocuğun ailesi ile iletişim kurulur ve ortada olağan dışı şartlar olup olmadığı saptanmaya çalışılır²¹. Daha sonra kayıp

ihbarı bulunan kişilere ait olduğunu belirtmiştir. Stobbe, s. 5.

16 Gerçekten de İngiltere’de yapılan bir araştırma her 7.400 kayıp kişi vakasından yalnızca 1’inin cinayete sonuçlandığını, ancak her 34 cinayetten 1’inin başlangıçta bir kayıp kişi vakası olarak başladığını ortaya koymuştur. Thomas A. DiBiase, *No-Body Homicide Cases (A Practical Guide to Investigating, Prosecuting, and Winning Cases When the Victim Is Missing)*, CRC Press, Boca Raton, 2015, s. 17.

17 Örneğin; aile yakınlarının geniş çaplı arama çalışmaları başlatması, kayıp kişiyi bulanlar için ödül belirlenmesi, çeşitli mecralarda kayıp kişinin bulunması için kaybolan kişinin bilgilerini içeren posterler asılması, yerel veya ulusal TV kanallarına başvurulması ya da internette kayıp bildiriminin yayılması vb.

18 <https://leb.fbi.gov/articles/featured-articles/no-body-homicide-cases-a-practical-approach> (16.01.2025).

19 Örneğin; mağdurun ölüp ölmediğini tespit etmek için ailesinden alınacak bir bilginin çok faydalı olacağı öğretilen ileri sürülmekte, söz gelimi bir kayıp mağdurun annesinin; “O beni her Pazar arardı ama ondan iki haftadır haber alamıyorum, bu hiç onluk değil!” gibi bir ifade kullanmasının mağdurun rutininin dışına çıktığını göstermesi bakımından önemli olduğu ifade edilmektedir. DiBiase, s. 1.

20 <https://www.met.police.uk/advice/advice-and-information/missing-person/missing-persons/what-happens-after-you-report-a-missing-person/> (16.01.2025). Diğer araştırma metodları için bkz. DiBiase, s. 1 vd.

21 Söz konusu olağanüstü şartlar öğretilen; çocuğun 13 yaşından küçük olması, çocuğun bir akıl hastalığına sahip olması, çocuğun uyuşturucu ya da uyarıcı madde kullanıcısı olması, hemen öncesinde travma yaratacak bir suç maruz kalmış olması veya böyle bir suçun potansiyel mağduru konumunda olması, en az yirmi dört saatlik bir süre geçmiş olması, çocuğun daha önce evden kaçma geçmişi olması şeklinde sayılmıştır. John C. Patterson, *Investigator’s Guide*

çocuğa ilişkin kaybolmasına neden olan faktörler ele alınır ve dört farklı kategorizasyonda çocuğun hangi tür kategoride kaybolduğu belirlenmeye gayret edilir. Söz gelimi çocuğun; tamamen kendi iradesiyle evden uzaklaşmış olup olmadığı (*Voluntary Missing*), başka bir aile yakını tarafından örneğin velayet sahibi olmayan diğer bir ebeveyn tarafından alıkonulmuş olup olmadığı (*Parental Kidnappings*), tamamen yabancı biri ya da aile üyesi olmayan biri tarafından kaçırılıp kaçırılmadığı (*Abductions by Unknown Individuals or Nonfamily Members*) ya da tamamen belirlenemeyen bir sebepten ya da yukarıdaki türlerden hangisinin olduğunun tespit edilemediği bir şekilde kaybolup kaybolmadığı (*Unknown Missing*) araştırılmaya başlanır²².

Bununla beraber, adli bilimlere ilişkin bir kanıtın olmadığı (kan izleri, DNA analizinde kullanılacak kişiye ait bir bulgu vb.) ya da bir görgü tanığının bulunmadığı veya aile üyelerinden yahut kayıp kişinin yakınlarından (komşu, arkadaş, ebeveyn dışında diğer aile üyeleri) gerekli bilgilerin alınamadığı vakalarda, kayıp şahsın izini sürmek ya da kişi öldüyse gizli mezarını bulmak hem ciddi bir organizasyon gerektirmekte hem de uzun bir süreye tekabül etmektedir. Oysa birtakım kriminolojik yaklaşımlar ile bu sürecin daha hızlı bir şekilde sonuçlandırılmasının mümkün olduğu öğreti tarafından ileri sürülmektedir. Gerçekten de bu konuda en temel kriminolojik yaklaşımlardan biri Winthropping metodu olup²³, söz konusu metot, her ne kadar Kuzey İrlanda'da terörist karşıtı eylemler için ilk olarak geliştirilmiş ise de yıllar içerisinde kriminologlar sayesinde kayıp şahıs ve gizli mezar vakıaları için de kullanılabilir yöntemlerden biri hâlini almıştır. Aslında bu metot; bir kişiyi kaçıran veya cesedi saklayan kişinin, bu cesedi veya kaçırdığı kişiyi nereye saklayabileceğine ilişkin coğrafi bir tahmin yürütme, aranacak alanı daraltma gayretine ilişkin bir prognosi çabası olsa da bu tahmin yürütme sıradan bir düşünce süreci olmayıp bu alanda kendisini geliştirmiş kişiler tarafından failin zihinsel sürecine dahil olarak ya da kendisini onun yerine koyarak olası saklama bölgelerini keşfetmeye yönelmektedir²⁴. Burada kişi, eğer ben fail olsaydım, kişiyi ya da cesedi nereye saklardım sorusundan hareket etmekte, ancak bu sorunun cevabını çeşitli kriterleri de göz önüne alarak vermeye çalışmaktadır²⁵.

to Missing Child Cases, 2. Bası, National Center for Missing Exploited Children, 1987, s. 2.

22 Patterson, s. vii.

23 David Keatley, Chris O'Donnell, "Winthropping as an Investigative Tool in Clandestine Grave Discovery and Psychological Profiling", *Journal of Police and Criminal Psychology*, Cilt 38, 2023, s. 853.

24 Keatley, O'Donnell, s. 854.

25 Keatley, O'Donnell, s. 854. Örneğin; yapılan çalışmalarda katillerin ya da failerin birçoğunun cesedi veya kaçırdıkları kişileri tekrardan ziyaret etmek ya da hâlen orada olup olmadığını

Pek tabi bütün bu çaba aslında bu alt başlık altında sorduğumuz sorunun cevabına yöneliktir ve tekrar ifade etmemiz gerekirse kolluk birimleri bir kayıp vakasında ilk başta cesedi aramaya başlamazlar. Bir kişi kaybolduğunda, olayın NBH olabilmesi için kolluğun bu kayboluşun ölümle sonuçlandığına ilişkin birtakım delillere ya da en azından bir kanaate ulaşması gerekmektedir. Örneğin; hayatı boyunca belirli aktiviteleri yapmayı hiç aksatmayan bir kişinin ya da belirli sorumlulukları olan bireylerin ani kayboluşlarının NBH sürecine evrilmesi daha kolaydır ya da bir gemide kaybolan bir kişinin daha sınırlı bir alana sahip geminin her yeri aranmasına rağmen bulunamadığı durumlarda artık kayıp vakası bir NBH vakasına daha rahatlıkla dönüşecektir.

Çok istisnai hâllerde ise bunun tam tersinin söz konusu olduğu durumlara rastlandığı da görülmektedir. Söz gelimi; Manitoba'da çok popüler bir gece kulübünde çalışan Eduardo Sanchez 12 Ekim 2002 tarihinde bir anda ortadan kaybolmuş ve kolluk birimleri Eduardo'nun rutin aktivitelerinden hiçbirini yapmadığına kanaat getirdiğinde, araştırmaya cinayet şüphesi ile devam etmiş; ancak Eduardo'yu son gören kimse olmadığı gibi ortada adli bilimlerden değerlendirilecek bir delil yahut Eduardo'nun ödemesi gereken bir borç ya da Eduardo'dan nefret eden, intikam almak isteyen bir kişi dahi bulunamamıştır. Söz konusu soruşturma 11 ay sonra restoran ve gece kulüplerinde sigara içilmesinin yasaklanması sonrası çözülebilmıştır. Çünkü bu yasağın uygulanması ile sigara dumanının perdelediği Eduardo'nun cesedinin kokusu gece kulübünün etrafında yaşayan insanların rahatsız olmasına neden olmuş ve kolluk birimleri Eduardo'nun cesedini gece kulübünün kolonlarından biri ile yeni yapılan bir duvarın arasına sıkışmış bir vaziyette bulmuştur. Yapılan otopside olayın bir cinayet olmadığı, Eduardo'nun kapalı bir alana sıkışarak pozisyonel bir asfiksi sonucu hayatını kaybettiği tespit edilmiştir²⁶.

kontrol etmek için daha ulaşılabilir bir lokasyon seçtiklerini, ancak o lokasyonun rastgele geçen kişiler için ilgi çekici olmaması adına herhangi bir iz veya işaret bırakmadıklarını ortaya çıkartmıştır. İşte bu noktada *Winthroping* metodu kullanılarak aranan ceset ya da kişi ile çevrenin etkileşiminin incelenebileceği ve failin bırakmak istemediği bir izin yakalanabileceği ileri sürülmüştür. Söz gelimi; herhangi bir ormanlık arazide yüzlerce düşmüş ve kırık ağaç parçası olmasına rağmen, bunların belirli şekillerde bir araya getirilmeleri ile oluşan bir kompozisyon sıradan insanlar için dikkat çekici olmamasına rağmen, *geocachers* denilen ve *Winthroping* metodunu kullanan kişiler açısından bir işaret olarak yorumlanabilecektir. Böylece geniş çaplı araziye yayılan kayıp şahıs aramaları veya gizli mezarlar açısından hem alan daraltılabilecek hem de işaretler takip edilerek (ki bu işaretler ancak bu alanda tecrübeli kişiler tarafından fark edilebilir) kayıp kişi ya da ceset bulunabilmektedir. Metoda ilişkin daha ayrıntılı bilgi için bkz. Keatley, O'Donnell, s. 855 ve 856, vaka incelemeleri için bkz. aynı eser, s. 860 vd.

26 Stobbe, s. 3.

Keza bir kayıp vakasının ölümle sonuçlandığını düşündürtecek adli deliller olmasına rağmen olayın NBH olmaması da mümkündür. Örneğin; Duluth Minnesota’lı Jennifer Wilbanks evlenmesine yalnızca dört gün kala, evden koşmaya diye çıkarak dönmemiş ve nişanlısı hemen durumu polise haber vermiş; ancak kolluk birimleri ortada suç işlendiğine ilişkin herhangi bir iz olmadığını ve kadının evlilikten çekindiği için bir süre ortadan kaybolduğunu savunmuştur. Pek tabii başta nişanlısı olmak üzere, Jennifer Wilbanks’ın ailesi bu açıklama ile ikna olmamış ve karakteri gereği Jennifer’ın böyle bir şey yapmayacağını ayrıca telefonu ve kendi evinin anahtarını dahi yanına almadığını ileri sürmüştür. Bir süre sonra polis durumu suç soruşturmasına çevirmiş ve yapılan araştırmalarda Jennifer’a ait bir tutam saç ve yine kadına ait koşu kıyafetleri bulunmuştur²⁷. Tüm medya Jennifer Wilbanks’in nişanlısı tarafından öldürüldüğünü ve cesedinin yine nişanlısı tarafından saklandığı iddia etmeye başlamış ise de olayın gerçekleşmesinden dört gün sonra (tam düğün günü), Jennifer Wilbanks nişanlısını New Mexico’dan arayarak kaçırıldığını şu an 1400 mil uzakta olduğunu söylemiştir. Ancak bir süre sonra bulunan Jennifer, FBI’nın sorgusunda gerçekten de düğün ve evlilik stresinden dolayı saçını bir tutam kestiğini ve koşu kıyafetleri ile birlikte kendisini takip edenleri aldatmak için bir yere attığını, yalnızca Greyhound otobüsü ile şehirden ayrıldığını itiraf etmiştir²⁸.

Her ne kadar kayıp vakalarının cesetsiz cinayet olarak belirlenebilmesi için kişinin artık öldüğüne ilişkin birtakım delillerin ya da karinelerin bulunması gerekmekte ise de yukarıda yer verdiğimiz bu oldukça iki nadir olay da göstermektedir ki, kayıp vakalarına çok dikkatli yaklaşılması elzemdir. Bununla birlikte, en azından şüpheli sıfatını taşıyacak bir failin bulunduğu (şüphelerin yoğunlaştığı bir kişi) ve cinayet sebebi teşkil edecek bir hususun mevcut olduğu durumlarda artık NBH süreci de başlayacaktır. Diğer bir ifadeyle, bir kayıp vakasında kayıp kişinin artık ölü olduğuna ilişkin yeterli delile ya da kanaate ulaşırsa, olay cesetsiz cinayet vakasına evrilecek ve bu tür vakalara ilişkin soruşturma ve kovuşturma faaliyetine geçilecektir. Keza aşağıda da çalışmanın konusunu oluşturan ve cesetsiz cinayet vakası olarak kabul edilen olaylara ilişkin yürütülen yargılamalarda Anglo-Sakson hukuk sisteminin benimsendiği ülkelerdeki mahkemelerin delilleri ne şekilde ele aldığı ve mahkûmiyet kararlarını nasıl verdikleri her bir olay özelinde açıklanmaya gayret edilecektir.

27 <https://edition.cnn.com/2005/US/05/01/wilbanks.found/index.html> (06.08.2025).

28 Stobbe, s. 3.

B. İngiliz Hukukundaki Cesetsiz Cinayet Vakaları ve Mahkemelerin Yaklaşımları

1. Campden Wonder Vakası

Aslında cesetsiz cinayet vakaları, kolluk birimleri tarafından araştırılması zor olaylar olmasının yanı sıra mahkemeler -*Anglo-Sakson hukuk sistemi açısından "mahkeme" ifadesi jüriyi de kapsar şekilde bütüncül bir yaklaşımı göstermek için kullanılmıştır*- açısından da bir yargılama faaliyetinin yürütülmesi oldukça karmaşık davalardır. Burada mahkeme, bir yandan cesetten başarı ile kurtulmuş olma ihtimali bulunan bir katili delil yetersizliğinden serbest bırakma endişesi taşıırken, diğer yandan ortada hiç suçu bulunmayan bir kişiyi mahkûm etme tedirginliği arasında sıkışmıştır. İngiliz hukukunda uzunca bir süre söz konusu "tedirginlik" galip gelmiş ve mahkemeler, cesedin bulunmadığı bu türden olaylarda kişiyi mahkûm etmekten çekinmişlerdir. Bahsi geçen tedirginliğin kaynağı ise İngiliz hukuk tarihinde oldukça önemli bir yere sahip Campden Wonder davasıdır²⁹. Gerçekten de mağdurun cesedinin bulunamadığı durumlarda, kişilerin cinayetten mahkûm olmalarının önüne geçilmesinin dayanağı ve cesetsiz cinayet (no body homicide) yargılamalarına ilişkin gelişim sürecinin ilk basamağı olarak görülen dava, çok uzun bir süre bu türden davalara etki etmeye devam etmiştir.

Sözü geçen olayda; Noel Ailesinin kiralalarını toplayan kişi olan William Harrison 16 Ağustos 1660 tarihinde Chipping Campden'dan Charingworth'a yola çıkmış, ancak zamanında eve dönmemiş, William Harrison'ın eşi de hizmetçileri John Perry'den onu aramasını istemiştir. John Perry de o gece eve geri dönmeyince, William Harrison'ın oğlu Edward, babasını aramak için yola çıkmış ve yolda hizmetçileri John Perry ile karşılaşmış, her ikisi de aramaya devam etmişlerdir. En sonunda Chipping Campden ile Ebrington arasındaki ana yolda kayıp William Harrison'un şapkasını, gömleğini ve kravatını bulmuşlar; ancak her ne kadar şapka ezilmiş, gömlek ve kravat kanlarla kaplı olsa da Harrison'un cesedine ilişkin hiçbir iz bulamamışlardır.

Ertesi gün yerel yargıç Sir Thomas Overbury'e olayı anlatan hizmetçi John Perry, ilk başta olayı farklı anlatıp William Harrison'ı aradığı gece önce yolunu kaybettiğini, daha sonra da bir tarlada sabahladığını iddia etmiş ise de daha sonrasında kendisinin değil, ama annesi Joan Perry ve kardeşi Richard Perry'in William Harrison'ı hem soyduklarını hem de öldürdüklerini iddia etmiş ve hatta cesedi dereye attıklarını ileri sürmüştür. Ancak yapılan tüm aramalara rağmen dereye de cesede rastlanamamıştır.

29 Vaka hakkında daha fazla bilgi için bkz. James Morton, *Justice Denied: Extraordinary Miscarriages of Justice*, Robinson Press, Quincy, 2015, s. 1.

Yargılama esnasında hizmetçi John Perry'in annesi Joan Perry ve kardeşi Richard Perry suçlu olmadıkları ve William Harrison'ın ortadan kaybolması ile ilgili herhangi bir bağlarının olmadığı yönünde savunma yapmışlar ise de jüri, John Perry'nin yalan söylemesi için geçerli bir sebep olmadığından, tüm planı kendisinin yaptığıı itiraf etmesinden ve geçen sene Harrisonların evinden kardeşi ve annesinin 140 İngiliz sterlini para da çaldığını itiraf etmesinden etkilenererek onları suçlu bulmuştur. Bununla birlikte Mahkeme, cesedin bulunamamasından dolayı Perry'leri yargılamayı ilk aşamada reddetmiştir.

Tam da bu noktada Perry'lerin avukatları, 1660 tarihli "Indemnity and Oblivion" yasasından yararlanmaları için (ki söz konusu yasa belirli suçlar için ilk kez suçlu olan kişilerin otomatik olarak aftan yararlandırmaktadır) Perry'lerin savunmalarını değiştirmelerini istemiş ve Joan Perry ile Richard Perry soygun olayına ilişkin (kayıp William Harrison'u soyduklarına ilişkin) suçlu olduklarını kabul etmişlerdir³⁰.

1661 yılının Bahar ayında tekrar toplanan Mahkemede, her ne kadar John Perry, ilk ifadesini değiştirerek akli bir rahatsızlıktan dolayı annesinin ve kardeşinin William Harrison'ı öldürdüğü şeklinde bir ifade verdiğini ileri sürmüş de tüm Perry ailesi William Harrison'un öldürülmesi olayında suçlu bulunmuş ve John Perry, Joan Perry ve Richard Perry asılarak idam edilmiştir³¹.

1662 yılında ise kayıp William Harrison Chipping Campden'da aniden belirmiş ve olay gecesi üç kişi tarafından kaçırıldığını, kaçırılanların kendisini bir gemiye bindirdiklerini, kendisini Virginia'ya götürmeye çalıştıklarını ancak gemiye Türklerin saldırdıklarını ve bu saldırı sonrası Osmanlı İmparatorluğunda yaşayan bir doktora köle olarak satıldığını, efendisinin ölümünden sonra ancak geri dönebildiğine ilişkin bir hikâye anlatmıştır³².

Söz konusu olayda mağdur olduğu düşünülen kişinin yeniden ortaya çıkması, cesedin bulunmadığı ve ortada bir cinayet şüphesinin bulunduğu yargılamalar

30 Linda Stratmann, bu tavsiyenin son derece kötü olduğunu çünkü cinayet kovuşturmasının cesedin bulunmadığından dolayı henüz sonuçlanmadığını, böylece Perry'lerin potansiyel suçlu duruma ve cinayet yargılamasında da dezavantajlı bir konuma düştüklerini belirtmiştir. Linda Stratmann, *Gloucestershire Murders*, Sutton Press, Stroud, 2005, s. 12.

31 Dahası Joan Perry'nin cadı olduğundan şüphelenildiğinden oğullarının idamlarını engellemek için ilk onun asıldığı da iddia edilmiştir. <https://web.archive.org/web/20180209063128/http://www.thecampdenwonder.com/the-story.html> (14.01.2025).

32 William Harrison'ın ifadesinde de çok ciddi tutarsızlıklar olduğu, 70 yaşındaki bir kişinin köle olarak neden kaçırıldığının anlaşılamadığı, tüm kira paralarını toplamasına ve bunları kendisini kaçırana verebilecek olmasına rağmen neden 7 İngiliz sterlini karşılığında köle olarak satıldığının açıklanamadığı; ayrıca kaçırma esnasında sağ bacağından yaralandığını iddia etmesine rağmen, bu yönde bir yarasının bulunmadığı da iddia edilmektedir. <https://www.chippingcampdenonline.org/the-campden-wonder> (14.01.2025).

açısından emsal teşkil etmiş ve mahkemelerin böyle durumlarda mahkûmiyet kararı vermelerinin önüne geçmiştir.

2. John George Haigh ve Gay Gibson Vakaları

a. John George Haigh Davası

Bir cesedin bulunamadığı ancak cinayet şüphesinin mevcut olduğu yargılamalara ilişkin İngiliz hukukundaki esaslı değişim aslında -diğer Anglo-Sakson ülkelerinde olduğu gibi- adli bilimler ve kriminolojinin gelişmesi ile de yakından ilgidir. Çünkü o zamana kadar faillerin akıllarına gelmeyen ya da önemsemedikleri veya dikkat etmedikleri pek çok iz, işaret veya emare, söz konusu suçun işlendiği şüphesini yoğunlaştırmak adına adli bilimler vasıtasıyla yargılamalarda delil olarak kullanılmaya başlanmıştır. Bu duruma ilişkin belki de en popüler örneklerden birisi İngiliz hukuk tarihine de damga vuran ve “asit banyosu katili” (*Acid Bath Killer*) olarak da bilinen John George Haigh vakasıdır.

İnsanları öldürmeye başlamadan önce dolandırıcılık ve hırsızlık suçlarını da işlemiş olan³³ John George Haigh’ın konumuzla bağlantısı, işlediği en az 6 cinayetin mağdurlarının cesetlerini “Acid-Bath” lakabını kazanmasını sağlayacak şekilde sülfirik asit dolu banyolarda eritmiş olmasından kaynaklanmaktadır³⁴. Çünkü zeki bir adam olduğu iddia edilen ve kendisini de mühendis olarak tanımlayan Haigh, bir cesedin bulunamaması durumunda cinayetten hüküm giymeyeceğine inanmakta, hatta bir polis memuruna “eğer ceset yoksa cinayeti nasıl kanıtlayacaksınız?” diye bağırduğu iddia edilmektedir³⁵.

Aslında J. G. Haigh’ın cesetsiz cinayetlerine ilişkin yargılamalara ve bunlarla ilgili delillerin nasıl toplandığına ve ne şekilde değerlendirildiğine değinmeden söz konusu cinayetler ile ilgili kısaca bilgi verilmesinde yarar vardır. Bu bakımdan, Haigh’ın ilk cinayeti, McSwans ailesine yönelmiştir. Haigh, 1943 yılında Kensington’da bir barda eski işvereni William McSwan ile karşılaşmış ve Haigh burada William’ın ailesinin kira paralarını topladığını öğrenmiştir.

33 Bkz. Alexandros Papadopoulos, *A Violent Archaeology of Dreams: The Aesthetics of Crime in Austerity Britain, c. 1944–1951*, Yayımlanmamış Doktora Tezi, University of Manchester, 2011, s. 218.

34 Ashında Haigh, sevgi dolu ve dindar bir ailede dünyaya gelmiş bir adam olarak oldukça çekici, yakışıklı, kültürlü ve zeki bir adam olarak tanımlanmış ve işlediği cinayetler, kurban seçimleri, cinayetler sonrası yaptığı açıklamalar vb. pek çok nedenden dolayı adına kitaplar yazılmış ve onunla TV Showları (A is for Acid) yapılmıştır. Bunun en büyük nedenlerinden biri de Haigh’ın kendisini “vampir” olarak tanımlaması ve kurbanların kanını içtiğini iddia etmesidir. Bu da onu 20. yüzyıl İngilteresi’nin en azılı seri katillerinden biri olarak anılması için yetmiştir. Jonathan Oates, *John George Haigh: The Acid-Bath Murderer*, Barnsley, Pen & Sword, South Yorkshire, 2014, s. vii.

35 Kennaugh, s. 485.

Haigh yaptığı plan çerçevesinde William'ı, 6 Eylül 1944 yılında Gloucester Road'da bir apartman dairesine çağırmış ve burada başına kurşun boru ile vurarak öldürmüştür. McSwan'ın ailesine ise oğullarının 2. Dünya Savaşında askere gitmemek için İskoçya'da saklandığı yalanını söylemiş ve William yerine McSwan ailesinin kiralatmasını toplamaya başlamıştır. İkinci Dünya Savaşı'nın bitmesine kısa bir süre kala hâlen oğullarının geri dönmemesinden şüphelenen Donald ve Amy McSwan ise bir kez daha Haigh'ın hedefi olmuş, Haigh aynı şekilde Donald ve Amy McSwan'ı de öldürerek asit içerisinde eritmiştir³⁶.

McSwan ailesine yönelik cinayetlerin ardından Haigh, söz konusu ailenin mülklerini satarak ciddi bir paraya kavuşmuştur. Bununla birlikte, bir kumarbaz olan Haigh, 1947 yılında parasının bitmesine yakın, yeni bir çifti gözüne kestirmiş ve onlarla samimiyet kurmuştur: Rosalie Mercy Burlin ve Archibald Henderson. Haigh, Henderson'ların dairesinden aldığı onlara ait bir silah ile West Sussex'de kiraladığı bir atölyede önce Archibald Henderson'ı sonrasında ise eşini öldürmüştür, Gloucester Road'dan getirdiği asit ve galonları kullanarak yine cesetleri yok etmiş, Henderson ailesine ait malları satarak bir kez daha ekonomik anlamda hayatını idame ettirmeyi başarmıştır³⁷. Hem yakalanmasına hem de idam edilmesine yol açan Haigh'ın son kurbanı ise Güney Kensington'da bulunan Onslow Court Hotel'de tanıştıkları 69 yaşında zengin bir dul olan Olive Henrietta Olivia Roberts Durand-Deacon isimli kadın olmuştur. Haigh, Durand-Deacon'ı da West Sussex'de kiraladığı atölyeye (Hendersonların da öldürüldüğü yer) çağırmış ve burada Dr. Henderson'a ait (Hendersonları öldürdüğü silah) silah ile yaşlı kadını öldürmüştür ve aynı şekilde asitte eritmiştir³⁸.

Haigh'ın Durand-Deacon'ı öldürmesinin ardından mağdurun yakın arkadaşı olan Constance Lane, Durand-Deacon'ın kaybolduğunu polise bildirmiş, polisin mağdurla en son görüşen kişilerden olan Haigh'ın özellikle dolandırıcılık ve hırsızlık ile dolu adli siciline ulaşmasının ardından cinayete yönelik şüpheler Haigh'ı göstermiştir³⁹. İlk sorgusunda Haigh her ne kadar, herhangi bir açıklamada bulunmasa da daha sonrasında Durand-Deacon ile randevusu

36 Detaylı bilgi için bkz. Oates, s. 47 vd.

37 Detaylı bilgi için bkz. Oates, s. 67 vd.

38 Detaylı bilgi için bkz. Oates, s. 93 vd.

39 İlginçtir ki, Durand-Deacon'ın kaybolmasından sonra Haigh, otelde oluşan şüpheyi dağıtmak için onun sağlığının bozulmuş olabileceğini veya hafızasını kaybetmiş olabileceğini ileri sürmüştür, Durand-Deacon'ın arkadaşı ve onun kayıp ihbarını yapan Constance Lane'e de polis karakolunda bizzat eşlik etmiştir. "Belki onlara yardımı olabileceğini söyleyerek bir adam ona (Constance Lane'e) eşlik etti, ve kesinlikle de yardım edebilirdi, onun polis merkezine (Chelsea Polis Merkezi) bıraktığı isim: J. G. Haigh'dı." Keith Simpson, "Rex v. John George Haigh", *Medico Legal Journal*, Cilt 18, Sayı 2, 1950, s. 38.

olduğunu ve kadının bu randevuya gelmediğini, olayla ilgili tek bilgisinin bu olduğunu itiraf etmiştir. Kolluk güçlerinin bu açıklamaların ardından Haigh’ın atölyesinde yaptıkları aramalarda; asit tenekelerinin, Durand-Deacon’a ait kürkün kuru temizleme faturasının ve Henderson’lara ait belgelerin bulunması ile soruşturma genişletilmiş ve Haigh en sonunda; “*Sana her şeyi anlatacağım. Bayan Durand-Deacon artık aramızda değil. Tamamen ortadan kayboldu ve bir daha asla izine rastlanamayacak. Ben onu asit ile yok ettim. Atıkları Leopold Yolundaki kalıntılarda bulacaksın. Her türlü iz yok oldu. Eğer ceset yoksa cinayeti nasıl ispatlayabilirsin ki?*” şeklindeki ifadesi ile cinayeti ikrar etmiştir⁴⁰.

Yukarıda da ifade ettiğimiz gibi Haigh, cesedin bulunamaması durumunda cinayetin ispatlanamayacağına inanmış ise de adli kriminalistik incelemenin geldiği seviyede Haigh’ı idama götürecek delillerin bulunması zor olmamıştır. Gerçekten de davaya atanan adli patolojist Keith Simpson, Haigh’ın işaret ettiği atölyesinin arka tarafındaki atıklarda yaptığı incelemelerde; bir insan ayağına ait parça, üç adet safra taşı ve yargılamada Durand-Deacon’ın diş hekimi tarafından da kesin bir şekilde belirlenen mağdura ait protez dişler bulmuş ve tüm bu deliller, Haigh’ın açıklamaları ile de birleşince jüri ve mahkeme işlenen cinayetlerden Haigh’ı sorumlu tutmuş ve 10 Ağustos 1949’da Haigh’ın idamına karar verilmiştir⁴¹.

Aslında bu mahkûmiyet bize Campden Wonder vakasından beri süregelen ve belki de Haigh’ın bu kadar iddialı olmasının sebebi olan “cesetsiz cinayet olmaz” içtihadının nasıl değiştiğini göstermektedir. Nitekim yargılama her ne kadar mağdurların ne şekilde öldürüldüğüne ilişkin pek çok hususu gösteren cesetlerinin yokluğunda yürütülmüş ise de “circumstantial evidence” de denilen “dolaylı deliller” söz konusu mahkûmiyet kararı için yeterli olmuştur⁴².

b. Gay Gibson Davası

Özellikle J. G. Haigh davası adli kriminalistik yöntemlerin ve modern tekniklerin ne kadar işe yarar olduğunu göstermesi bakımından son derece önemlidir. Bununla birlikte, söz konusu dava kadar adli patolojik delillerin

40 Donald Paine, “John Haigh: The Acid Bath Murderer”, *Tennessee Bar Association*, 2012, Cilt 48, Sayı 6, <https://www.tba.org/?pg=Articles&blAction=showEntry&blogEntry=10966> (19.01.2025).

41 Haigh’ın yargılama boyunca kendisinin akli bir rahatsızlığa sahip olduğu yönündeki savunmaları ise ikna edici bulunmamıştır. Hatta Haigh’ın avukatı Sir Maxwell Fyfe, ünlü İngiliz doktor Sir Henry Yellowless’in şahitliğine de başvurmuş, her ne kadar Yellowless, Haigh’ın paranoid kişisel bozukluk hastalığına sahip olduğunu iddia etmiş ise jüriyi etkileyememiştir. Ayrıntılı bilgi için bkz. Neil Root, *Frenzy! Heath, Haigh & Christie (The First Great Tabloids Murderers)*, Preface Publishing, Toronto, 2011, s. 179.

42 Kennaugh, s. 485.

yoğun olmadığı bir vaka olsa da cesetsiz cinayet yargılamaları açısından alınan ilk mahkûmiyet olan ve en az onun kadar önemli olan diğer bir dava ise Gay Gibson davasıdır (*The Porthole Mystery veya The Girl in Cabin 126*). Üstelik Haigh davasında; J. G. Haigh cinayetleri işlediğini hatta cinayet kalıntılarını nerede bulabileceklerini adli mercilere itiraf etmesine karşın, Gay Gibson davasının faili James Camb son ana kadar mağduru öldürmediğine ilişkin bir savunma yapmıştır. Ancak bu savunma dahi aşağıda detaylarına yer vereceğimiz olayda toplanan diğer dolaylı deliller ile birlikte Camb'in cinayetten hüküm giymesine engel olamamıştır.

Bu açıdan dava; kamarot olan James Camb'in 21 yaşındaki Eileen Isabella Ronnie Gibson'ı (sahne adı Gay Gibson) kabinin camından (*gemi ve teknelerde dışa açılan yuvarlak pencereden*) 18 Ekim 1947 tarihinin ilk saatlerinde köpek balıklarının bulunduğu denize atması olayına dayanmaktadır. Keza olay; Gay Gibson'ın bulunduğu gemide (*MV Durban Castle*) kaybolduğuna ilişkin ihbar ile başlamış, ilk olarak gemi aranmış ve tayfalar sorgulanmıştır⁴³. Buna ilişkin olarak kıdemli gece nöbetçisi James Murray; Camb'in Gay Gibson ile konuştuğunu ve “*seninle derdim var hem de çok büyük bir dert*” şeklinde sözler söylediğini duyduğunu iddia etmiş, Gay Gibson'ı son gören (tabi Camb dışında) güverte görevlisi Conway isimli kişi de Gay Gibson'ın güvertede tek başına sigara içtiğini belirtmiştir. Ancak asıl olarak tüm şüphelerin Camb üzerinde yoğunlaşmasına neden olan husus, gece 02:58'de güvertedeki ofiste 126 no'lu kamaraya (Gay Gibson'ın kamarası) ait zilin çalması ve bu zile koşarak giden Frederick Steer'in (diğer nöbetçi) kapıyı çalmasına rağmen kimse açmayınca zorlayarak kapıyı açtığı anda, kahverengi kemer takan, fanila (atlet) ve mavi bir pantolon giyen bir adamın kabin kapısını sertçe kapadığına ilişkin anlatısı olmuştur⁴⁴. Steer bu kişinin Camb olduğunu iddia etmiş, diğerleri de bu kıyafet seçiminin Camb'e ait olduğunu doğrulamıştır. Dahası her zaman atlet giyen Camb, olayın ertesi günü uzun kollu beyaz bir ceket giymiş, olay sonrası gemi

43 Hatta geminin kaptanı Patey, Gay Gibson'ın gemiden düşmüş olabileceğini düşünerek gemiyi geri döndürmeyi dahi düşünmüştür. Kennaugh, s. 487.

44 Rose Staveley-Wadham, “The Porthole Mystery – The Murder of Gay Gibson (Part One)”, *The British Newspaper Archive*, 24.01.2024, <https://blog.britishnewspaperarchive.co.uk/2024/01/24/the-murder-of-gay-gibson/> (21.01.2025). Frederick Steer ise Gibson'ın odasındaki ışıklardan ikisinin de yandığı oysa birini çağırmak için tek ışığın yeterli olduğu iki ışığın birden yanmasının tuhaf olduğu o yüzden odaya girmeye çalıştığını ifade etmiştir. Robert Nash, *World Encyclopedia of 20th Century Murder*, Headline, London, 1992, s. 103. Bu kısım bazı kaynaklarda farklı şekilde anlatılmakta, Camb'in odasına Frederick'in değil, Murray'nin gittiği, Camb'in ise kapıyı kapatmadığı ve Murray'e kapıyı açarak her şey yolunda şeklinde sözler söyleyerek onu gönderdiği şeklinde ifade edilmektedir. Paula Thompson, “The Porthole Murder”, *Daily Echo*, 10.01.2008, https://www.dailyecho.co.uk/news/1973456.The_porthole_murder/ (21.01.2025).

doktoru Dr. Griffiths tarafından yapılan incelemede de Camb'in boynunda ve kolunda çizikler olduğu, her iki bileğinde de kesikler olduğu tespit edilmiştir. Her ne kadar Camb boynundaki çiziklerin isilik olduğundan dolayı kendisini kaşıymaktan ve sert bir havlu ile ovalamasından meydana geldiğini iddia etmiş ise de gemi limana ulaşır ulaşmaz Camb polis karşısına çıkartılmıştır⁴⁵.

İlk sorgusunda Camb; Gay Gibson'ın kamarasına hiç gitmediğini o gece saat 02:00'de işinin bittiğini ifade etmiş ise de daha sonra Southampton polisine verdiği ifadesinde söz konusu açıklamayı değiştirmiş ve Gay Gibson'ın kamarasına kendisine daha önce getirdiği romlu limonatayı beğenip beğenmediğini sormak için uğradığını, daha sonra saat 01:00 gibi tekrar Gibson'a ait bir saati vermek için gittiğini, Gibson'ın kendisini sarı bir elbise ile karşıladığını, bir anda elbisesini çıkardığını ve cinsel birliktelik kurduklarını, bu birliktelik sırasında bir anda Gibson'ın kriz geçirip kaskatı kesildiğini, bir süre sonra nöbetçinin kapıyı açmaya çalıştığını kendisinin panikle kapıyı kapattığını çünkü öyle bir pozisyonda görünmek istemediğini, Gay Gibson'ın yaşadığına ilişkin herhangi bir belirti almadığında da kamaranın camından bedeni denize attığını, zilin neden çaldığını ise anlamadığını itiraf etmiştir⁴⁶.

Olaya ilişkin yürütülen yargılamada; Camb'in boynunun çizik olması, kamaranın zilin (çanın) çalması ve Gay Gibson'ın pijamalarının kaybolması gibi üç önemli dolaylı delilin mevcudiyeti, jürinin Gay Gibson'ın öldürülmesinde James Camb'in suçlu olduğuna karar vermesi için yetmiştir. Her ne kadar Camb, yargılama boyunca (*ve hayatının geri kalan yıllarında da çünkü idam edilmeyip uzun bir süre hapiste kalmıştır*) Gibson'ı kendisinin öldürmediğini iddia etmiş ise de⁴⁷ yukarıda da ifade ettiğimiz gibi mağdurun cesedi bulunamamasına rağmen, diğer delillere dayanılarak hakkında mahkûmiyet kurulmasını engelleyememiştir⁴⁸.

İşin ilginç yanı ise Gay Gibson ile söz konusu olayın yaşandığı geziden bir hafta kadar önce aynı odayı paylaşan aktris Doreen Mantle'ın; Gibson'ın bir kalp rahatsızlığı olduğunu ve sağlıklı bir kız olmadığını iddia etmesi olmuştur. Ancak Mantle, Camb'in yargılamasında bunu söylemediğini çünkü babasının bu olaya dahil olmaması için kendisini ikna ettiğini açıklamıştır⁴⁹. Daha da trajik olan husus ise bu olaya ilişkin kitap yazan Antony Brown'ın da⁵⁰ ceset

45 Kennaugh, s. 488.

46 Staveley-Wadham, "The Early Hours of 18 October 1947" başlığı altındaki açıklamalar.

47 Hatta Camb, hayatının son anına kadar Gibson'ı öldürmediğini ifade etmiştir. Richard Latto, "Porthole Murder: Did Gay Gibson Die from Natural Causes?", *BBC*, 22.03.2018, <https://www.bbc.com/news/uk-england-hampshire-43478495> (22.05.2025).

48 Kennaugh, s. 488.

49 Latto, "Porthole Murder: Did Gay Gibson Die from Natural Causes?", 22.03.2018, (22.05.2025).

50 Antony Brown, *Death of An Actress: Sex, Lies and Murder on the High Seas*, New Era of

bulunamadığı için Camb'in suçluluğunun daima şüpheli olacağını; eğer Gay Gibson doğal yollardan öldüyse her şeyin değişebileceğini, diğer bir deyişle Camb'in doğruyu söylüyor olabileceğini ifade etmesi olmuştur⁵¹.

Aslında Gibson vakasında -Haigh vakasının aksine- Camb'in bir ikrarı ya da itirafı bulunmamakta, üstelik Gibson'ın Camb tarafından öldürüldüğüne ilişkin doğrudan herhangi bir delile de ulaşılammamaktadır. Camb'in Gibson'ın odasında bulunduğu (olay saati itibariyle) hem kendisi hem de o gece nöbetçi olan kişiler tarafından doğrulanmıştır, dahası Camb, Gibson'ın kamaranın camından attığını da kabul etmiştir; ancak hiçbir zaman Gibson'ı öldürdüğünü kabul etmemiştir. Her ne kadar yargılamada; Camb'in olaya ilişkin sürekli değişen ifadesi, gemi doktorunun bulguları, kamaranın ziline çalması (yani o kamarada birilerinin yardım için diğer görevlileri çağırması) gibi bulgular jürinin Gibson'ın doğal yollardan ölmediğine ikna etmiş ise de Gibson'ın öldürülüp öldürülmediği ya da doğal yollarla mı öldüğü sorusu bugüne kadar net bir yanıt bulamamıştır.

Böylece belirtmek gerekir ki hem Haigh hem de Gibson vakaları özellikle cesedin bulunamadığı hâllerde sanığın mahkûm edilebilmesi için dolaylı delillerin yeterli olabileceğini (ki bu deliller bazen bir itiraf, bazen ise adli patolojik inceleme şeklinde) göstermesi noktasında oldukça önemlidir, çünkü Campden Wonder vakasından beri hâkim olan “cesetsiz cinayet olmayacağı” yönündeki inanışın zayıflamasına ve belki de ortadan kalkmasına hizmet etmişlerdir⁵². Bu durum günümüzdeki benzer olaylara ilişkin yargılamalarda da etkisini sürdürmektedir.

3. Yakın Tarihli Vakalar

Çok yakın tarihli cesetsiz cinayet vakalarında da İngiliz Mahkemeleri Haigh ve Gibson vakalarına benzer şekilde bir yaklaşım sürdürmeye devam etmişlerdir. Özellikle günümüzde, teknolojinin ve adli kriminalistik biliminin ulaştığı

Communications, 2023. Aktaran: Latto, “Porthole murder: Did Gay Gibson die from natural causes?”, 22.03.2018, (22.05.2025).

51 Latto, “Porthole Murder: Did Gay Gibson Die from Natural Causes?”, 22.03.2018, (22.05.2025).

52 Pek tabii, bahsi geçen yargılamalardan önce de cesetsiz cinayet olaylarında kişilerin cinayetin delili olan cesedin bulunmamasından yararlanmalarının adaletsiz olacağını ifade edenler de yok değildi, bu bakımdan, yargıç Gutsche 1920 tarihli bir yargılamada; “*Yargı tarihi, kişinin kasten öldürmeden hüküm giydiği ve infazının gerçekleştiği; ancak sonrasında mağdurun yeniden ortaya çıktığı birtakım olayları kaydetmiştir... Ölümün en iyi delili ise ceset ya da onun tanımlanabilir bir parçası olup genellikle böyle bir delil ulaşılabilir. Ancak bu tür bir kanıtta katı bir ısrar mantıksız olacak ve örneğin; cinayetlerin açık denizlerde işlendiği ve cesetlerin derinlere bırakıldığı (atıldığı) ya da farklı durumlarda cesedin bulunmasının bizzat sanığın eylemleri nedeniyle imkânsız hale geldiği durumlarda olduğu gibi adaletin yavaş tectelli etmesine yol açacaktır.*” şeklinde söz konusu duruma işaret etmiştir. Kennaugh, s. 485.

nokta da göz önüne alındığında, cesetsiz cinayet vakalarında faillerin bıraktığı ya da silemediği izlere ulaşmak kolaylaşmış, cinayetin doğrudan delili olmayan bu emareler ise mahkûmiyet kararlarında önemli birer rol oynamışlardır. Gerçekten de jüriler “circumstances evidence” denilen dolaylı delilleri göz önüne alarak failer hakkında ağır mahkûmiyet hükümleri kurmaktan geri durmamışlardır.

Örneğin; günümüzün “John George Haigh’ı” olarak kabul edilen Mark Brown vakasında cesetlerden birine hiçbir zaman ulaşılmasına ve failin kayıp olan kişilerden birinin yaşadığını öne sürmesine rağmen, her iki mağdurun da fail tarafından öldürüldüğüne kanaat getirilmiştir⁵³. Gerçekten de Mark Brown hakkında, Alexandra Morgan’ı ve cesedi hiçbir zaman bulunamayan Leah Ware’i öldürdüğü iddiasıyla yürütülen yargılama, ömür boyu mahkûmiyet kararı ile sonuçlanmıştır. Somut olayda, Mark Brown “AdultWork” isimli site aracılığıyla 2018 yılında seks işçisi Leah Ware ile tanışmış, uyuşturucu madde problemi ve diğer bir akıl hastalığı olan Leah ile sadomazoşist bir ilişki yürüten Brown, 2021 Mayıs ayında Leah’ın gizemli bir şekilde ortadan kaybolmasından sonra, aynı site üzerinden diğer bir seks işçisi Alexandra Morgan’a 100.000 sterlin teklif ederek çiftliğine çağırmış, Alexandra’nın da ortadan kaybolmasından ve ailesinin kayıp bildiriminde bulunmasından sonra CCTV görüntülerini ve Alexandra’nın telefon sinyalini inceleyen polislerin Mark Brown’ın çalıştığı çiftliği bulması ile olaylar açığa çıkmıştır. Yapılan incelemelerde Alexandra’nın yakılan cesedinin parçaları petrol varilinden çıkmasına rağmen, Leah’ın cesedine ulaşılammış, yargılamada Brown her ne kadar Leah’ın yaşadığını iddia etmiş ise de onun kaybolmasından bir süre sonra arkadaşına attığı eski bir yağ varili ve beş litre mazot kullanarak bir şeyi ‘imha ettiğini’ ve yaptığı korkunç şeylerin peşini bırakmadığı şeklindeki mesaj Leah’ın da Alexandra ile benzer bir kaderi paylaştığı yönünde jürinin kanaat oluşturmaya neden olmuştur⁵⁴. Aslında Leah’ın öldüğüne ya da doğrudan Brown tarafından kasti şekilde öldürüldüğüne ilişkin hiçbir delil olmamasına ve içerisinde ismi dahi geçmeyen yalnızca bir mesaja, Alexandra’nın da çiftlikte ayağının takılarak kafasını bir yere vurarak öldüğü yönündeki savunmasına rağmen jüri Brown’ın hem Leah’ı hem de Alexandra’yı öldürdüğünü kabul etmiştir.

53 Burada vakanın Haigh vakasına benzetilmesinin asıl nedeni ise tıpkı Haigh olayında olduğu gibi bir çöplüğe atılmış bir petrol varilinden kemik ve diş parçaları çıkarılması ve adli tıp analizlerinin dişlerin kurbanı ait olduğunu doğrulaması ile kayıp kişi soruşturmasından cinayet soruşturmasına geçilmesidir. <https://www.crimeandinvestigation.co.uk/articles/killers-convicted-without-corpses> (18.04.2025).

54 Ayrıntılı bilgi için bkz. <https://www.crimeandinvestigation.co.uk/articles/mark-brown-murdered-two-sex-workers-his-east-sussex-farm> (18.04.2025).

Cesetsiz cinayet yargılamaları bakımından bir diğer dönüm noktası ise aslında adli kriminalistik biliminden elde edilen DNA gibi dolaylı deliller ile verilen ilk mahkûmiyet kararı olan Ian Simms vakasıdır. Somut olayda; Helen McCourt isimli mağdur, 1988 yılının fırtınalı bir Şubat gecesinde otobüsten inip evine yürüdüğü sırada kaybolmuş, binlerce kişinin kendisini aramasına rağmen Helen McCourt'a bir türlü ulaşamamış, en sonunda bir görgü tanığının otobüs durağına yakın bir pubtan gelen çığlık seslerini duyduğunu söylemesi ve pub sahibi Ian Simms ile Helen McCourt'ın birkaç gün önce tartıştığının ortaya çıkması ile şüpheler Ian Simss'te yoğunlaşmış, yapılan incelemelerde Ian Simss'in dairesinde ve aracında Helen'in kan izleri bulunmuştur. Yapılan yargılamada; Ian Simss hiçbir zaman Helen McCourt'u öldürdüğünü ikrar etmemiş ve olaya ilişkin yalnızca Helen'in kan lekeleri bulunmuş olmasına rağmen Ian Simms, Helen'i öldürmekten suçlu bulunmuş ve 32 yıl hapis cezasına mahkûm edilmiştir. Yukarıda da belirttiğimiz üzere, bu olay yalnızca DNA analizine dayanılarak verilen ilk mahkûmiyet olması bakımından oldukça önemlidir. Keza dolaylı deliller, bir vakayı ispat bakımından en zayıf delil kabilinden olsalar da somut olayda Ian Simms'in mâhkumiyeti için yeterli olmuşlardır⁵⁵.

İngiltere tarihinde en geniş çaplı arama operasyonlarının konusu olan 5 yaşındaki April Jones da en bilinen cesetsiz cinayet vakalarından birini teşkil etmektedir. Ekim 2012'de April Jones'ın kaybolması yalnızca Galler'in Machynlleth kasabasındaki küçük bir topluluğu sarsmakla kalmamış, bir anda dünya çapında ses getiren bu vaka, polis ekiplerinin üstün çabası ile kısa süre içerisinde şüpheliyi tespit etmesi ile sonuçlanmıştır. Eski bir SAS askeri olan Mark Bridger, daha önce April'in ablasına da Facebook üzerinden sanal cinsel köleleştirme (cybergrooming) yapmaya çalışmış, çocuk pornografisi bağımlısı bir alkolik olarak şüpheleri üzerinde toplamış ve Bridger'in kulübesinde yapılan araştırmalarda şöminesinde insan kemiklerine ve kan lekelerine rastlanılmıştır. Kan lekelerinin April Jones ile eşleşmesi ile birlikte Bridger'in suçsuz olduğuna ve onu yanlışlıkla arabasıyla ezdiği yönündeki savunmasına jüri itibar etmemiş hayat boyu hapse mahkûm etmiştir. Keza Bridger'in arabasında bu yönde bir

55 Ian Simms mahkûmiyetin ardından tahliye olduktan 2 sene sonra ölmüş ve bu süreçte dahi Helen'in cesedinin nerede olduğunu veya cesetten nasıl kurtulduğunu hiçbir zaman açıklamamıştır. Bu durum Helen'in annesi Marie McCourt'un kızının ölümünden sonra büyük bir azim ve çaba ile yürüttüğü kampanya sonucu Helen Yasası olarak bilinen ve mağdurlar hakkında bilgi vermeyen kişilerin denetimli serbestlikten (*parole*) yararlanamaması sonucunu doğuran kanunun ortaya çıkmasına sebep olmuştur. Gerçekten de Helen Yasası sayesinde; kurbanlarının cesetlerini ya da cesetlerinden kalan şeylerin yerini veya çocuk istismarı mağdurlarının kimliğini açıklamayan suçluların işledikleri suçlardan dolayı şartlı tahliye edilmeleri engellenmiştir. <https://www.gov.uk/government/news/helen-s-law-receives-royal-assent> (19.04.2025).

kaza olduğuna ilişkin hiçbir iz bulunamamasına rağmen, April'in kan lekeleri Bridger'in evinde bulunmuştur⁵⁶.

Son olarak, Peter Reyn-Bardt vakası (aslında Lindow Woman case) cesetsiz cinayet vakalarının en ilginç örneklerinden biri olarak tarihe geçmiştir. Çünkü cesedin olmamasına rağmen gelen cinayet itirafı polis başta olmak üzere pek çok kişiyi şaşırtmış, İngiliz ceza hukuku tarihinde eşine az rastlanır bir olay olarak anılmasına sebep olmuştur. Somut vakada, havayolu çalışanı Peter Reyn-Bardt, yirmi yıldan uzun bir süre önce eşi Malika de Fernandez'i öldürdüğünü oldukça tuhaf bir rastlantı sonucu ikrar etmiştir. Malika Fernandez'in kaybolmasından kısa bir süre sonra polisin tüm araştırmalarına rağmen herhangi bir iz rastlanmamış ve vaka kapatılmış bir hâldeyken, Cheshire'da bir bataklık olan Lindow Moss'un kenarında yıllar sonra çok iyi korunmuş bir insan kafasının bulunması ile soruşturma yeniden açılmış, bulunan kafanın Malika Fernandez'e ait olduğu varsayımından hareket eden polisin Peter Reyn-Bardt'ı tekrar sorgulaması esnasında, Peter Malika Fernandez'i öldürdüğünü ve cesedin hiçbir zaman bulunamayacağını düşündüğünü de itiraf etmiştir. Daha sonrasında ise olayı ilginç kılan detay, bulunan insan kafasının Malika'ya ait olmaktan çok uzak, aslında Roma Britanyası'nda bir kadına ait olduğunu ve esrarengiz bir şekilde korunmasını bataklığın kimyasal etkilerine borçlu olduğunu ortaya çıkarmıştır. Her ne kadar bu gerçeğin ortaya çıkmasından sonra Peter, itirafını mahkeme önünde geri çekmiş ise de jüri ikna olmamış ve Peter'in Malika Fernandez'i öldürmekten müebbet hapis cezası ile cezalandırılmasına karar verilmiştir⁵⁷.

C. Amerikan Hukukundaki Cesetsiz Cinayet Vakaları ve Mahkemelerin Yaklaşımı

1. Amerikan Hukukunda NBH Vakalarına Genel Yaklaşım

Amerikan hukukunda no-body homicide kavramına ilişkin vakaların araştırılma süreçlerine bakmamız için bu kavramı literatüre kazandırmış ve hatta bu işe hayatını adanmış Thomas A. DiBiase'nin görüşlerine yer vermek elzemdir⁵⁸. Gerçekten de yazarın; Amerika'daki pek çok cesetsiz cinayet

56 <https://www.crimeandinvestigation.co.uk/article/april-jones-the-largest-missing-person-search-in-uk-police-history> (19.04.2025); Ayrıca bkz. <https://www.crimeandinvestigation.co.uk/crime-files/april-jones> (19.04.2025).

57 <https://www.bbc.com/future/article/20220907-the-mystery-of-the-human-sacrifices-buried-in-europes-bogs> (19.04.2025).

58 Nitekim yazar bu konuda akademik çalışmalarının yanı sıra, cesedin bulunamadığı cinayet vakalarına yer verdiği bir internet sitesi [<https://www.nobodycases.com/>] (19.04.2025)] dahi kurmuştur. Dahası yazar, pek çok platformda kendisini "no body homicide" kavramına gönderme yaparak "The 'No Body' Guy" olarak tanıtmaktadır.

vakasını araştırdığı ve sonuçlarını değerlendirdiği eseri, kavramın öğretilde farklı bir bakış açısıyla ele alınmasında ve konunun önem kazanmasında ciddi bir rol oynamıştır⁵⁹. Bu açıdan ilk olarak yazar 1800’lerin ortalarından itibaren günümüze kadar (*araştırmanın yapıldığı tarih olan 2014 yılına kadar*) Amerikan tarihinde 400 civarında cesetsiz cinayet davası olduğunu ileri sürmekte ve ortalama her yıl 1500 cinayet davasının mahkemeye taşındığı gerçeği karşısında her ne kadar söz konusu vakaların *-ortada bir cesedin bulunduğu cinayet davalarına oranla-* nadir bir görünüm arz ettiğini kabul etse de cesetsiz cinayet davalarının kendi içerisinde hiçbir davada bulunmayan zorluklara sahip olduğunu savunmaktadır⁶⁰.

Nitekim yazara göre; “ceset” bir cinayet vakasında en önemli delildir. Nitekim mağdurun ne şekilde öldüğü (*vuruldu mu, bıçaklandı mı, zehirlendi mi?*) ancak cesedin incelenmesi ile rahatlıkla ortaya konulabilir; bununla birlikte cesedin olmadığı durumlarda yalnızca bu belirleme sekteye uğramaz, aynı zamanda katile (ya da en azından ölüm anında mağdur ile temasta bulunan kişiye) ait birtakım DNA örneklerinin toplanabileceği izlerin (*kan, semen, parmak izi vb.*) bulunması ve dahası mağdurun ölüm saatinin tam olarak belirlenmesi nerdeyse imkânsızlaşır⁶¹. Nitekim bu tür vakalarda soruşturma makamları bir kişide şüpheyi yoğunlaştırma konusunda sorun yaşarken, diğer yandan şüphenin kendisini gösterdiği kişinin yargılanması ve dahası mahkûmiyeti için gerekli delillerin ortaya konulması da oldukça güçleşir⁶². Özellikle cesedin fail (veya faile yardım eden diğer kişiler) tarafından tahrip edildiği, bozulduğu veya cesedin bırakıldığı yerden dolayı cesette doğal bir tahribatın olduğu⁶³

59 Benzer görüş için bkz. Stobbe, s. 1. Kitap için bkz 16. dn.

60 DiBiase, s. 11. Bununla birlikte, bu sayının 1843 yılından 2024 yılına kadar 500’den fazla olduğu da ileri sürülmektedir. Crystal Ponti, “No Corpse? No Problem. Notable Murder Convictions Without a Body”, *True Crime Blog: Stories & News, A&E True Crime*, 09.05.2025, (09.07.2020), s. 1, https://www.aetv.com/real-crime/murder-convictions-without-a-body?utm_source=chatgpt.com (07.08.2025).

61 Benzer yönde bkz. Stobbe, s. 5.

62 DiBiase, s. 13.

63 Örneğin, cesedin yıllar sonra bulunmasına rağmen hâlen olayın çözümlenmeden kaldığı vakalar da vardır. 1989 yılında profesyonel hockey oyuncusu Duncan Macpherson İskoçya’da koçluk yapmaya giderken Almanya’da bir arkadaşını ziyaret etmek için yolculuğuna ara vermiş, bir araba kiralamış ve daha sonra ortadan kaybolmuştur. Duncan’ın arabası Innsbruck civarında bir kayak otelinin yanında bulunmuş ve soruşturma dağda yürüyüş yaparken kaybolarak öldüğü veya bir buz yarığına düştüğü, en nihayetinde bir kazaya kurban gittiği düşüncesiyle kapanmıştır. Olaydan yaklaşık 24 sene sonra, Duncan’ın cesedi gerçekten de bir buzul yarığında bulunmuştur. Ortamın koşullarından dolayı bozulmadan kalan cesette Duncan’ın bedeninin ezilmiş (parçalanmış) olmasından dolayı kimileri onun bu yarığa kendisinin düştüğünü, cesedin yıllar içerisinde buzdaki hareketlerden dolayı bu hâle geldiğini, olayın bir kaza olduğunu ileri sürerken, diğerleri bir buz küreme makinasının Duncan’ı ezdiğini ve dikkatsizliğini saklamak için makine operatörünün Duncan’ı yarığa ittiğini savunmuştur.

(örneğin; denize ya da nehre bırakılması sonucu cesedin belirli bir süre sonra şişmesi ve deforme olması vb.) durumların yanı sıra cesedin hiç bulunamadığı olaylar hem soruşturmacılar hem de kayıp kişinin yakınları tarafından daha büyük bir belirsizlik ve zorluk arz eder⁶⁴.

Pek tabii günümüzde DNA analizi gibi yöntemlerin ve/veya daha modern kriminalistik tekniklerin gelişimi sayesinde cesetsiz cinayet vakalarının çözümlenme süreçlerinin daha rahat gerçekleştiği ileri sürülebilmekte ise de özellikle yarım yüzyıl kadar önce insanların arkalarında herhangi bir iz bırakmadan kaybolmaları ya da bazı durumlarda da bir cinayete kurban gitmeleri ve failerin çoğu zaman bir yargılamanın süjesi olmadan kurtulmaları çok daha yaygın bir durum olarak karşımıza çıkmaktadır⁶⁵. Gerçekten de DiBiase'ye göre; cesetsiz cinayet vakalarının tarihsel olarak ilk örneklerini 1800'lerin ortalarında görmek mümkündür. Bu bakımdan yazara göre; 1839 tarihinde Cornelius Wilhems kaptanlığında idare edilen Braganza gemisinin mürettebatının kaptanı ve memurlarını öldürerek denize attığı, yine 1893 yılında üç denizcinin bir diğer denizciyi öldürerek denize attığı olaylar cesetsiz cinayet vakalarının ilk örnekleri olarak görülmektedir⁶⁶.

Bugün ise bu türden vakaların çözülmesi, yukarıda da ifade ettiğimiz üzere, gelişen teknoloji sayesinde daha rahat gerçekleşmekte, aynı zamanda failin cesedi yok etmesinin de her zaman mümkün olmadığı (en azından kolay olmadığı) kabul edilmektedir. Bu açıdan yine DiBiasi'ye göre; katil, mağdurun cesedini bir denize, kanala ya da nehre atabilir, yakabilir, ıssız bir ormana gömebilir, cesedi parçalara ayırıp hayvanlara yedirebilir, asitte eritebilir,

Görüleceği üzere yıllar sonra mağdurun bedeni bulunsa dahi olayın tam olarak çözümlenmesi bazen mümkün olmamaktadır. Stobbe, s. 6.

64 Stobbe, s. 5.

65 Nitekim bu duruma ilişkin bazı istatistikler de oldukça ilginçtir. "Misfires" denilen hatalı yargılamalar yıllar içinde oldukça azalmıştır. Gerçekten de cesetsiz cinayet yargılamalarında başarılı bir soruşturma oranı 19. Yüzyılda yüzde 64'lerde iken 1970'lerde vaka sayısının artmasına rağmen başarı yüzde 75'e, 2010 yılında yine vaka sayısının artmasına rağmen yüzde 95'lere çıkmıştır. Her ne kadar bu alanda çalışan Stobbe de DiBiase de kaç kişinin bir cesetten kurtularak soruşturma geçirmekten, yargılanmaktan kaçındığı tam olarak bilinemese ve Stobbe'nin haklı olarak ifade ettiği gibi cesedi yok etme noktasında çeşitli metotlar zaman içerisinde gelişmişse de cesetsiz cinayetlere ilişkin soruşturmaların başarı ile tamamlanma yüzdesi de zaman içerisinde artmıştır. Özellikle 1970'lerin başında bir cesedin yakılması ya da bir yere gömülmesi soruşturmadan kurtulmak için görünüşte bir garanti sağlamakta idiyse de günümüzde gelişen adli bilimlerin sayesinde artık cesedi yok etme (body disposal) ihtimali katiller için hapisshanedenden uzak durma anlamına gelmemektedir. Hem bu görüşler hem de Amerika Birleşik Devletleri ve Kanada'daki NBH – normal homicide istatistikleri için bkz. Stobbe, s. 10 ve 11.

66 DiBiase, s. xv.

hatta hiç olmadık yerlere saklayabilir⁶⁷. Bununla beraber, ortalama 68 kg bir vücudu, kemikler, dişler ve saçlar ile birlikte ortadan tam olarak kaldırmak kolay değildir (örneğin; *bir vücudun yakılarak ortadan kaldırılması için 760 c. ile 980 c. derece arasında bir sıcaklığın kullanılması gerekmektedir ki bu durumda dahi bazı kemiklerin hala varlığını koruyacağı ifade edilmelidir*)⁶⁸. İşte bu noktada araştırmacının/soruşturmacının daha kreatif metotlar ile meseleye yaklaşması gerekirken, konumuz ile bağlantılı olarak ise mahkemelerin de daha az delil ile vakayı ele alması söz konusu olur. Aşağıda vakalar özelinde bu türden vakalara Amerikan mahkemelerinin yaklaşımları ele alınmaya gayret edilecektir.

2. Amerikan Hukukundaki Mahkemelerin Yaklaşımı

Amerikan hukukundaki vakalara geçmeden önce şaşırtıcı bir istatistiki bilginin verilmesinde yarar vardır. Bu bakımdan oldukça ilginçtir ki, cesetsiz cinayet vakalarındaki mahkûmiyet kararlarının oranı yüzde 86 iken, ortada bir cesedin bulunduğu cinayet vakalarında bu oran yüzde 70 civarındadır⁶⁹. Bu durum, bir yandan cesetten başarı ile kurtulmuş olma ihtimali bulunan bir katili delil yetersizliğinden serbest bırakma endişesi ile ortada hiç suçu bulunmayan bir kişiyi mahkûm etme tedirginliği arasındaki dilemmada Amerikan mahkemelerinin ikinci seçeneği daha sık tercih ettiğini göstermektedir.

Bununla birlikte, hemen ifade etmek gerekir ki, ortada bir cesedin bulunmadığı cinayet vakalarında mahkûmiyet kararı yüzdesinin fazla olması, ortada bir delilin bulunmamasına rağmen kişiler hakkında hüküm kurulduğu anlamına gelmemektedir. Gerçekten de Doyle’a göre; NBH vakalarında ceset bulunmadığından sahip olunan diğer delillerin çok daha yoğun (kuvvetli) olduğundan emin olmak gerekmektedir⁷⁰.

Nitekim bu durum DiBiase tarafından da vurgulanmakta, yazar bu türden davalardaki delillerin bir sandalyenin üç ayağında toplandığını iddia etmektedir. Her ne kadar cesedin bulunmaması sandalyenin dördüncü ayağını ortadan kaldırmakta ise de diğer delillerin kuvvetli olması sandalyenin üç

67 Örneğin; Damien Lamb isimli fail kürekle öldürdüğü mağdurun cesedini üvey babasının mülkünde bulunan kunduzların yuvasına saklamıştır. DiBiase, s. xvi.

68 [https://nfda.org/planning-a-funeral/cremation/160.html#hot\(06.08.2025\)](https://nfda.org/planning-a-funeral/cremation/160.html#hot(06.08.2025)). Gerçekten de krematoryum adı verilen kremasyon fırınlarında yakılma işleminde, ölen kişinin bedeni genellikle 1400- 1800 Fahrenheit derecede yakılır ve işlem süresi yaklaşık olarak 2-2,5 saat sürer. Bu işlem sonunda tüm organik maddeler yok olur. Bununla birlikte, bedenin küle dönmesi ile birlikte, geriye kalan kemik parçaları için özel bir işlem uygulanır (blenderdan geçirilir). Bkz. Sevim Coşkun, Nüket Örnek Büken, “Kremasyonun Tarihçesi ve Türkiye’de Kremasyon”, *IBAD Sosyal Bilimler Dergisi*, Cilt 8, 2020, s. 131.

69 Ponti, s. 1.

70 Aktaran: Ponti, s. 1.

ayağa rağmen ayakta kalmasına sebebiyet verecektir. Söz gelimi, yazara göre; sandalyenin geride kalan üç ayağından en güçlüsü DNA örnekleri, saç, kan, parmak izi vb. hususlardan oluşan adli deliller (*forensic evidence*) ile teknolojik delil olarak (*tecnological evidence*) ifade edebileceğimiz kişinin belirli bir yerde olup olmadığını ortaya koyan kamera görüntüleri, telefon sinyali izleridir⁷¹. Pek tabii bu türden deliller, aşağıda detaylı şekilde açıklanacak olsa da Türk hukukunda dolaylı delil ya da belirti delili olarak ifade edilmekte ve ispata yönelik etkilerinin daha az olduğu kabul edilmektedir. Oysa Amerikan hukukunda da tıpkı İngiliz hukukunda olduğu gibi bu türden dolaylı deliller (*circumstantial evidence*) cesetsiz cinayet davalarının mahkûmiyet ile sonuçlanmasında oldukça önemli görülmektedir.

Yine DiBiase’ye göre, bu türden davalarda mahkûmiyet kararının kurulabilmesi (ya da sanığın beraat edebilmesi) için dikkate alınması gereken diğer deliller (yani sandalyenin diğer iki ayağı) beyan delilleridir. Buna göre; failin ya da mağdurun yakın çevresinden ya da ailesinden gelen bir itiraf ile failin polise ya da mahkemeye yaptığı ikrar cesetsiz cinayet davalarının çözümlenmesinde son derece ehemmiyet arz etmektedir⁷². Aslında bu durum, bir kez daha Türk hukukunda sanığın ikrarının mahkûmiyet için yeterli olmayacağına yönelik genel kabul karşısında, bizim sistemimizden farklı bir görünüm arz etse de bu türden vakalarda benzeri istisnaların aşağıda açıklayacağımız üzere Türk hukukunda da mevcut olduğu ifade edilmelidir⁷³. Bu açıklamalar ışığında Amerikan hukukunda yargılamaya konu olmuş NBH vakalarından bazılarının ise oldukça dikkat çekici olduğu belirtilmelidir.

Söz gelimi; Amerikan hukukunda en erken cesetsiz cinayet örneklerinden biri olarak kayıtlara geçen **Watkins Davası (Case of Watkins)** yukarıda detaylı şekilde açıkladığımız öldüğü düşünülen maktulün bir süre sonra tekrardan hayatta olduğunun anlaşıldığı Campden Wonder vakasına benzer birtakım özellikler taşımaktadır. Gerçekten de 1886 yılında George Watkins, eşi Rebecca Watkins ile birlikte Kansas’tan Arkansas’a taşınmış, bir süre

71 DiBiase, s. 29 vd.

72 DiBiase, s. 29 vd.

73 Gerçekten de bkz. “...sanığın anlatımında bulunmadığı takdirde ortaya çıkarılmasının mümkün görülmediği olayla ilgili olarak kendisini zorlayan herhangi bir dış etken olmaksızın yetkili makamlara başvurarak samimi bir şekilde itirafta bulunması, dosya içeriği itibarıyla bir başkasının suçunu üstlenme halinin söz konusu olmaması hususları bir bütün halinde değerlendirildiğinde; sanığın, gerçekleştirilme şekli itibarıyla kendisini vicdanen rahatsız ettiği ve etkisinden kurtulamadığı anlaşılan olayı, vicdanen rahatlamak amacıyla samimi bir şekilde anlattığının, dolayısıyla üzerine atılı kasten öldürme suçunu işlediğinin kabulü gerekmektedir.” YCGK, E. 2013/59, K. 2013/302, T. 18/06/2013, karar için bkz. <https://karararama.yargitay.gov.tr/> (04.05.2025). Söz konusu kararın değerlendirilmesi için bkz. Aşağıda II. Bölüm, C / 3.

sonra Rebecca Watkins ile Andrew Hudspeth'in (Charles Hudspeth olarak da bilinen) arasında baş gösteren yakınlaşmanın ardından George Watkins ortadan kaybolmuştur. Tüm sorgulama sürecinde Rebecca, kocasını Andrew Hudspeth'in öldürdüğünü ileri sürmüş ve otoritelerin Watkins'in cesedini bulamamasına rağmen, Andrew Hudspeth birinci derece cinayetten mahkûm edilerek 1892 yılında asılarak idam edilmiştir. İnfazın ardından altı ay sonra Hudspeth'in avukatı söz konusu olayın mağduru George Watkins'in Kansas'ta bir çiftlikte bulunduğunu ileri sürmüştür⁷⁴.

Amerikan tarihinde yer alan bir diğer önemli dava "Moon Maniac" veya "Brooklyn Vampiri" olarak da bilinen ünlü Amerikan seri katili Albert Fish'in yer aldığı **Grace Budd Vakasıdır**. Kasım 1934'te Albert ve Delia Budd, kızları Grace'in öldürülmesini ayrıntılı şekilde anlatan isimsiz bir mektup almış; mektubun yazarı Albert Fish, 1928 yılında Grace Budd'ı bir partiye götürme bahanesi ile kandırarak evden kaçırdığını, daha sonra mağduru New York eyaletinin Westchester County bölgesindeki bir eve getirdikten sonra, onu boğduğunu ve cesedini parçalara ayırdığını, hatta bu parçaları da dokuz gün boyunca yediğini mektupta itiraf etmiştir⁷⁵. Söz konusu dava da Grace Budd'ın cesedinin yokluğuna ve Albert Fish'in akıl hastalığı savunmasına rağmen, mahkûmiyet ile sonuçlanmış, Fish 1936 yılında elektrikli sandalye ile idam edilmiştir⁷⁶.

Pek tabii Amerikan hukukunda cesetsiz cinayet vakalarına ilişkin yargılamaların mahkûmiyet ile sonuçlanması açısından her zaman sanığın ikrarının ya da bir

74 Olayın özeti için bkz. <https://encyclopediaofarkansas.net/entries/andrew-hudspeth-19028/>; Ayrıca bkz. <https://forejustice.org/db/Hudspeth--Andrew-J.-.html> (07.08.2025). Olayda kanıtların yanlış değerlendirilmediği, Hudspeth'in avukatı tarafından Kansas'taki çiftlikte bulunduğu ileri sürülen George Watkins'in ona çok benzeyen başka biri olduğu ileri sürülmüştür. Bkz. <http://www.extremelinejustice.com/the-charles-hudspeth-story/> (07.08.2025). Campden Wonder vakasına benzer vakalar hukuk tarihinde eşine az da rastlanır olsa oldukça önem taşıyan davalardır. Nitekim cesetsiz cinayet vakalarının en zor kısmını otoritelerin kaybolan kişinin öldüğünü ispatlama noktasında girdikleri mücadele oluşturmaktadır. Pek tabii, öldüğü düşünülen ve hatta bir cinayete kurban gittiği düşünülen kişinin soruşturma devam ederken ya da yargılama sırasında bir anda ortaya çıkması özellikle soruşturmayı yürüten makamlar açısından tam bir fiyasko anlamına gelecektir. Nitekim 2002 yılında Kanada Manitoba'lı Erin Chorney'in bir anda ortadan kaybolmasının ardından Erin'in sevgilisi Mike Bridges tüm şüpheyi üzerinde toplamış ve polislin kandırmasıyla Mike, Erin'in cesedinin bulunduğu yeri itiraf etmiş ve onu bir başka kadının mezarının üzerine gömdüğünü söylemiştir. Bununla birlikte tam 2 yıl sonra yüz altmıştan fazla görgü tanığı Erin'in yaşadığı yönünde polise ihbarda bulunmuş Mike Bridges'in suçsuz olduğu ortaya çıkmıştır. Stobbe, s. 5.

75 Fish'in mağdurun ailesi tarafından teşhis edildiği ve deli olduğunu iddia ettiği duruşmaya ilişkin bkz. <https://www.nytimes.com/1935/03/13/archives/fish-is-identified-by-girls-parents-mr-and-mrs-budd-name-him-on.html> (07.08.2025). Ayrıca olaya ilişkin ayrıntılı açıklamalar için bkz. <https://people.com/he-ate-a-10-year-old-then-wrote-her-parents-11767908> (07.08.2025).

76 Ponti, s. 2.

tanık beyanının bulunması gerektiği de söylenemeyecektir. Nitekim **Evelyn Scott vakasında** sanık Leonard Ewig Scott'ın eşi Evelyn'in nerede olabileceğine ilişkin çelişkili açıklamalar yapması ve kayıp ihbarında bulunmayı reddetmesi şüpheleri Leonard'ın üzerinde toplamış, araştırmacılar tarafından yapılan aramada Evelyn'e ait takma dişler, gözlük gibi eşyalar Leonard'a ait bir mülkte bulunmuş, dahası Leonard'ın Evelyn'in imzası bulunan sahte çekler ürettiği ve kadına ait eşyaları romantik ilişkilerde bulunduğu diğer kadınlara verdiği anlaşılmıştır. Bunun sonucunda ortada eşini öldürdüğüne ilişkin bir itirafı ya da tanıklar tarafından çiftin birbirine şiddet uyguladığına ilişkin herhangi bir beyan bulunmamasına rağmen 1957 yılında Leonard tutuklanmış ve akabinde jüri tarafından birinci derece cinayetten ömür boyu hapis cezasına mahkûm edilmiştir⁷⁷. Bu vaka dolaylı delillerin, mahkûmiyet kararının verilebilmesi açısından ne derece kritik bir öneme sahip olduğunu ortaya koyması açısından ehemmiyet arz etse de Leonard 1978 yılında hapisten çıktıktan sonra karısını öldürdüğünü ve cesedini Nevada çölüne sakladığını itiraf etmiştir⁷⁸.

Son olarak dijital delillerin ve adli delillerin günümüzde giderek ön plana çıkmasının bu türden davaların seyrini değiştirmese de jürinin mahkûmiyet kararına daha rahat ikna olmasında oldukça önemli bir rol oynadığı da söylenmelidir. Gerçekten de 2024 yılına ait Amerikan hukukundaki 2 önemli cesetsiz cinayet davasında sanıklar hakkında mahkûmiyet kararı verilmesinde söz konusu delil türlerinin dikkate alındığı görülmektedir. Söz gelimi; Şubat 2024 tarihinde gerçekleştirilen Jessica Guttierrez davasında 1986 yılında bir eve girip hırsızlık yaptığı sırada Jessica'yı da kaçıran Thomas McDowell'in ömür boyu mahkûmiyet almasının sebebi McDowell'e ait parmak izlerinin ve içtiği sigaranın markasının olay yerinde bulunması olmuştur⁷⁹.

Benzer şekilde LaFayette Polis Departmanında çavuş olan sanık Sam Parker da eşi Theresa Parker'ın ölümü dolayısıyla hakkında yürütülen soruşturma yalnızca yerel polislerin mağdurun aracının arka tamponunda tespit ettikleri küçük miktarda kana dair izler bulması sayesinde yargılamaya taşınmış, davayı

77 Bu durum California'da cesetsiz cinayet vakalarına ilişkin ilk davalardan biri olarak kabul edilmektedir. <https://www.nytimes.com/1995/01/06/us/j-miller-leavy-89-prosecuted-celebrated-cases.html> (08.08.2025).

78 Detaylı açıklama için bkz. <https://time.com/archive/6805684/crime-the-lady-vanishes/> (08.08.2025).

79 Thomas A. (Tad) DiBiase, "No-body" Murder Trials in the United States, s. 92, <https://www.nobodycases.com/wp-content/uploads/2024/09/Nobodytablelatest-FINAL-09022024.pdf> (08.08.2025). Nitekim 1990 tarihinde Larry Moore'ın Brad Brisbin'i öldürdüğüne ilişkin yürütülen yargılamada da DNA analizi mahkûmiyet noktasında kilit bir rol oynamış, Moore'ın karavanında Brisbin'in DNA'sıyla eşleşen kanlı bir mermi ve insan dokusu bulunması ile 1992 Kasım ayında gerçekleştirilen yargılamada Larry Moore ilk derece cinayetten mahkûm edilmiştir. <https://apnews.com/general-news-75a8899aad5358ccc15fd2d4bbb4fo64> (08.08.2025).

yürüten Floyd County Bölge Savcısı Leigh Patterson mahkûmiyet kararını desteklemek için dolaylı delillere ve “davranış örüntülerine” dayanmıştır. Sam Parker, Theresa Parker’ın cesedinin bulunmamasına rağmen söz konusu dolaylı deliller sebebiyle ilk derece cinayetten ömür boyu hapis cezasına çarptırılmış, 2009 yılındaki dava sürecinden yaklaşık 1 yıl sonra mağdurun cesedi sanığın evinin 12 mil uzağında bir çiftlikte bulunmuştur⁸⁰.

Benzer şekilde 2024 Mayıs ayında yapılan yargılamada 17 yaşındaki üvey kuzeni Zion Foster’ı öldürmekten suçlu bulunan Jaylin Brazier hakkında mahkûmiyet kararı, sanığın öldürdüğü kuzenini attığı çöplük yakınlarında telefonunun GPS konumunun tespit edilmesi ve internette “kuzenimle nasıl sex yaparım?” ve “çöplükten çöpler nasıl uzaklaştırılır?” şeklinde yaptığı aramaların bulunması olmuştur⁸¹. Brazier’in mahkemede Zion Foster ile birlikte takıldıkları sırada esrar içerken Foster’ın fenalaşarak öldüğü, sanığın da korktuğu için cesedi çöplüğe attığı yönündeki savunma jüri tarafından ikna edici bulunmamıştır⁸².

Bununla birlikte, günümüzde diğer delillerin de önem kaybettiğinden bahsetmek mümkün değildir. Bu çerçevede Amerikan hukukunda cesetsiz cinayet davasına yönelik yargılamalarda tanık beyanları, mağdurun en son kiminle görüştüğü gibi deliller de mahkûmiyet kararına esas alınmaya devam etmektedir. Gerçekten de 2021 yılında karısını (Tamera Banks) öldürmekten ve cesedini yakmaktan mahkûm edilen Dayan Banks, duruşmada sevgilisinin kendi aleyhine ifade vermesi sonucunda denetimli serbestlik imkânı olmaksızın ömür boyu hapis cezasına çarptırılmıştır⁸³.

Nitekim Jesse E. Watkins davasında da Jesse, kuzeni Craig Lee White’ı öldürmesine ilişkin yargılamada, polis ve savcılık mağdurun, sanık tarafından öldürüldüğüne ilişkin herhangi bir fiziksel delil elde edememiş, mağdurun cesedini de bulamamış ise de sanığın aile üyelerine yaptığı çelişkili açıklamalara ve eski kız arkadaşlarına yaptığı bazı itiraflara dayandırarak olayı tamamen dolaylı deliller (circumstantial evidence) üzerinden yargılamaya taşımış, mağdurun son görüldüğü yerin sanığın iş yeri olmasının da etkisiyle mahkeme Jesse E. Watkins’i kuzenini öldürmekten 45 yıl hapis cezasına mâhkum etmiştir⁸⁴.

80 DiBiase, “No-body” Murder Trials in the United States, s. 106, (08.08.2025).

81 DiBiase, “No-body” Murder Trials in the United States, s. 16, (08.08.2025).

82 <https://www.fox2detroit.com/news/zion-foster-murder-cousin-jaylin-brazier-sentenced-2022-slaying> (08.08.2025).

83 DiBiase, “No-body” Murder Trials in the United States, s. 8, (08.08.2025). Ayrıca bkz. <https://abc7amarillo.com/news/local/oklahoma-man-convicted-of-killing-wife-burning-her-body-sentenced-to-life-in-prison?photo=2> (08.08.2025).

84 Bkz. <https://charleyproject.org/case/craig-lee-white> (08.08.2025).

D. Avustralya Hukukundaki Cesetsiz Cinayet Vakaları ve Mahkemelerin Yaklaşımı

Avustralya kıtasında da cesetsiz cinayet yargılamalarına konu olan pek çok olaya rastlamak mümkündür. Buna ilişkin son zamanlarda yapılan önemli bir çalışma hem söz konusu kıtada bu türden yaşanan olaylara ilişkin önemli istatistikler içermekte hem de hâlihazırda çözülmüş 25 adet NBH vakasına ait kaydı okuyucu ile paylaşmaktadır⁸⁵. Gerçekten de yazarlar da tıpkı bir önceki başlıkta DiBiase tarafından ifade edildiği gibi cesetsiz cinayet vakalarının çözümlenmesinin (hem araştırmacılar hem de mahkemeler tarafından) zor olaylar olduğunu ifade etmiş; bununla alakalı cesedin ne şekilde bulunabileceğine ilişkin kriminalistik metotlar önermişlerdir⁸⁶. Pek tabii, cesedin ne şekilde yok edilebileceğine ya da cesedin ne şekilde bulunabileceğine ilişkin metotlara değinmek çalışmanın konusu dışında kalmaktadır. Bu sebeple bu başlık altında Avustralya hukukunda gerçekleşmiş ve mahkemeye yansımış, yapılan yargılamalar sonucunda da mahkûmiyet almış sanıkların hangi delil ya da delillere dayanılarak söz konusu hükmü aldığı yine vakalar özelinde inceleme konusu yapılmaya çalışılacaktır.

Bu vakaların ispat hukuku açısından gösterdikleri özelliklere geçmeden önce makalede incelenen olaylara ilişkin şu istatistiklerin paylaşılmasında fayda vardır. Fergosun/Pooley'e göre; incelenen 25 davanın yüzde 20'sinde sanıklar öldürme suçunu işlediklerini kabul etmiş, iddia makamı; sanıklara karşı yüzde 72 oranında fiziksel delillere, yüzde 48 oranında DNA deliline, yüzde 48 oranında tanık beyanlarına, yüzde 36 oranında geçmiş suçlara benzerlik ile ortaya konulan davranış örüntülerine (karakter deliline - propensity evidence)⁸⁷, yüzde 32 oranında dijital delillere ve yüzde 44 oranında diğer adli

85 Claire Ferguson, Kamarah Pooley, "Australian No-Body Homicides: Exploring Common Features of Solved Cases", *Journal of Forensic and Legal Medicine*, Cilt 66, Ağustos 2019, ss. 70-78. Söz konusu çalışmanın QUT ePrints sisteminde yer alan hakem kontrolünden geçmiş ve yazar tarafından kabul edilmiş (Accepted Manuscript) hâli için bkz. Claire Ferguson, Kamarah Pooley, "Australian No-Body Homicides: Exploring Common Features of Solved Cases", *Journal of Forensic and Legal Medicine*, (Accepted Manuscript), 2019, ss. 1-28, <https://eprints.qut.edu.au/130804/> (08.08.2025).

86 Örneğin; makalede cesedi yok eden katillerin karakteristik özelliklerine, cesedin genellikle saklandığı yerin özelliklerine (çoğu failin cesedi bildikleri ancak çok az kişinin görebileceği ormanlık alanlar, yol kenarları, nehir yatakları, mağara gibi yerlere sakladıkları ileri sürülmüş), ev içi şiddet ile cesedi ortadan kaldırma arasındaki ilişkiye yer verilmiştir. Ferguson, Pooley, s. 3-9.

87 *Propensity evidence*; bir kişinin belirli şekillerde davranmaya ya da hareket etmeye eğilimi olduğunu gösteren delillerdir. New Zeland Legislation/Evidence Act, 2006, art. 40. Dikkat edilmelidir ki, propensity evidence (karakter delili – yatkınlık delili) kişinin belirli bir olayda karakterine uygun şekilde davrandığını göstermek amacıyla karakterinin kanıtlanmaya çalışıldığı bir delil türü olduğu için genellikle kabul edilmez. United States v. Quezada, 82

delillere dayanmıştır⁸⁸. Sanıklardan yüzde 36'sı polise, yüzde 20'si ailesine veya arkadaşlarına suçunu itiraf etmiştir. İlginçtir ki, tüm sanıklar olaya dahil olup olmadığı, mağdurla ilişkisi, mağdurun ne zaman ve nerede ortadan kaybolduğu konusunda en azından başta yalan söylemişlerdir⁸⁹.

Avustralya hukukunda ilk örnek dava; 1999 yılında otostop çeken mağduru arabasına alıp cinsel saldırı eylemi sonrası onu öldürdüğü iddia edilen bir sanığa aittir. Mağdurun cesedi hiçbir zaman bulunmasa da 2017 yılında sanığı mahkûmiyete götüren süreç sanığın yıllar sonra aynı suçlardan dolayı mahkûm olması akabinde şüphenin tekrar onun üzerinde yoğunlaşması ve mağdura ait bir eşyanın sanığın arabasında bulunması olmuştur. Bir annenin istemediği bebeğini doğumdan iki gün sonra öldürmesine ilişkin bir başka davada da anne hakkında mahkûmiyet kararı, çocuğun cansız bedeninin bulunamamasına rağmen tamamen dolaylı delillere dayandırılmıştır. Bir başka dava da ise boşanmanın eşini öldürmekten daha zor olduğunu düşünen ve eşinin mirasına sahip olmak isteyen sanık, suç mahallini temizlemiş, ancak kendisini mahkûmiyete götüren hususlar polise verdiği çelişkili ifadeler ve olay anında başka yerde olduğuna ilişkin iddiasını kanıtlayamaması olmuştur⁹⁰.

Nitekim benzer bir olayda mağdurların yatında işe başlayan ve mağdurların ödül olarak yatla gezintiye çıkardıkları sanık, yatla sahile tek başına dönmüş, mağdurların nerede oldukları hakkında gerek polis merkezine gerek ise mahkemeye yaptığı çelişkili açıklamalar ve yatın ismini değiştirmeye çalışması mahkûmiyeti için yeterli görülmüştür. Son olarak sanığın mağduru öldürdükten sonra yaktığı ve kalanları gömdüğü bir başka vakada, sanık olayı eşine anlatmış, eşi ise bu durumu tam 8 yıl sonra polise ihbar etmiş, sanık yargılamada suçunu itiraf etmiş ve mahkûm olmuştur⁹¹. Yukarıdaki örneklerden de görüleceği üzere, karakter delilinin yanı sıra, itirafa dayalı beyanlar ve hatta varsayımlara dayalı kabuller bu türden davalarda ön planda

M.J. 54. Nitekim bu husus, kişinin geçmiş ilişkileri, önceden işlediği suçlar, şiddete eğilimi gibi pek çok özelliğin değerlendirilmesine yol açsa da kişinin karakterinden dolayı suç işlemiş olabileceği varsayımına dayandığından ceza hukuku açısından oldukça tehlikelidir. Avustralya hukukunda karakter delilleri (yatkınlık delilleri); sanığın davranışlarına ilişkin diğer deliller, sanığın karakterine veya itibarına ilişkin deliller, sanığın sahip olduğu ya da geçmişte sahip olduğu eğilimlere (yönelimlere) ilişkin diğer delilleri kapsamaktadır. [https://classic.austlii.edu.au/au/journals/PrecedentAULA/2022/48.html#:~:text=Section%2031A%20provides%20that%20propensity,accused%20person%20has%20or%20had%20\(09.08.2025\).](https://classic.austlii.edu.au/au/journals/PrecedentAULA/2022/48.html#:~:text=Section%2031A%20provides%20that%20propensity,accused%20person%20has%20or%20had%20(09.08.2025).)

88 Ferguson, Pooley, s. 11.

89 Ferguson, Pooley, s. 12.

90 Tüm bu davalar için bkz. Ferguson, Pooley, s. 21 vd.

91 Ferguson, Pooley, s. 23 ve 24.

olup Avustralya mahkemelerinin dolaylı delilleri mahkûmiyet için yeterli gördükleri anlaşılmaktadır.

Bununla birlikte, sanığın çelişkili açıklamaları, sanığın itirafı duruşma devam ederken firar etmeye çalışması, sanığın önceden benzer bir suçtan mahkûm olması gibi delillerin yanı sıra DNA analizi gibi diğer adli delillerin de mahkûmiyet kararlarında kullanıldığı görülmektedir. Gerçekten de sanığın ifadesinde; başka üç kişinin mağduru öldürdüğü, bu durum yaşanırken mağdurun elinden tutmaya kendini zorladıkları şeklindeki açıklamalarına rağmen, mağdurun kanında sanığa ait DNA örneklerinin bulunması ve mağdura ait eşyaların sanığın yanmış aracında bulunduğu bir olayda sanık hakkında mahkûmiyet kararı verilmiştir. Benzer şekilde, sanığın tüm delilleri yaktığını düşündüğü ve mağdur hakkında kayıp ihbarında bulunduğu başka bir vakada, faile ait kan izleri ve bir adet diş mağdurun evinde bulunmuş, failin yargılamalar sürerken yurt dışına firar etmeye çalışması da jüri tarafından cinayeti işlediğine ilişkin bir karine olarak yorumlanmıştır⁹².

Aslında Avustralya hukukunda da tıpkı diğer Anglo-Sakson ülke hukuklarında olduğu gibi NBH vakaları istisna ve özgün bir hâldedir. Bu türden davalarda klasik ispat yöntemlerinin cesetten başarı ile kurtulmuş sanığın cezasız kalmasına sebep olabileceği endişesi ile ispat noktasında daha zayıf bir durumda bulunan dolaylı delillerin istisnaen mahkûmiyet kararlarına dayanak oluşturduğu görülmektedir. Bu durumun bizim hukukumuzda geçerli ispat hukukuna ilişkin temel prensiplerden farklarının ortaya konulması ise ancak cesetsiz cinayet vakalarında bizim Yargı mercilerimizin olaya nasıl yaklaştıklarının açıklanması ile mümkün olacaktır. Bu sebeple aşağıda Türk hukukunda NBH vakalara ilişkin Yargıtay’ın tutumuna ayrıntılı olarak yer verilecektir.

II. Türk Hukukunda Cesedin Bulunamadığı ve Öldürme Şüphesinin Bulunduğu Yargılamalara İlişkin Yargıtay’ın Tutumu

A. Genel Olarak

Türk hukukunda da cesedin bulunamadığı ya da cesedin bizatihi fail veya şerikler tarafından ortadan kaldırıldığı insan öldürme vakalarına rastlamak mümkündür. Her ne kadar öğretide Anglo-Sakson hukukunda olduğu gibi “Cesetsiz Cinayet” (No Body Homicide –) NBH kavramına ilişkin detaylı bir inceleme bulunmamakta⁹³ ise de bu tür durumlarda mahkemelerin ne şekilde

⁹² Ferguson, Pooley, s. 24 ve 25.

⁹³ Öğretide çok yakın tarihte “Cesetsiz Cinayet” kavramını kullanan yazarlara da rastlamak mümkündür. Ersan Şen, Doğa Ceylan, *Cesetsiz Cinayet (Birinci Kısım)*, 12.01.2024,

meseleye yaklaştığını tartışmak oldukça önemlidir. Keza tıpkı Anglo-Sakson hukukunda olduğu gibi bizim hukukumuzda da ortada ciddi bir dilemma bulunmaktadır. Bir tarafta Ceza Muhakemesi hukukumuzda kabul edilen ispata ilişkin düzenlemeler çerçevesinde, somut vakıda maddi gerçeğe ulaşma zorunluluğu bulunmakta, bu zorunluluk da inceleme konusu özelinde “*kişinin ölüp ölmediği*”, “*öldü ise doğal olarak mı yoksa zorla mı öldüğü*”, “*zorla öldü ise bu ölümden kimin sorumlu olduğu*”, “*ölüm olayından biri sorumlu ise bu sorumluluğun ne şekilde ortaya çıktığı*” sorularına cevap bulunmasını şart koşturmaktadır⁹⁴. Eğer bu sorulara kesin, her türlü şüpheden uzak bir açıklıkla yanıt verilemiyorsa “şüpheden sanık yararlanır” ilkesinin gündeme gelmesi söz konusu olmakta, böylece kişi hakkında mahkûmiyet kararı verilememektedir. Buna karşılık, madalyonun diğer yüzünde, ortada bulunan şüpheden yararlanan ancak gerçekte cesedi çok iyi saklamış veya ortadan kaldırmış bir katilin toplumsal hayatta herhangi bir sorunla karşılaşmadan, tabiri caizse yaptığının yanına kâr kalarak dönme tehlikesi vardır.

Pek tabii, bu ikilemin her somut olayda çözümlenmesi kolay değildir, dahası cesedin veya cesedin bir parçasının bulunamaması ispat hukuku açısından meselenin daha da karmaşık bir hâl almasına sebep olur ve her bir vakanın şartları çerçevesinde meselenin ayrıca değerlendirilmesini gerekli kılar⁹⁵.

[https://sen.av.tr/tr/makale/cesetsiz-cinayet\(30.04.2025\)](https://sen.av.tr/tr/makale/cesetsiz-cinayet(30.04.2025)) ve Ersan Şen, Doğa Ceylan, *Cesetsiz Cinayet (İkinci Kısım)*, 26.10.2024, [https://sen.av.tr/en/makale/cesetsiz-cinayet-ikinci-kisim\(30.04.2025\)](https://sen.av.tr/en/makale/cesetsiz-cinayet-ikinci-kisim(30.04.2025)).

94 Benzer yönde bkz. Şen, Ceylan, *Cesetsiz Cinayet (İkinci Kısım)*, (30.04.2025).

95 Gerçekten de mağdurun cesedinin öldürme şüphesi olan olaylarda mevcudiyeti/bulunması, adli mercilere sadece ceset üzerinde adli bir inceleme yapma olanağı sağlamaz, yalnızca cesedin bulunuş şekli veya nerede bulunduğu dahi pek çok vakanın çözümünde önemli rol oynar. Söz gelimi Yargıtay bir kararında “cesedin bulunuş şekli ve cesedin bulunduğu ortamı” değerlendiren Adli Tıp Kurumu’nun ölümün “zorlamalı ölüm” olduğu şeklindeki mütalaasını dikkate almıştır. Y. 1. CD, E. 2018/5093, K. 2019/2812, T. 15/05/2019, karar için bkz. LEGALBANK Elektronik Hukuk Bankası, (30.04.2025). Yine eski tarihli Yargıtay kararlarında dahi cesedin bulunmasının ve üzerinde yapılan incelemenin olayın seyrini ve hukuki mahiyetini değiştirebildiği anlaşılmaktadır. Gerçekten de oldukça eski tarihli bir Yargıtay Ceza Genel Kurulu kararında, karara yansıyan; “...Hopa İlçesi Esen kıyı Köyü civarında sahilde bir çocuk cesedi bulunduğu Hopa Sağlık Merkezi’ne getirilen ceset üzerinde yapılan muayenede; 50 cm. boyunda ve 2, 5-3 kg. ağırlığında, tahminen bir hafta veya on günlük normal doğmuş bir erkek bebeği olduğu, başta kemikler birbiri üzerine süper poze yaygın ekimozlar, sağ gözde şişme, ekimoz, burun ve ağız çevresinde, morarma boyunda 3 cm. genişlikte ön tarafta siyah yon tarzında morarma, göbeğinin düşmüş testislerinin scrotuma inmiş bulunduğu, cesetin suya ölü olarak atılmış olduğu, ölümün kafa travması sonucu meydana geldiği tesbit edildiği, bu nedenle önce Hopa C. Savcılığı’nca çevrede bu olayın faili araştırılmakta iken, bilahere müdahilin babası (H.A.)nın 22.7. 1975 günlü dilekçe ile Borçka C. Savcılığı’na vaki müracaatında; sanık (N)nin yetimhaneye bıraktığını söylediği çocuğu getirmesi istenilince köyden kaçmış olduğunu bildirmesi ve müdahilin kardeşi (Ş) nın de 5 Mart 1975 tarihli Günaydın Gazetesi’nde yayınlanan bu konudaki habere dayanarak sanık hakkında ihbarda bulunması üzerine Borçka C. Savcılığı’nca da soruşturmayı geçildiği, sonradan her

Bundan dolayı aşağıda Türk Ceza Muhakemesi hukukunda geçerli temel ilkelerin ve kavramların olay özelinde önem arz edenlerine ilişkin kısa açıklamalara yer verildikten sonra, cesedin bulunamadığı ve öldürme şüphesinin bulunduğu durumlarda ispat hukuku kurallarının Yargıtay tarafından ne şekilde ele alındığı ortaya konulmaya gayret edilecektir.

B. Ceza Muhakemesi Hukukunda Maddi Gerçeği Araştırma İlkesi ve Şüpheden Sanık Yararlanır İlkesi

Ceza muhakememizde süreç, bir “şüphe” başlar ve bu şüphe olayı araştırmaya, derinleştirmeye, tedbir almaya, daha sonrasında yargılamaya ve en sonda hükme kadar varlığını çeşitli derecelerde korumaya devam eder⁹⁶. Bununla birlikte, hüküm kısmında artık şüpheyne yer yoktur ve mahkemeden/hâkimden tüm bu süreç sonrasında şüphesini yenmiş şekilde hükmünü kurması beklenir. Keza öğretide de belirtildiği üzere, yargılamada mahkemenin/hâkimin çözümlemesi gereken iki temel sorun bulunmaktadır: “maddi sorun” - “hukuki sorun.”⁹⁷ Maddi sorun, bir vakanın ne şekilde, kim tarafından, ne zaman, nerede ve nasıl gerçekleştirildiği ile alakalıdır. Diğer bir ifadeyle, maddi sorun yargılamaya konu olayın ta kendisi olup adeta yaşanan olayın ne şekilde ve nasıl yaşandığı tespit edilmeye gayret edilmektedir⁹⁸. Hukuki sorun ise normatif bir değerlendirmeye tabidir ve söz konusu maddi sorunun çözümüne binaen hangi hukuki normun olaya uygulanacağı ile alakalıdır.

Bu noktada şüphenin ortadan kalkması gereken, vicdani kanaatin oluşacağı, ispatın konusunu oluşturan husus ise maddi sorun ile alakalıdır. Daha doğru bir deyişle, maddi sorun her türlü şüpheden ari olarak net bir biçimde ortaya

iki evrakın irtibat nedeniyle birleştirildiği böylece öldürme olayı ile ilişkisi tesbit edilen...” şeklindeki kısım cesedin bulunmasının ve ceset üzerinde inceleme yapılmasının eskiden de önemli olduğunu göstermektedir. YCGK, E. 1977/1-380, K. 1978/14, T. 23/01/1978, karar için bkz. LEGALBANK Elektronik Hukuk Bankası (28.05.2025).

96 Söz gelimi; bir suç işlendiğine ilişkin basit bir şüphe varsa işin gerçeğinin araştırmaya başlanması (CMK m. 160), suçun işlendiğine ilişkin yeterli şüpheyne ulaşıldığında iddianamenin düzenlenip yargılama aşamasına geçilmesi (CMK m. 170), sanığın kaçacağından veya delilleri karartacağına ilişkin kuvvetli bir şüphe varlığında tutuklanması (CMK m. 100) farklı şüphe derecelerinin tezahürleridir.

97 Asena Kamer Usluadam, *Ceza Muhakemesinde Karakter Delili*, Ankara, Seçkin Yayıncılık, 2022, s. 110

98 Birtek, nihai hükmün üç basamağını açıklarken maddi vakanın gerçekleşip gerçekleşmediğine ilişkin tespitin yapıldığı ilk basamağı “maddi sorun”, maddi vakanın sanık tarafından gerçekleştirilip gerçekleştirilmediği hususundaki belirlemenin yapıldığı üçüncü basamağı ise “maddi mesele ile sanık arasındaki ilişki” şeklinde ikili ele almış, her iki basamağın da – ikinci basamak olan hukuki sorundan farklı olarak– ispatın konusunu oluşturacağını ifade etmiştir. Fatih Birtek, *AİHM, Anayasa Mahkemesi ve Yargıtay Kararları Işığında Ceza Muhakemesinde Delil ve İspat*, 2. Bası, Adalet Yayınevi, Ankara, 2017, s. 371 ve 372.

konulmadan hukuki sorunun çözümlenmesi de mümkün değildir⁹⁹. Eğer maddi sorunun çözümlenmesi sürecinde ortada bir şüphe varsa olayın ne şekilde gerçekleştiği ve/veya kim tarafından gerçekleştirildiği belirlenemiyorsa maddi gerçeğe ulaşılammıştır ve şüpheden sanık yararlanır ilkesi gündeme gelecektir.

Keza ceza muhakemesinin nihai amacı “şekli” gerçeğe değil, “maddi” gerçeğe ulaşmak olup ispatlanması gereken husus da bu gerçeğin temelini teşkil eden maddi sorunun bizzatı kendisidir. Öğretiye göre de hüküm; “*şüpheden kesinliğe uzanan bir sürecin*” sonucudur ve ispat faaliyeti de maddi vakanın ne şekilde gerçekleştiğine ilişkin karara varma ve vakaya ilişkin mevcut şüphenin giderilmesine yönelik faaliyetlerin tamamıdır¹⁰⁰. Bundan dolayı da iddia makamı ile savunma makamının olay özelinde karşılıklı anlaşması, sanığın bir ikrarda bulunması, mağdurun bazı delilleri sunmaktan vazgeçmesi “ispat faaliyetini” ortadan kaldırmamaktır¹⁰¹. Başka bir deyişle, maddi gerçeğin araştırılması (maddi sorunun çözülmesi) ispat faaliyetinin esası olup hâkimin bu konudaki şüpheyi yenerek vicdani kanaatini oluşturması şarttır. Nitekim Yargıtay da “*O halde önce olay öğrenilmelidir...Sübut konusunda bir hükme varılır. Sübut (veya ispat) meselesi maddi mesele olup, bu konu geçmişteki olayı zihninizde yeniden yaratmak, yani nasıl meydana geldiğini belirlenmelidir. Olay belirlendikten sonra bu uygulanacak norm ve bunun olayın tipine uygun olup olmadığı konusunda sonuç çıkarılır. Maddi olayın durumun tespiti, hukuki durumun tespitidir. Olayın faili ve bunun ceza hukuku karşısındaki sorumlulukları öncelikle olayın belirlenmesi ile mümkündür.*” şeklindeki gerekçesiyle benzer bir görüşe sahiptir¹⁰².

Maddi meselenin çözümlenmesi ise konumuz ile bağlantılı daha büyük bir sorun teşkil eder. Gerçekten de bir cesedin bulunmadığı durumlarda yukarıda da ifade ettiğimiz gibi maddi vakanın ne şekilde gerçekleştiğine ilişkin ispat faaliyeti çok daha zordur. Nitekim yukarıda da belirttiğimiz gibi cesetsiz cinayet vakalarında; mahkemenin öncelikle cesedi bulunmayan kişinin gerçekten öldüğünü ortaya koyması, daha sonrasında bu ölümün nasıl gerçekleştiğini belirlemesi, son olarak da söz konusu ölüm olayına kimin sebebiyet verdiğini tespit etmesi gerekmektedir. Oysa ortada bir cesedin bulunmadığı hâllerde daha başlangıçta yenilmesi imkânsız bir şüphe mevcuttur. Cesedi bulunmayan bir kişinin tam olarak öldüğü söylenemez; ancak varsayılabilir, kabul edilebilir.

99 Usluadam, s. 110.

100 Birtek, s. 375.

101 Usluadam, s. 111.

102 Karar için bkz. Yargıtay 6. Ceza Dairesi, E. 2014/14974, K. 2017/5906, T. 29/11/2017 (11.08.2025).

Dahası ölüm olayının gerçekleştiği kabul edilse bile, nasıl gerçekleştiği ve kim tarafından gerçekleştirildiği hususundaki şüphe de her durumda varlığını korumaya devam eder.

Söz gelimi; (A)'nın ortadan kaybolmadan önce son kez (B) ile görüştüğüne ilişkin bir kamera kaydı, (A)'nın kan izlerinin (B)'nin evinde ya da arabasında bulunması, (A)'nın (B) tarafından ölüm ile tehdit edildiğine ilişkin bir notun bulunması (A)'nın (B) tarafından öldürüldüğüne işaret edebilir; ancak her durumda maddi gerçeği ortaya koyamaz. Nitekim bu durumlar (A)'nın son kez (B)'yi gördüğünü veya (A)'nın yaralı iken (B)'nin evinde ya da arabasında bulunduğunu ya da (B)'nin (A)'yı öldürme niyetini doğrudan ortaya koyar; lakin (B)'nin gerçekten de (A)'yı öldürdüğüne ilişkin bir kesinlik göstermezler. Pek ala (A), (B) ile görüştüktan sonra kameraların bulunmadığı bir ortamda (C) tarafından öldürülmüş olabilir, (A)'nın kan örneklerinin (B)'nin evinde çıkmasına rağmen (B) yanlışlıkla ölen (A)'nın yalnızca cesedinden kurtulmaya çalışıyor olabilir veya (B) tüm tehditlerine rağmen (A)'yı öldürmekten vazgeçmiş (A) da tehditlerden korktuğu için bir süre ortadan kaybolmuş olabilir (bu son hâlde ortada bir MissPer vakası olacaktır). Bu durum pek çok zaman sanıkların öldürme olayını gerçekleştirip gerçekleştirmediğine ilişkin mevcut şüpheden yararlanmaları anlamına gelir.

Aslında şüpheden sanık yararlanır ilkesi, yukarıda da ifade ettiğimiz üzere, ispatın konusunu oluşturan maddi sorun ile alakalı olup ortada olayın ne şekilde cereyan ettiğine ilişkin bir şüphenin bulunması hâlinde ortaya çıkar¹⁰³. İlkenin dayanağı, masumiyet karinesi ve öğretide de ifade edilen bir masum içerde kalacağına, bin mahkûm dışarı çıksın anlayışıdır¹⁰⁴. Daha da temel bir düzlemde şüpheden sanık yararlanır ilkesi temel ve evrensel bir ilke olup hem mevzuatımızda hem de uygulamamızda önemli bir yer tutmaktadır¹⁰⁵. Gerçekten de Yargıtay Ceza Genel Kurulu bir kararında; "Öte yandan, ceza yargılanmasının en önemli ilkelerden biri olan *"in dubio pro reo"* yani, *"kuşkudan sanık yararlanır"* ilkesi uyarınca, sanığın bir suçtan cezalandırılmasının temel koşulu, suçun kuşkuya yer vermeyen bir kesinlikle ispat edilmesine bağlıdır. Gerçekleşme şekli kuşkulu ve tam olarak aydınlatılmamış olaylar ve iddialar sanığın aleyhine yorumlanarak mahkûmiyet hükmü kurulamaz. Oldukça geniş

103 Şüpheden sanık yararlanır ilkesinin maddi meseleye ilişkin olduğu hukuki sorun ya da mesele hakkında uygulanmayacağı konusunda bkz. Feridun Yenisey, Ayşe Nuhoglu, *Ceza Muhakemesi Hukuku*, 10. Bası, Ankara, Seçkin Yayıncılık, 2022, s. 88.

104 Bkz. Öztürk, Tezcan, Erdem, Sırma-Gezer, Saygılar, Alan, Özyayın, Erden-Tütüncü, Altınok-Villemin, Tok, s. 139.

105 Buna rağmen mevzuatta ilkenin açıkça bir şekilde düzenlenmediği, bazı mevzuat düzenlemelerinden dolayı olarak anlaşıldığı hususunda bkz. Birtürk, s. 597.

bir uygulama alanı bulunan bu kural, bir suçun gerçekten işlenip işlenmediği veya işlenmiş ise gerçekleştirme biçimi konusunda kuşku belirmesi halinde uygulanabileceği gibi, suç niteliğinin belirlenmesi bakımından da geçerlidir. Ceza mahkûmiyeti, kesin ve açık bir ispata dayanmalıdır. Yüksek de olsa bir olasılığa dayanılarak sanığı cezalandırmak, ceza yargılamasının en önemli amacı olan gerçeğe ulaşmadan, varsayma dayalı olarak hüküm vermek anlamına gelir. O halde ceza yargılamasında mahkûmiyet, büyük veya küçük bir olasılığa değil, her türlü kuşkudan uzak bir kesinliğe dayanmalıdır. Adli hataların önüne geçilmesinin de başka bir yolu bulunmamaktadır.” şeklinde hüküm kurarak söz konusu ilkenin önemini vurgulamıştır¹⁰⁶.

Bununla birlikte hemen ifade etmek gerekir ki, davayı aydınlatmak, şüpheyi yenmek ve en nihayetinde maddi gerçeğe ulaşmak yani gerçekte olayın ne şekilde meydana geldiğini araştırmak mahkeme için bir ödev olsa da bazı durumlarda fiili imkânsızlıklar nedeniyle mahkeme söz konusu ödevini yerine getirmeyebilir ve tüm çabasına rağmen gerçekte olayın ne şekilde meydana geldiğini aydınlatamayabilir¹⁰⁷. Genel kabul gören klasik görüşe göre; işte tam da bu durumda in dubio pro reo ilkesinin devreye girmesi ve sanığın mahkûm olmasını engellemesi gerekir¹⁰⁸. Diğer bir ifadeyle, hâkim delilleri serbestçe değerlendirme sonucunda bir kanaate ulaşamıyorsa ilkenin uygulanması ve kişinin varsayılan olay üzerine cezalandırılmaması yerinde olacaktır. Ancak konumuz ile bağlantılı olarak cesedin bulunmadığı cinayet vakalarında, hâlihazırda olay fiili bir imkânsızlık taşıdığından her durumda şüpheden sanık yararlanır ilkesini uygulamak hem ilkenin mahiyeti ile bağdaşmaz hem de cesetten başarı ile kurtulmuş failler için bir ödül teşkil eder. Bundan dolayı aşağıda, Yargıtay’ın cesetsiz cinayet davalarında verdiği kararlar söz konusu ilkenin uyguladığı ve uygulanmadığı olaylar şeklinde sınıflandırılarak incelenecek ve böylece ilkenin bu türden olaylarda ne şekilde ele alındığı ortaya konulmaya çalışılacaktır.

C. Yargıtay Kararlarının İncelenmesi

1. Bir İstisna: Tük Hukukunda Campden Wonder Vakası

İngiliz hukuku kısmında yer verdiğimiz Campden Wonder vakası kadar efsanevi bir olaya dönüşmese de Türk hukukunda da cesedi bulunmayan bir kişinin öldürüldüğü düşüncesiyle olayın şüphelilerinin yargılandığı durumlar

106 Karar için bkz. YCGK, E. 2017/510, K. 2020/336, T. 02/07/2020 (10.08.2025).

107 Koray Doğan, *Ceza Muhakemesinde Belirsizlik Kuşkudan Sanık Yararlanır İlkesi “in dubio pro reo”*, Ankara, Seçkin Yayıncılık, 2016, s. 162.

108 Doğan, s. 162.

mevcuttur. Söz gelimi Yargıtay 1. Ceza Dairesi 2011 tarihinde verdiği bir kararında cesedi bulunamayan kişinin sanıklar ve sanık müdafii tarafından yaşadığının ve hatta bir televizyon programına katıldığının belirtilmesine karşın bu yönde bir inceleme gerçekleştirmeyen ilk derece mahkemesinin kararını eksik araştırma gerekçesiyle bozmuştur: *“Oluşa ve dosya içeriğine göre; öldürüldüğü iddia edilen U.. A..’ın cesedinin bulunamaması ve sanık İ.. K.. müdafii ile sanıklar M.. A.. ve N.. K.. tarafından U.. A..’ın yaşadığının ve 2008 yılında katıldığı Roj Televizyonunda yayınlanan “yıllara sor” adlı programında dayak olayını anlatarak örgüte katılmasına bu olayın sebep olduğunu söylediğinin iddia edilmesi karşısında, 2008 yılına ait program kayıtlarının getirilerek incelenmesi ve sonucuna göre sanıkların hukuki durumlarının takdir edilmesi gerektiği gözetilmeden eksik soruşturmayla yazılı şekilde hüküm kurulması, Bozmayı gerektirmiş olup...”*¹⁰⁹

Pek tabii son derece istisna olan bu durum, aslında cesedi bulunamayan bir kişinin yaşadığına ilişkin en ufak bir ihtimal ya da şüphe bulunması durumunda, bu ihtimalin araştırılması veya söz konusu şüphenin yenilmesi gerektiğini göstermektedir. Keza yalnızca kasten öldürme suçundan değil, taksirle ölüme sebebiyet verme suçundan da bir kişinin sorumlu tutulabilmesi, ancak mağdurun beyin ölümünün gerçekleşmesine ve bu hususun da ispatlanmasına bağlıdır¹¹⁰. Oysa aşağıda yer verilen kararlardan da görüleceği üzere, cesedin bulunamaması bazen ölüm neticesinin gerçekleşip gerçekleşmediğini, bazen de ölüm neticesinin o kişi tarafından gerçekleştirilip gerçekleştirilmediğini hep ihtimal dahilinde bırakmaktadır. Bu sebeple aşağıda söz konusu ihtimale değer atfedilen ve ortaya çıkan şüpheden sanıkların ne zaman, hangi şartlarda yararlandığını gösteren kararların yanı sıra cesedin bulunamamasına rağmen varsayımsal olarak kişinin öldü kabul edilerek sanıklar hakkında mahkûmiyet kararının ne zaman, hangi şartlarda verildiğini gösteren kararlara ayrı ayrı yer verilecektir.

2. Yargıtay’ın Şüpheden Sanık Yararlanır İlkesini Uyguladığı Kararlar

Yargıtay’ın cesedin bulunmadığı ve ortada bir öldürme şüphesi bulunan olaylarla ilgili verdiği en önemli kararlarından biri Yargıtay Ceza Genel

109 Karar için bkz. Y. 1. CD, E. 2011/5315, K. 2011/5432, T. 26/09/2011, LEGALBANK Elektronik Hukuk Bankası (29.04.2025).

110 Öğretide, bir görüş kişinin ne zaman ölmüş sayılacağına ilişkin klinik ölüm olarak adlandırılan geleneksel sistemin kabul edilmesi gerektiğini ifade ederken; hâkim olan görüş ise beyin ölümünün esas alınması gerektiğini iddia etmektedir. Veli Özer Özбек, Koray Doğan, Pınar Bacaksız, *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler*, 19. Bası, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2024, s. 111. Keza 2238 sayılı Organ ve Doku Alınması, Saklanması ve Nakli Hakkında Kanun m. 11’de “tıbbi ölüm” ifadesine yer verilse de Organ ve Doku Hizmetleri Yönetmeliği Ek 1’de beyin ölümü kavramının şartlarının açıklandığı görülmektedir.

Kurulu'na kadar taşınan 2023 tarihli karardır. Olayda Yargıtay 1. Ceza Dairesi; *“Oluşa ve dosya kapsamına göre; sanık ile Alzheimer hastası olan maktul annesinin aynı konutta birlikte yaşadıkları, sanığın 1946 doğumlu Fatma'yı gece sayılan zaman diliminde saat 02:30-03:00 sıralarında ikametinden alarak beraber bilinmeyen bir yere gittikleri, ancak bir süre sonra sanığın tek başına evine geri döndüğü, suç tarihinde 65 yaşında olup rahatsızlığı ve yaşlılığı nedeniyle 30-35 kg ağırlığındaki yatalak annesini gecenin geç saatlerinde evden çıkarıp tekrar getirmediği, yapılan tüm araştırmalara rağmen maktulün bulunamadığı olayda;*

Maktul ...'nın sağ ve sadece kayıp olduğunu düşünmek elde edilen beyanlar ve deliller karşısında olağan yaşam deneyimi ile izah edilemeyip, sırf maktulün cesedinin bulunamamasının onun öldürülmeyeceği anlamına gelmediği, yakılması veya bir başka şekilde ortadan kaldırılarak kimsenin bilmediği bir yere gömülmesinin de mümkün olduğu, her öldürme olayında cezalandırmanın mutlak surette cesedin bulunması gibi bir şarta bağlanmasının hukuken ve fiilen mümkün olmayacağı açık olup söz konusu durumun ceza adaleti ile de bağdaşmayacağı, maktul ...'nın evin balkonunda yatıp kalktığı, hastalığı gereği kendi başına zor hareket eden, korkuluk demiri ile birlikte yerden yüksekliği 3 metre olan balkondan atlayıp evden kaçarak ayrılması da mümkün bulunmayan maktulün aynı evde yaşayan diğer aile fertlerinin haberi olmadan kaçırılması ihtimalinin de olmadığı, sanığın eşi ... nün 24/01/2014 ve 25/01/2014 tarihlerinde müdafii huzurunda vermiş olduğu ifadelerinin de bu yönde olduğu, sanığın suçtan kurtulmaya yönelik çelişkili savunmaları ve dosya kapsamındaki diğer hususlar birlikte değerlendirildiğinde; mahkumiyetine karar verilmesi yerine, delillerin takdirinde yanılığa düşülerek yazılı şekilde beraatine karar verilmesi, Bozmayı gerektirmiş...” şeklinde karar vererek, aynı evde yaşayan Fatma isimli mağdurenin bir anda ortadan kaybolması sonrası başlayan süreçte, mağdurenin aynı evde kaldığı sanık tarafından öldürüldüğüne ilişkin vicdani kanaate ulaşamayan Osmaniye 1. Ağır Ceza Mahkemesi kararını bozmuş ve kararında cesede ulaşamamasının onun öldürülmediği anlamına gelmediğini, dahası her öldürme olayında ölüm durumunun ispatı için cesedin bulunması şartının ceza adaleti ile bağdaşmayacağını ifade etmiştir¹¹¹.

Bununla birlikte, söz konusu karar sonrası, Osmaniye 1. Ağır Ceza Mahkemesi bozmaya uyarak sanık hakkında nitelikli kasten öldürme suçundan hüküm

111 Karar için bkz. Y. 1. CD, E. 2019/1475, K. 2019/3162, T. 18/06/2019, LEGALBANK Elektronik Hukuk Bankası (01.05.2025).

kurmuş, verilen bu hüküm Yargıtay 1. Ceza Dairesince 24.05.2021 tarih ve 170-8783 sayı ile onanmış; ancak bu sefer de Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı **sanığa yüklenen annesini kasten öldürme suçundan**, ceza yargılamasının amacı olan maddi gerçeğin tereddüde yer bırakmayacak şekilde ortaya çıkması bakımından, dosya kapsamında hükme esas alınan mevcut delillerin yeterli olmadığını, sanığın eşinin suç tarihinden 3 yıl sonra verdiği ve daha sonra inkar ettiği beyanları ile diğer hususların varsayıma dayalı olduğunu ve şüpheli durumu ortadan kaldırmadığını, *cesedin bulunamaması* nedeniyle öldürme eyleminin ne şekilde, nerede ve kim tarafından gerçekleştirildiğinin tespit edilemediğini ifade ederek karara itiraz etmiş; sanık, eşi ve olay tarihinde aynı evde birlikte yaşadıkları çocuklarının suç tarihi itibarıyla fiilen kullandıkları cep telefon numaralarının tespit edilerek, suç tarihini de kapsayacak şekilde HTS kayıtlarının çıkartılması, sinyal alınan mahallerde yeniden maktule ait cesedin bulunmasına yönelik inceleme ve araştırma yapılması, telefon numaralarına ait görüşme kayıtlarının incelenerek, olay günü, öncesi ve sonrasında dikkat çeken görüşme trafiğinin olup olmadığının belirlenmesi, mevcut olması hâlinde görüşme yapılan şahısların kimliklerinin tespit edilip tanık sıfatıyla beyanlarının alınması gerektiğini ileri sürmüştür.

Olayı inceleyen Yargıtay Ceza Genel Kurulu kararına geçmeden önce ifade etmek gerekir ki; maktul olduğu iddia edilen Fatma'nın kaybolması ile birlikte uzun bir süre soruşturma ve kovuşturma aşamasına geçilmediği ve olayın bir “cesetsiz cinayet mi?” yoksa “kayıp kişi vakası mı?” olduğu hususu açısından gerekli araştırmaların yapılmadığı, olay ile ilgili iz ve emarelerin kişinin kaybolduğu tarih olan 11.09.2010 tarihinden üç yıl sonra toplanmaya başlandığı görülmektedir. Söz gelimi; 14.03.2014 tarihinde alınan uzman raporunda; ikamette bulunan yastıklardan ele geçen bulgular üzerinde kan örneği bulunamadığı, döşek ve fayans bulguları ile paspas üzerinde bulunan kan örneklerinin insan kanı olmadığı, döşek üzerinden elde edilen vücut sıvısı örneklerinin bayan genotipi özelliğinde olduğu, sarı renkli yastık üzerinden elde edilen vücut sıvısı örneğinin, döşek üzerinden elde edilen genotipten farklı (başka) bir bayan genotip özelliğinde olduğu, aracın bagajındaki paspastan elde edilen vücut sıvısı örneğinin yastık ve döşekten elde edilen genotipten farklı bir erkek genotipine ait özellik arz ettiği tespit edilmiştir. Hemen belirtilmelidir ki, böyle olaylarda, kişinin kaybolduğundan şüphe duyulsa dahi ileriki tarihli bir soruşturma ya da kovuşturma sürecine yardımcı olmak amacıyla belirli araştırmaların ivedilikle yapılması şarttır. Oysa somut olayda, söz konusu kriminal incelemeler mağdur olduğu iddia edilen kişinin kaybolmasından çok sonrasında gerçekleştirilmiş ve bu şekilde olayı çözümleme noktasında yetersiz kalmıştır.

Yargıtay Ceza Genel Kurulu ise somut olayda; “*Cesedine ulaşılmayan ve öldüğü kabul edilen bakıma muhtaç maktulün, olay tarihindeki sağlık durumunun net bir şekilde tespit edilememesi, daha önceden de evden kaçan maktulün tek başına veya birkaç kişinin yardımıyla yürüyüp yürüyemediğinin belirlenememesi, inceleme dışı sanık ...’nün son zamanlarda bakıma muhtaç durumdaki maktule bakması, bu sırada maktulün birden fazla kez evden tek başına kaçıp gittiğinin ve inceleme dışı sanık ...’nün son zamanlarda maktule cebir uyguladığının ailesi ve komşularından oluşan tanıklar tarafından da bilinmesi ve görülmesi, maktulün kaybolduğunu gören sanığın tüm adli ve idari başvuruları yapmasına rağmen bir sonuç alamaması üzerine, hakkında kamu davası açılana kadar takipsizlik kararlarına itiraz ettiğinin ve sürekli dilekçe verdiğinin dosya kapsamında sabit olması, maktulün kaybolması nedeniyle akla ilk gelen şüphelinin maktulün bakımıyla bizzat ilgilenen ve bundan yorulduğunu dile getirmeye başlayan inceleme dışı sanık ... olması, maktulün kaybolduğu zaman dilimi içerisinde maktulün kızı tanık ...’un şikayetiyle birlikte şüphelerin inceleme dışı sanık ... üzerinde yoğunlaşması ve inceleme dışı sanık ...’nün evinden alınarak şüpheli sıfatıyla tekrar ifadesine başvurulması, inceleme dışı sanık ...’nün bu kez maktulün evden gece yarısı eşi sanık tarafından götürüldüğü yönünde ifade vermesi, inceleme dışı sanık ...’nün sanık aleyhine verdiği ifadesinden bir hafta gibi kısa bir süre içinde dönmesi ve mahkeme huzurunda tartışılan bu ifadesinin gerçeği yansıtmadığını beyan etmesi, sanığın aşamalarındaki tüm savunmalarında annesinin nasıl kaybolduğu hususuna açıklık getirememesi, eşinin beyanları karşısında dolaylı da bir ikrarı bulunmaması, bu beyanların kendisi gibi süreçten etkilenen eşinin psikolojik durumundan kaynaklı olduğunu savunması karşısında;*

İnceleme dışı sanık ...’nün suç şüphesi altında verdiği ve hükme esas alınan ifadesinde; görgüye dayalı olmayan ve aşamalarda geri alınan suç atfı niteliğindeki beyanının belirleyici delil olarak kabul edilip sanık hakkında mahkûmiyet hükmü kurulamayacağından, sanığın üzerine atılı suçu işlediğine yönelik kanaatin gerekçesinin, her türlü şüpheden uzak, kesin ve açık bir ispata dayanmadığı kabul edilmelidir.” şeklindeki gerekçeyle, sanığın üzerine atılı suçu işlemediğine karar vermiştir. Bununla birlikte, altı Ceza Genel Kurulu üyesi ise sanığın üzerine atılı suçu işlediğini savunmuşlardır¹¹².

112 Karar için bkz. YCGK, E. 2022/244, K. 2023/399, T. 12/07/2023, LEGALBANK Elektronik Hukuk Bankası (01.05.2025). Aynı kararda Ceza Genel Kurulu 8 üyenin muhalefetine rağmen; “...Maktulün kaybolmasından yaklaşık üç hafta sonra maktule benzeyen yaşlı bir kadını elinde alışveriş poşetleriyle gördüğünü beyan eden petrol istasyonu çalışanı tanığın beyanlarının bir kesinlik içermediği, olağanüstü kanun yolu olan itiraz aşamasından

Oldukça tartışmalı olan bu kararın yorumlanabilmesi için özellikle kararda geçen bazı hususların yeniden gözden geçirilmesi gerekmektedir. İlk olarak, tanıklardan maktul olduğu iddia edilen kişinin kızı kolluk merkezindeki ifadesinde; kardeşi olan sanık ve sanığın eşinden şüphelendiğini, çünkü annesinin son zamanlarda 35 kiloya kadar düştüğünü, hasta ve yürüyemeyecek hâlde olduğunu, evin balkonundan kendi başına inmesinin mümkün olmadığını, abisinin eşinin annesini dövdüğünü komşularından duyduğunu, hatta bazen annesini ziyaret ettiğinde kolunda ve ayağında morluklar olduğunu gördüğünü dile getirmiş; Cumhuriyet savcılığında verdiği ifadesinde ise maktulün son zamanlarında iki kişi koluna girmeden yerinden kalkıp bir adım dahi atacak durumu olmadığını, olaydan sonra şüphelendiği abisi ve yengesi ile irtibatlarının kesildiğini, duyduğu kadarıyla bu dosya kapandıktan sonra her ikisinin de rahatladığını, eğer olayın üstüne giderlerse farklı sonuçlar ortaya çıkacağını aralarında konuştuklarını, bunları kardeşlerinden duyduğunu söylemiştir.

İkinci olarak sanığın eşi, her ne kadar baskı altında ve psikolojik sorunlarının bulunduğu bir esnada ifade verdiğini söyleyerek daha sonra bu ifadesinden tamamen dönmüş ise de ilk ifadesinde; *“...eşi ile birlikte saat 01.00 sıralarında uyumak için yatak odasına geçtiklerini, saat 02.30 sıralarında uykuya daldığını, o sırada eşi sanığın uyanık olduğunu, bir ses duyması üzerine uyandığını, sanığı odanın için telaşla birşey ararken gördüğünü, sorduğunda “Annem fenalaştı” dediğini, maktulün yattığı balkona gittiğinde orada olmadığını, sanığa sorduğunda “Evin önündeki arabada” dediğini, onu hastaneye götüreceğini söylediğini, kendisinin de gelmek istediğini söylediğinde “Ne işin var?” deyip birkaç tokat vurduğunu ve eliyle ittirdiğini, sonra aşağı indiğini arabanın çalıştığını duyduğunu, yarım saat sonra eve geri geldiğini, ancak yanında maktulün olmadığını, nerde olduğunu sorduğunda “Ne yapacaksın annemi?” diyerek kendisine birkaç tokat vurduğunu, sonra ısrarcı olmayıp uyuduğunu, saat 04.00-04.30 sıralarında*

sonra adı geçen tanığın geçmişe dönük olarak kesinliğe yakın bir beyanda bulunmasının beklenemeyeceği ve maktulün cesedine ulaşılmasını da sağlamayacağı,

Bozma üzerine Yerel Mahkemece, sağlık kurumlarındaki kayıtların tümüne ulaşılması amacıyla gerekli yazışmaların yapıldığı, ancak gönderilen bilgi ve belgelerden maktulün kaybolduğu tarihteki fiziksel durumu ve hastalığının ulaştığı boyut hakkında net bir bilgiye ulaşamadığı gibi tanık beyanlarının bir kısmında yardım almadan yürüyebildiği bir kısmında ise yardım almadan yürüyemediği yönündeki bilgilerden daha güncel bir kanaate de varılamadığı,

Sonuç olarak, Yerel Mahkemece maddi gerçekliğe ulaşılması amacıyla geçmişe dönük olarak araştırılması gereken ve ulaşılması mümkün görülen başkaca bir delil, bilgi veya belgenin bulunmadığı anlaşılmakla hükmün eksik araştırma sonucu kurulmadığı kabul edilmelidir.” şeklindeki gerekçeyle olayda delillerin eksik toplanmadığı kanaatine de varmıştır.

uyandığını, sonra sanığı uyandırdığını, maktulü sorduğunda; “Ölümlerden ölüm beğen, ne yaptın annemi?” dediğini, korkusundan tekrar sustuğunu, sanığın maktule ne yaptığını bilmediğini, sanığın haber vermesi üzerine kardeşleri ... ve ...’un sabah saatlerinde evlerine geldiğini, o sırada gerçeği bildiği hâlde kardeşlerine anlatmadığını, sonra tek başına iken sanığa “Annemi götürdün geri getirmedi, ne yaptın?” diye sorduğunda “Sen karışma” deyip bağırıldığını, sonra herkese sanığın tembihi ile kayıp olduğunu söylediğini, sonra sanığın ATV kanalında bir programa çıktığını, orada da maktulün kaybolduğunu ilan ettiklerini, sanığa ne zaman “Ne yaptın annemi?” diye sorduysa sanığın “Seni asarım, keserim, boşarım” dediğini, korkusundan dolayı olayın gerçek yüzünü adli makamlara bildirmediğini” şeklinde ifade vermiştir.

Üçüncü ve son olarak ise 28.01.2014 tarihli bir ihbar tutanağında; saat 10:38 sıralarında ismini vermek istemeyen erkek şahsın 155 polis imdat hattını 7188 numaralı telefonda arayarak Şehir Mustafa Yağız mahallesinde bulunan sanık ve inceleme dışı sanık ...’nün oğulları ile birlikte o kadını öldürdüklerini beyan ettiğinin, kim olduğu sorulduğunda “Bana fazla soru sormayın benim şeyim belli olmasın (ismim, ihbarım)” dediğinin, başka soru sorulduğunda cevap vermeyeceği anlaşılarak telefonu kapattığının yazılı olduğu görülmektedir.

Yargıtay Ceza Genel Kurulu’nun kararı bu üç husus özelinde incelendiğinde; sanığın eşinin ifadesinde yalan söylemesini gerektiren bir durum olmadığı, bu kadar detaylı bir yalan söylemesinin ise hayatın olağan akışı ile örtüşmeyeceği, 28.01.2014 tarihinde ihbarda bulunan kişinin araştırılmadığı ve sanığın çocuklarının verdikleri ifadelerde maktulün sağlık durumları hususunda son derece ayrıntılı açıklamaların yer aldığı¹¹³ ve gerçekten de maktulün kaldığı balkondan atlayarak kaçmasının mümkün olmadığı, hatta kararın gerekçesinde de açıklandığı üzere, sanığın annesi olan maktulün ne şekilde kaybolduğuna ilişkin makul bir açıklama getiremediği söylenebilir.

Bununla birlikte, tüm bu hususlar ispat hukuku kuralları çerçevesinde ele alındığında; bilirkişi raporlarında ve adli kriminal incelemelerde olaya konu kayıp kişinin ölüp ölmediğini ispatlayacak herhangi bir dolaylı delile

113 Örneğin; sanığın oğlunun; “...annesi kendisini uyandırdığında balkonun kapısının açık olduğunu, babasının orada olduğunu, evin giriş kapısının kilitli olduğunu, aramaya çıkarken kendilerinin açtığını, sokak giriş kapısının ise kapalı ancak kilitli olmadığını, maktulün kendi iradesiyle bu kapılardan çıkmasının, başka birinin müdahalesi olmaksızın dışarı çıkmasının mümkün olmadığını, olay günü kapılarda bir zorlama olmadığını, olsaydı duymaları gerektiğini, maktulün hane halkı içinden birisi tarafından dışarı götürülme ihtimalinin olduğunu, bunların annesi veya babası olabileceğini...” şeklindeki ifadesi dahi dikkat çekici olup karar gerekçesinde tartışılmamıştır.

rastlanmadığı, herhangi bir cesedin ya da ceset parçasının bulunamadığı (keza olay yerine foseptik kuyularının incelendiği dosyada yer almaktadır), ayrıca biri doğruluğu ispatlanamamış, tanık olarak beyanları alınmamış ihbar, diğeri çelişkiler teşkil eden bir beyan delili dışında, sanığın annesini öldürdüğünü doğrulayacak herhangi bir delile rastlamadığı da kabul edilmelidir. Dolayısıyla Kurul'un; "...ceza mahkûmiyeti, toplanan delillerin bir kısmına dayanılıp, diğer kısmı göz ardı edilerek ulaşılan kanaate veya herhangi bir ihtimale değil, **kesin ve açık bir ispata dayanmalı**, bu ispat, hiçbir şüphe ya da başka türlü oluşturma imkanı vermemelidir. Yüksek de olsa bir ihtimale dayanılarak sanığı cezalandırmak, ceza muhakemesinin en önemli amacı olan gerçeğe ulaşmadan hüküm vermek anlamına gelecektir." şeklindeki gerekçesiyle şüpheden sanık yararlanır ilkesini neden uyguladığı da anlaşılmaktadır.

Keza Yargıtay; cesedin bulunamadığı ve çelişkili tanık beyanlarının mevcut olduğu paralel bir olayda da benzer çıkarımlarda bulunmuş ve bir kez daha şüpheden sanık yararlanır ilkesinin uygulanması gerektiğine kanaat getirmiştir: "...Sanıklar D. T., V. T. ve F. T. müdafinin temyiz talebi üzerine yapılan incelemede; 17/01/1999 tarihinde akşam saat 21:00 sıralarında hayvanlarına bakmak için köy içinde bulunan ahıra gitmek üzere evden çıkan, bir daha kendisinden haber alınamayan ve cesedi bulunamayan maktul M.. A..’un aralarında gönül ilişkisi olduğu söylenen H. T.’ün amcası D.T. ile amcasının çocukları olan Vedat ve F. T. tarafından öldürüldüğü gerekçesiyle, bu sanıkların mahkumiyetlerine karar verilmiş ise de; beyanları hükme esas alınan ve maktulün akrabası olduğu anlaşılan tanık T. A.’ın, maktulü "sanıklar Fuat ve V. T. ile birlikte D.T.’ün öldürdüğünü" kendisine sanık Davut ve tanık M. S.’in söylediğini ifade ettiği, ancak tanık Tahir’in bu beyanlarının sanık Davut ve tanık M. S. tarafından doğrulanmadığı, sanıkların mahkumiyetlerini gerektirir tanık Tahir’in soyut iddiasından başkaca da bir delil bulunmadığından; sanıkların atılı adam öldürme suçunu işlediklerine dair hükümlülüklerine yeter nitelik ve derecede vicdani kanıyı oluşturacak delil bulunmadığından, beraatlerine karar vermek gerekirken, yazılı şekilde mahkumiyet hükmü kurulması,

Yasaya aykırı, sanıklar müdafinin temyiz itirazları bu itibarla yerinde görülmele, hükümlerin BOZULMASINA." ¹¹⁴

114 Karar için bkz. Y. 1. CD, E. 2010/4467, K. 2010/6447, T. 06/10/2010, LEGALBANK Elektronik Hukuk Bankası (01.05.2025). Yine önceki tarihli bir kararında Yargıtay’ın yalnızca sanıklardan birinin anlatımına değer vermediği ve cesedin bulunması için gerekli aramanın yapılmasının yanı sıra, diğer delillerin de (cesedin atıldığı yerde ikamet edenlerin beyanları gibi) toplanması gerektiğinin altını çizmiştir: "Hediye’nin 22.05.2003 tarihinde evinden ayrıldığı, sonrasında kendisinden haber alınmadığı, ailesinin kayıp ihbarı üzerine

3. Yargıtay'ın Cesetsiz Cinayet Olaylarında Şüpheden Sanık Yararlanır İlkesini Uygulamadığı Kararlar

Yukarıda Yargıtay'ın şüpheden sanık yararlanır ilkesini ne denli geniş ele aldığı ortaya konulmuş olmasına rağmen cesetsiz cinayet şüphesinin bulunduğu her olayda aynı yaklaşımı benimsediği söylenemeyecektir. Söz gelimi Yargıtay oldukça uzun bir yargılama sürecine sahne olan ve esasında kasten öldürme suçunun mu (TCK m. 81) yoksa ihmal suretiyle kasten öldürme suçunun mu (TCK m. 83) oluştuğunu tartıştığı bir davada cesedine ulaşamayan iki günlük mağdur bebeğin fail anne tarafından öldürüldüğüne hükmetmiştir¹¹⁵.

yapılan aramalarda da Hediye'nin bulunamadığı, sanığın olaydan yaklaşık 2 yıl sonra kolluk güçlerine teslim olarak arkadaşı Onur'la birlikte Bursa'da adres sorma bahanesi ile Hediye'yi araca aldıklarını, arabayı kendisinin kullandığını, Bursa çıkışında tali yola saptıklarını, Onur'un Hediye'ye tecavüz ettiğini, arabanın plakasına bakması nedeniyle uçurumdan attığını, kendisinin olaya katılmadığını, ancak engelleme imkanı olmasına rağmen Onur'a da mani olmadığını beyan ettiği, sanığın yer göstermede bulunduğu, gösterdiği yerlerde yapılan aramalarda cesede rastlanmadığı gibi, ikrarından başka delil olmayan olayda, Onur'un sanığın anlatımlarını doğrulamadığından ve Hediye'nin öldürüldüğüne ilişkin atf-ı cürüm niteliği taşıyan ikrardan başka delil olmadığından, Hediye'nin öldürüldüğünün kesin olarak tespit edilemediğinden cesedin aranmasına devam edilmiş, sanığın yer göstermesine göre civarda bulunan yerleşim yerlerine ikamet edenlerin olaya ilişkin beyanlarına başvurulmaması bozmayı gerektirmiştir.” Karar için bkz. Şen, Ceylan, Cesetsiz Cinayet (İkinci Kısım), (30.04.2025).

115 İnceleme konusu olayda yargılama safhaları ise şu şekilde gerçekleşmiştir:

- Hınıs Ağır Ceza Mahkemesi, 12.02.2015 tarihli ve 2014/28 Esas, 2015/12 Karar sayılı kararı ile sanık hakkında ihmali davranışla kasten öldürme suçundan hüküm kurmuş,
- Hınıs Ağır Ceza Mahkemesi'nin, 12.02.2015 tarihli ve 2014/28 Esas, 2015/12 Karar sayılı kararının Cumhuriyet savcısı, suçtan zarar gören kurum vekili tarafından temyizi üzerine Yargıtay 1. Ceza Dairesi'nin 15.10.2018 tarihli ve 2018/2283 Esas, 2018/4100 Karar sayılı kararı ile Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'nın davaya katılma hakkı gereği gibi kullanılmadığı gerekçesiyle bozulmuş,
- Hınıs Ağır Ceza Mahkemesi'nin, 28.02.2019 tarihli ve 2018/67 Esas, 2019/8 Karar sayılı kararı ile sanık hakkında ihmali davranışla kasten öldürme suçundan yeniden hüküm kurması üzerine, Yargıtay 1. Ceza Dairesi'nin 09.03.2020 tarihli ve 2020/173 Esas, 2020/948 Karar sayılı kararı ile hükmün sanığın eylemi nedeniyle hakkında kasten nitelikli öldürme suçundan TCK'nin 82/1-d-e maddesi ile hüküm kurulması gerekirken, yazılı şekilde ihmali davranışla kasten öldürme suçundan TCK'nin 83/3. maddesi ile hüküm kurulması nedeniyle oy çokluğuyla bozulmasına karar verilmiş,
- Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığınca kararın onanması gerektiği gerekçesiyle itirazda bulunulması üzerine, Yargıtay 1. Ceza Dairesi'nin 26.10.2020 tarihli ve 2020/3645 Esas, 2020/2504 Karar sayılı kararı ile itirazın reddine karar verilerek dosya itiraz konusunda karar verilmek üzere Yargıtay Ceza Genel Kurulu'na gönderilmiştir.
- Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nun 09.11.2022 tarihli, 2020/1-466 Esas, 2022/709 Karar numaralı kararı ile itirazın reddine karar verilerek, suçun kasten öldürme olduğu konusunda oy çokluğu ile karar verilmiş,
- Hınıs Ağır Ceza Mahkemesi'nin, 17.03.2023 tarihli ve 2023/23 Esas, 2023/45 Karar sayılı kararı ile sanık hakkında nitelikli kasten öldürme suçundan, 5237 sayılı Kanun'un 82 nci maddesinin birinci fıkrasının (d) ve (e) bentlerinden kurduğu hüküm, son olarak

Somut olayın çalışmamızı ilgilendiren kısmı ise Yargıtay Ceza Genel Kurulu’nun meseleye yaklaşımı ve karşı oyda Yargıtay Ceza Genel Kurulu üyelerinin cesedin bulunmadığı durumlarda ispat hukukuna ilişkin yapılacak değerlendirmeye ilişkin tespitleridir. Bu bakımdan, Yargıtay Ceza Genel Kurulu iki günlük bebeğin cesedinin bulunamadığı olayda; “...bebekten kurtulmak amacını taşıyan sanık, öleceğini bildiği ve ölmesini istediği bebeğini ıssız bir yere götürerek kendi hâlinde bırakmış ve bu şekilde kaçınılmaz netice olan ölüm meydana gelmiştir” şeklindeki gerekçesiyle aslında tıbbi verilerle ispatlanamamasına rağmen bebeğin öldüğünü kabul etmiştir¹¹⁶. Oysa öğretide ölümün sebebi ve sorumlusu bakımından net delillere ulaşılamadan, varsayıma, yani karar vericinin sübjektif olay anlatımına bağlı mahkûmiyete gidildiği, somut delillerden ziyade vicdani hareketle ve kabulle mahkûmiyet sonucuna varılması hukuka aykırı olarak görülmektedir¹¹⁷.

Nitekim karşı oy yazısında da bu durum eleştirilmiş ve evlilik dışı öz çocuğunu ıssız bir mahalde ölüme terk eden sanığın eyleminin ihmali davranışla kasten adam öldürmek suçunu oluşturduğundan bahisle itiraz eden Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı’nın itirazının, terk edilen bebeğin öldüğünün ve buna bağlı olarak ölüm nedeninin tespit edilememesi nedeniyle, sanığın ispatlanabilen eyleminin teşebbüs aşamasında kaldığından bahisle değişik gerekçeyle kabul edilmesi gerekirken, bebeğin öldüğüne dair hiçbir delil

Yargıtay 1. Ceza Dairesi’nin 06.12.2023 tarihli ve 2023/4935 Esas, 2023/7607 Karar sayılı kararı ile onanmıştır: “Sanık ...’ın eşinin ölümünden sonra, kayınbiraderi ... ile evlilik dışı ilişki yaşamaya başladığı, bu ilişkiden hamile kalan sanığın Erzurum il merkezindeki bir hastanede dünyaya getirdiği ismi konmamış iki günlük kız bebeğini, Erzurum - Tekman kara yolu arasında bulunan تنها bir ağaçlık bölgede bırakıp olay yerinden ayrıldığı, sanığın bebekten kurtulmak maksadıyla bu şekilde davrandığını ifade ettiği, 2012 yılında meydana gelen olayın üzerinden ... zaman geçmesi nedeniyle bebeğin cesedinin bulunamadığı anlaşılan olayda; sanığın kayınbiraderi ... ile birlikteliğinden doğurduğu bebeği beslemek, bakımını yapmak ve korumak gibi hukuki yükümlülük altında bulunduğu, bu bakımdan garantör konumunda olduğu hususunda tereddüt bulunmadığı, sanığın bu hukuki yükümlülüklerini de yerine getirmemekle birlikte, yeni doğmuş, savunmasız hâlde bulunan ve hiçbir ihtiyacını kendisi karşılayamayan iki günlük bebeği, güvende olduğu ortamdan alarak başkaları tarafından bulunması mümkün olmayan ıssız bir yere götürüp ölüme terk etme eyleminin, bebeğin karnını doyurmamak gibi ihmali bir hareket olarak kabul edilmesi mümkün olmadığı, zira bebekten kurtulmak amacını taşıyan sanığın, öleceğini bildiği ve ölmesini istediği bebeğini ıssız bir yere götürerek kendi hâlinde bıraktığı ve bu şekilde kaçınılmaz netice olan ölümün meydana geldiği, bu nedenle sanığın öldürme eylemini, doğrudan kastla ve icrai bir davranışla gerçekleştirdiği anlaşılmakla, sanık ...’ın icrai davranışa eşdeğer kanundan kaynaklanan göstermesi gereken velayet yükümlülüğü kapsamında ...’i kasten öldürme eyleminin sübuta erdiği anlaşılmıştır.” Karar için bkz. Y. 1. CD. E. 2023/4935, K. 2023/7607, T. 06/12/2023, LEGALBANK Elektronik Hukuk Bankası (02.05.2025).

116 Karar için bkz. YCGK, E. 2020/1-466, K. 2022/709, T. 09/11/2022, LEGALBANK Elektronik Hukuk Bankası (02.05.2025).

117 Şen, Ceylan, *Cesetsiz Cinayet (İkinci Kısım)*, (30.04.2025).

yada emarenin ele geçirilememesine karşın, sırf sanığın ikrarından yola çıkılarak tamamlanmış nitelikli kasten öldürme suçundan sorumlu tutulması gerektiğine dair Yargıtay Ceza Genel Kurulunun itirazın reddine dair kararına iştirak edilmediği ifade edilmiştir. Karşı oy yazısında; “...ıssız bir mahalde terk edilen bebeğin ölümüne ilişkin herhangi bir delil yada emarenin elde edilemediği durumlarda, sırf sanığın ikrarından yola çıkılarak terk edilen yerin özelliğine göre ölüm olayının mutlakıyetinden söz edilip edilemeyeceği ve buna bağlı olarak sanığın nitelikli adam öldürmek suçunun sübuta erip ermediği yeniden irdelenerek, yasal düzenleme, yargı kararları ve öğretideki görüşlerden yararlanılarak belirlenmesi” gerektiğinin altı çizilmiş, ölüme terk edilen iki günlük bebeğin ölmesinin kuvvetle muhtemel olmasına karşın, kesin olarak öldüğünün kabul edilemeyeceği gibi öldüğü kabul edilse dahi ölüm sebebinin bilinmemesi nedeniyle terk ile ölüm arasında illiyet bağının bulunduğundan söz edilemeyeceği vurgulanmıştır.

Bu çıkarım ile birlikte karşı oy yazısında; “Cesedin bulunamadığı durumlarda, toplanan diğer delillerle tamamlanmış öldürme suçundan mahkûmiyet kararı verilmesinin teorik olarak mümkün olmasına karşın, telafisi imkansız zararların önlenebilmesi için bunun çok istisnai bir uygulama olduğunun da kabul edilmesi gerekmektedir.” ifadesine yer verilerek, bebeğin terk edildiği yerin özelliğine göre ölümün mutlakıyetinden söz edilmesinin mümkün olmasına karşın, ceset üzerinde herhangi bir inceleme yapılamamış olması nedeniyle ölüm sebebinin bilinmediği ve bilinmesinin de mümkün olamayacağı, bu durumda bebeğin ıssız bir mahalde terk edilmesine rağmen, terke bağlı olmayan tamamen farklı bir nedenden ölme ihtimalinin mevcut olduğu, ölümün gerçekleştiğinin kesin olarak bilinmediği ve buna bağlı olarak ölüm sebebinin de bilinmediği somut olayda ölüm olayının mutlakıyetinden yola çıkılarak ölüm sebebi hiçbir şekilde irdelenmeden mahkûmiyet kararı verilmesinin “şüpheden sanık yararlanır” ilkesine aykırı olacağı, faraziyelere dayanılarak eylemin tamamlandığının kabul edilmesi hâlinde zaten çok ağır cezalarla müeyyide altına alınan eylemlerden dolayı çok daha ağır cezaların verilmesi suretiyle orantılılık ve eşitlik ilkesinin bozulmasının gündeme gelebileceği, bundan dolayı da sanığın yargılamaya konu edilen eyleminin ispatlanan kısmının teşebbüs aşamasında kaldığının kabul edilmesi gerektiği belirtilmiştir¹¹⁸.

118 Keza Karşı Oy yazısında olayda neden teşebbüs hükümlerinin uygulanması gerektiği; “Gerek öğretide, gerekse uygulamada, ölüm olayının kesin olarak gerçekleştiğinin tespit edilmesine karşın, faillerin sadece eyleme teşebbüs ettiğinin kanıtlanması durumunda dahi, “Şüpheden sanık yararlanır” ilkesinden hareketle teşebbüs hükümlerinin uygulanabileceği kabul edilirken, ölüm olayının ve buna bağlı olarak illiyet bağının kesin olarak kanıtlanamadığı

Hem Yargıtay Ceza Genel Kurulu’nun kararı hem de kararda yer alan Karşı Oy yazısı incelendiğinde; öncelikle Karşı Oy yazısında yer alan “*şüpheden sanık yararlanır*” ilkesinin uygulanması gerektiğine ilişkin görüşe katıldığımızı ifade etmek gerekmektedir. Çünkü gerçekten de somut olayda iki günlük bebeğin ölmesi muhtemel olsa da öldüğüne ilişkin herhangi bir veriye ya da bulguya rastlanamamış, sanık anlatımlarından ya da tanık beyanlarından bebeğin öldüğüne ilişkin bir kaniya varılamamıştır. Her ne kadar katıldığımız görüş, böyle durumlarda her zaman kişinin ölüp ölmediğine ilişkin ortada bir şüphenin bulunacağı, mağdurun cesedinden mükemmel bir şekilde kurtulan kişinin cesasız kalacağı riskini beraberinde de getirirse ceza muhakemesinin adil bir şekilde tecelli etmesi maddi gerçeğin her türlü şüpheden uzak olarak ispatına bağlıdır. Yalnızca somut olay bağlamında şüpheden sanık yararlanır ilkesinin uygulanmaması gerektiğini ileri sürmek, ilkenin anlam ve amacı ile bağdaşmamaktadır¹¹⁹. Ancak öğretide; Yargıtay’ın bu tutumunun altında “ceset yoksa cinayet de yoktur” algısını kuvvetlendirmeme düşüncesinin olduğu ileri sürülmüş ve ceset olmasa da maktulün öldüğünü ve öldürüldüğünü belirlemeye yarayan somut ikrar ve bunu destekleyen diğer deliller olması hâlinde, tıpkı yukarıdaki kararda olduğu gibi sanığın mahkûmiyetine karar verme yönünde hareket edildiği savunulmuştur¹²⁰.

Gerçekten de cesede ulaşılamayan her durumun bu şekilde ele alınamayacağı da muhakkaktır. Söz gelimi sanığın açık ve samimi ikrarının bulunduğu ve ölüm neticesinin gerçekleştiğinin bizatihi sanık tarafından itiraf edildiği bir olay açısından Yargıtay Ceza Genel Kurulu; “... *Somut olayda her ne kadar maktulün ceset veya cesedine ait herhangi bir parça bulunamamış, eylemin gerçekleştirildiği belirtilen birahane maktule ait kan ve DNA örneği elde edilmemiş ise de, sanığın eylemi gerçekleştirdikten sonra olay yerinde bulunan kanlar ile duvarlara yapışan parçaları ve kanları da hiç bir iz bırakmayacak şekilde temizlediğini belirtmesi, maktule ait cesedi küçük küçük parçalara ayırıp, parçaları arazide farklı farklı yerlere attıklarını söylemesi karşısında, sanığın kolluğa başvurup, olayı itiraf ettiği tarihte eylemin üzerinden yaklaşık 8,5 yıl gibi uzun bir süre geçmiş olması nedeniyle, maktulün cesedine ait herhangi bir parça ile kan ve DNA örneğinin elde edilememiş olması hayatın olağan akışına aykırılık oluşturmamaktadır.*

durumlarda; teşebbüs hükümlerinin rahatlıkla uygulanabileceği tartışmayı gerektirmeyecek kadar açıktır.” şeklinde açıklanmıştır.

119 Benzer yönde bkz. Şen, Ceylan, *Cesetsiz Cinayet (İkinci Kısım)*, (30.04.2025).

120 Şen, Ceylan, *Cesetsiz Cinayet (İkinci Kısım)*, (30.04.2025).

Adli Tıp Kurumu Dördüncü İhtisas Dairesi ile Gözlem İhtisas Dairesi raporlarına göre akıl sağlığı yerinde olan sanığın, ... ile ilgili olarak öldürüldüğüne dair herhangi bir soruşturma bulunmaksızın kendiliğinden gelip, yetkili makamlara başvurarak itirafta bulunması, tüm aşamalarda müdafii huzurunda birbiriyle uyumlu olacak şekilde olayı anlatarak ...'i T.K. ile birlikte öldürdüklerini kabul etmesi, ...'in işyerine geldiğini bildirdiği saat ile üzerinde bulunan kıyafetlere ilişkin söylediklerinin, maktulün eşinin anlatımları ile uyumlu olması, ...'in astsubay olarak görev yapmasından, ... İçel doğumlu olmasına kadar verdiği bilgilerin tamamının doğru olması, eylemi birlikte gerçekleştirdiklerini söylediği T.K. hakkında verdiği bilgilerin tamamının Turgay'ın kardeşi Tuna tarafından doğrulanması, sanığın anlatımında bulunmadığı takdirde ortaya çıkarılmasının mümkün görülmediği olayla ilgili olarak kendisini zorlayan herhangi bir dış etken olmaksızın yetkili makamlara başvurarak samimi bir şekilde itirafta bulunması, dosya içeriği itibarıyla bir başkasının suçunu üstlenme halinin söz konusu olmaması hususları bir bütün halinde değerlendirildiğinde; sanığın, gerçekleştirilme şekli itibarıyla kendisini vicdanen rahatsız ettiği ve etkisinden kurtulamadığı anlaşılan olayı, vicdanen rahatlatmak amacıyla samimi bir şekilde anlattığının, dolayısıyla üzerine atılı kasten öldürme suçunu işlediğinin kabulü gerekmektedir.” şeklindeki gerekçesiyle sanık hakkında mahkûmiyet kararına hükmetmiştir¹²¹.

Her iki olay arasındaki fark, bir önceki kararda annenin çocuğun hâlihazırda öldüğüne, daha sonra da ölmediği ancak kendisini terk ettiğine ilişkin çelişkili beyanlarına, keza minibüs şoförünün yolda hiç durmadığına ilişkin açıklamasına rağmen, minibüsten inip bebeği bıraktığına yönelik tanık beyanları ile örtüşmeyen açıklamalarına karşın, yukarıda yer verdiğimiz kararda, hakkında herhangi bir adli takibat yapılmayan sanığın diğer suç ortağının hayatını kaybetmesinin ardından olayı tüm ayrıntıları ile samimi bir şekilde anlatmasıdır. Her ne kadar Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'nın itirazında belirtildiği üzere, ikrarın delil olarak kabul edilebilmesi için başka delillerle doğrulanması, elde edilen bütün delillerle birlikte düşünüldüğünde değerlendirilmesi ve böylece inandırıcılık niteliği kazanması gerekli olup tek başına ikrara dayanılarak hüküm verilemeyecek ise de olayda dolaylı delillerin 8,5 sene içerisinde kaybolduğu, gömüldüğü ileri sürülen mağdurun parçalarının bulunamamasının gömen kişinin ölen suç ortağı olmasından mütevellit ikrarda bulunan diğer sanığın gömülen yerleri tam olarak bilememesinin ve cesedin

121 YCGK, E. 2013/59, K. 2013/302, T. 18/06/2013, karar için bkz. [https://karararama.yargitay.gov.tr/ \(04.05.2025\)](https://karararama.yargitay.gov.tr/ (04.05.2025)).

parçalarının bulunamamasının olayın gerçekleşmediğini göstermeyeceği ortadadır. Dolayısıyla samimi, baskı altında verilmemiş ve olayı tam açıklığı ile ortaya koyan bu ikrar açısından Yargıtay Ceza Genel Kurulu'na katılan on müellif üyenin şüpheden sanık yararlanır ilkesinin uygulanması gerektiği yönündeki görüşüne katılmamaktayız.

Nitekim Yargıtay benzer bir başka olayda da; *"Oluşa ve dosya içeriğine göre, maktul ...'den haber alınamaması üzerine yakınlarının kolluk kuvvetine yaptıkları müracaat üzerine yapılan araştırma ve soruşturmada en son sanık ...'le görüşüğünün anlaşılması üzerine, sanığın 29.07.2010 tarihli kolluk, savcılık ve sorgu ifadelerinde, ...'le ortak iş yaptıklarını, aralarında alacak-verecek ilişkisinin olduğunu, ...'in zaman zaman kendi evinde kalırken eşinin telefonunu bir şekilde öğrenerek gizli numaradan eşini aradığını eşinden öğrendiğini, bu durumu konuşmak amacıyla ...'in esrar kaçakçılığı yaptığını bildiği için bir yerde hint keneviri ektiğini ve birlikte toplamayı teklif ederek olay yerine gitmeye ikna ettiğini, ...'in kabul etmesiyle taksici tanık ...'in taksisiyle olay yerine yakın bir yerde indiklerini, taksicinin parasını vererek sonra kendisini aynı yerden almasını istediğini, olay yeri olan meşelik alana geldiklerinde eşiyle ilgili durumu sorunca ...'in kendisine bıçakla saldırdığını, kolundan yaralandığını, kendisinin de bıçakla ...'in göğsüne vurarak öldürdüğünü, maktulün üzerindeki cüzdan, kimlik, cep telefonu ve bıçağı alarak olay yerinden ayrılıp yaya olarak ... ilçe merkezine geldiğini söylemesi, tanık olarak beyanına başvurulanan sanığın eşi ...'in kolluk ifadesinde, sanığın anlatımları ile benzer ifadelerde bulunup, olay günü eve döndüğünde sanığın kolunda yara izi bulunduğunu ve sanığın çok sinirli olduğunu söylemesi savcılık ifadesinde de sanık tutuklandıktan sonra cezaevine ziyaretine gittiğinde, cinsel taciz nedeniyle ...'i öldürdüğünü itiraf ettiğini ifade etmesi, tanık olarak beyanı alınan taksici...'in beyanlarının sanığın anlatımlarıyla örtüşmesi gibi hususlar birlikte değerlendirildiğinde; Sanığın, yer ve zaman göstererek yaptığı somut ikrarının tanık beyanları ile desteklenmesi, cesedin bulunamamış olmasının maktulün sağ olduğunu göstermemesi, sanığın töre baskısı ve gelenekler nedeniyle maktulü öldürdüğünü kabul ettiğine ilişkin ikrarından dönmesinin hayatın olağan akışına ters düşmesi, Bozma ilamından sonra tekrar beyanına başvurulanan ve maktulün fotoğrafı gösterilen tanık ...'in, maktulü teşhis edememesinin, maktulün aracın arka koltuğunda oturması nedeniyle yüzünü görememesinden kaynaklanması karşısında, kasten öldürme suçunu işlediği sabit olan sanığın mahkumiyeti yerine, oluşa uygun düşmeyen yetersiz gerekçe ve yanılığlı değerlendirme sonucu yazılı şekilde beraatına hükmedilmesi," şeklindeki gerekçesiyle yine sanığın daha sonradan her ne*

kadar ikrarından vazgeçse de somut itirafını ve tanık beyanlarını mahkûmiyet kararı için yeterli gördüğü anlaşılmaktadır¹²².

122 Y. 1. CD, E. 2016/4645, K. 2018/1415, T. 27/03/2018, karar için bkz. <https://karararama.yargitay.gov.tr/> (04.05.2025). Örneğin bir başka kararında Yargıtay, yine ikrardan yola çıkarak, maktulün cesedinin bulunamadığı bir olay için “...Ceza yargılaması için diğer asli unsurların bulunduğu bir durumda, zorunluluktan kaynaklanan bu eksiklik ceza yargılamasının yapılmasına engel teşkil etmeyecektir...” şeklindeki açıklamalar ve dosyada bulunan diğer deliller özellikle şüpheli ...’in beyanında diğer şüpheli ...’nın maktulü öldürdüğü ve kendisinin de dolaylı yardım ettiği şeklindeki ikrarı karşısında, şüphelilerin üzerlerine atılı suçları gerçekleştirdikleri yönünde kamu davası açılması için yeterli şüphenin oluştuğu, maktulün cesedinin bulunamamış olmasının suçun oluşumunu etkilemeyeceğinden cihetle, iddianamenin iadesi kararına yapılan itirazın kabulü yerine, yazılı şekilde reddine karar verilmesinde isabet görülmediğinden...” şeklindeki gerekçesiyle sadece mağdurun kimliğinin eksikliğinden dolayı iddianamenin iade edilmesine yönelik itirazın kabul edilmesi gerektiğine karar vermiştir. Bu kararında özellikle Yargıtay’ın şüphelilerin ikrarlarını da göz önüne aldığı ve cesedin bulunamamasının suçun oluşumunu etkilemeyeceği yönünde görüş bildirmesi önemlidir. Y. 1. CD, E. 2017/2343, K. 2018/2365, T. 21/05/2018, karar için bkz. <https://karararama.yargitay.gov.tr/> (04.05.2025). Yine Yargıtay yakın tarihli bir kararında; “...Sanık ...’ın gerek kollukta gerekse savcılık ve sorguda verdiği özü değişmeyen ikrar içerikli anlatımlarına göre; sanıkların, maktulü bindirdikleri araçla Devedüzü denilen mevkiye geldiklerinde maktulü içeride bırakıp araçtan indikleri, sanık ...’ın, sanık ...’a eldiven ve silah verdiği, Murat’ın ele geçmeyen tabanca ile maktule, tanık ...’ın da belirttiği gibi yarı açık vaziyette olduğu anlaşılan araç camından kolunu uzatarak peş peşe 3 el ateş ettiği, maktulün ilk 2 atışta baş ve göğüs bölgesinden yaralandığı, araç içine kan sıçradığı, 3. atışın aracın sacına isabet ettiği, sanık ...’ın anlatımlarıyla uyumlu şekilde Şebinkarahisar İlçe Emniyet Müdürlüğüince yapılan lumünol çalışmasında; aracın sol arka kapı iç ve sol arka tavan döşemesinde yoğun şekilde mor renkte tepkime meydana geldiği, her ne kadar lumünol işleminin kan dışında başkaca maddelere reaksiyon verdiği bilinmekte ise de; Adli Tıp Kurumu Biyoloji İhtisas Dairesi’nin raporuna göre gerek sanık ...’ın olay günü giydiği belirlenen siyah renkli kaban üzerinde gerekse suçta kullanılan aracın sol arka kapı iç döşemesinden alınan sürüntü örneklerinden DNA örneği tespit edildiği ve fakat delilin miktarı, olay üzerinden geçen zaman, alınış şekli, transfer şekli ve süresi gibi faktörler nedeniyle mevcut bulguların makule ait olup olmadığı hususunda herhangi bir tespit yapılamadığı, anılan nedenlerle maktulün anne soyundan alınan DNA örnekleri ile eşleşme yapılmasının tıbben mümkün olmadığını, tanık ...’ın maktulün ortadan kaybolmasından 4-5 gün kadar sonra sanıklar ... ve ...’ın kendisini Derviş’in ikamet ettiği köye götördüklerini, burada maktulü kendi araçlarında gördüğünü birilerine söylediği taktirde senin hakkında gereğini yaparız demek suretiyle tehditte bulunduklarını belirttiği,

Sanık ...’ın ve tanık ...’ın oluşturma ilişkin anlatımlarının kendi içinde tutarlı olup birbirleri ve elde edilen maddi deliller ile uyum gösterdiği, tanık ...’ın sanıklarla arasında herhangi bir husumet bulunmadığı, tüm bu irtibatın ve olay örgüsünün tesadüflerle açıklanmasının hayatın olağan akışına aykırılık teşkil edeceği, ... Bölge Adliye Mahkemesi 1. Ceza Dairesince duruşmalı incelemede; yerel mahkemenin kararındaki gerekçeler karşılanmadan ve başka delil elde edilmeden aynı delillere dayanan farklı gerekçeyle sanıklar hakkında maktule yönelik kasten öldürme suçundan mahkûmiyet kararı yerine yanlışlıklarla değerlendirme ile beraat kararı verilmesi, hukuka aykırı bulunmuştur.” şeklindeki gerekçesiyle sanık hakkında beraat kararına hükmeden Bölge Adliye Mahkemesi 1. Ceza Dairesi’nin kararını bozmuştur. Bu kararda da şüpheden sanık yararlanır ilkesinin uygulanması gerektiğine ilişkin Karşı Oy yazısının bulunduğu görülmektedir. Söz konusu Karşı Oy yazısında;

“1-) Asli fail ...’nin itirafları

2-) Araç içindeki bulgular

3-) Sanık ... telefonu ile maktulün babası ...’in olay gecesi (...ki olay gecesi kavramı ceset bulunmadığından net değildir) telefon irtibatı ve maktulün bu telefon üzerinden babası ile konuşması

4. Cesetsiz Cinayet Vakalarında Özellik Gösteren Durumlar: Nitelikli Hâllerin ve Manevi Unsurun İspatı Meselesi

Yukarıda yer verdiğimiz kararlarda da görüleceği üzere, kayıp kişinin durumu zorlamalı ölüm şüphesi altında bir cesetsiz cinayet vakasına dönüştüğünde, Yargıtay dahi ölüm olayının gerçekleşip gerçekleşmediğini veya sanık tarafından gerçekleştirilip gerçekleştirilmediğini tespit etmekte, Yargıtay Ceza Genel Kurulu da geniş çaplı karşı oylara rağmen bazen sanıklar hakkında şüpheden sanık yararlanır ilkesini uygulamakta bazen ise mahkûmiyet kararı verilmesi gerektiğine hükmetmektedir. Hâlihazırda suçun ispatı açısından son derece karmaşık olan mesele, işin içerisine nitelikli hâller ve suçun manevi unsurunun ne olduğunu tespit etme meseleleri de girdiğinde daha da kompleks bir hâl almaktadır. Keza suçun manevi unsuru, failin iç dünyasına ilişkin olup

4-) Tanık ... beyanları,

Ne var ki, bu deliller sanıkların suç ile mutlak illiyetini kurmaktan yoksundur.

Söyle ki:

A) Sanık ... 02.12.2011'de kollukta, 03.12.2011'de savcılıkta olayı benzer şekilde anlatmıştır. ..., ...'ün kendisine silah ve eldiven vermesi ile açık camdan araç içindeki maktule ateş ettiğini söylemiştir. Ardından bu sanık bu ifadelerinden vazgeçmiştir. Sanığın beyanlarında kendi içinde de çelişki zaten vardır.

a) Sanık cesedi gömdükleri yeri söylemiş ve göstermiştir ama buradan sadece hayvan kemikleri bulunmuştur.

b) Sanık ilk beyanında maktulü vurduktan sonra tuvalete gittiğini dönünce, maktulleri diğer sanıklar tarafından muşambaya sarılıp aracın bagajına konulduğunu, ertesi günkü beyanında tuvaletten dönünce maktulün nerede olduğunu görmediğini söylemiştir.

c) İlk gün beyanında 1 kafasına, 2 göğsüne ateş ettiğini söylemiş, ertesi gün 1 başına 1 göğsüne ateş ettiğini 3. merminin aracın sacını delip çıktığını anlatmıştır.

B) Sanık ... beyanına göre maktul aracın sol arka koltuğunda otururken öldürülmüş ve tavana kan sıçramıştır. Araç üzerinde yapılan inceleme ve alınan numuneler sonucunda:

Adli Tıp Kurumunun 10.05.2012 tarihli raporuna göre, otodan alınan hiç parçada kan yoktur. Sanığın, lamüinale tepki veren kabanında da kan yoktur. Araçtan ve sanık ... kabanından elde edilen hiçbir DNA maktule AİT DEĞİLDİR.

C) Maktulün babası ...'in ... telefonu üzerinden maktul ile görüşmesi, ZAMAN ve KAPSAM olarak sanık ... beyanı ile uyumludur.

Bu verilerle sadece tanık ...'in olay gecesi maktulü gördüğü yolundaki beyanı maktul ile beraber son görülenlerin sanık sıfatı olmasına ve mahkûmiyetine yetmeyecektir. Kaldı ki, ortada ceset yoktur. Ölüm zamanı belli değildir.

Bu gerekçelerle sanıkların beraati yolundaki Bölge Adliye Mahkemesi Dairesinin kararın onanması yerine bozulması yolundaki görüş açıklayan sayın çoğunluğa iştirak etmiyoruz.” şeklindeki gerekçe her ne kadar sanık beyanlarının çelişkili olmasına dayanmakta ise de sanığın ikrar içeren açıklamalarından zaten yargılama içerisinde döndüğü, olayın üzerinden geçen zaman dikkate alındığında dolaylı delillerin bulunmasının çok zor hatta imkânsız hâle geldiği, sanığın maktul ile yalnızca görüşen son kişi olmasından değil, olayda diğer belirti delillerin mevcudiyetinden kaynaklandığı, bundan dolayı karşı oy yazısında ifade edildiği gibi ortada yenilmesi gereken bir şüphenin bulunmadığı ifade edilmektedir. Y. 1. CD, E. 2022/568, K. 2023/4239, T. 14/06/2023, karar için bkz. [https://karararama.yargitay.gov.tr/\(04.05.2025\)](https://karararama.yargitay.gov.tr/(04.05.2025)).

hareketin bilerek – istenerek mi yoksa gerekli dikkat ve özeni göstermeden mi gerçekleştirildiğinin ispatı oldukça güçtür. Benzer şekilde, suçun işleniş şekline ya da mağdura bağlı nitelikli hâller mağdurun cesedinin yokluğunda nitelikli hâlin faile uygulanıp uygulanamayacağı sorununu da beraberinde getirmektedir.

Söz gelimi Yargıtay 1. Ceza Dairesi de vermiş olduğu bir kararında; “Sanıklar ve maktul ...’ın, İstanbul’a yaptıkları türbe ziyareti sırasında sanık ...’in oğlu ...’in kaybolduğu, bir süre sonra yaralı ve bitkin halde bulunduğu, sanık ...’in bu durumu maktulün yardımcılarıyla düşmanlarının yaptıklarını düşündüğü ve bu tarihten sonra sanık ...’in maktule sınırlı şekilde yemek vermeye, odaya kilitlemeye ve darp etmeye başladığı, eziyet kastıyla yapılan bu eylemlerin Körfez ilçesine döndükten sonra da bir süre devam ettiği, olay tarihinde sanık savunmaları ve tanık beyanlarıyla sabit olduğu üzere sanık ... tarafından maktulün öldürüldüğü, yapılan kazı çalışmalarına rağmen maktulün cesedinin bulunamadığı bu nedenle ölüm nedeninin tespit edilemediği, eziyet çektirerek öldürme, ölümü meydana getirme bakımından zorunlu olmayan ve ölüme takaddüm eder vahşice hareketler olup sanığın öldürme kastının yanında işkence ya da eziyet çektirme kastının da bulunması gerektiği hususları dikkate alınarak, somut olayda, maktulün sanık ... tarafından öldürüldüğü sabit ise de canavarca hisle ya da eziyet çektirme sonucu öldüğünün belirlenemediği, sanığın öldürme kastının ne zaman oluştuğunun tespit edilemediği, eziyet teşkil eden eylemleri ile ölüm oranında illiyet bağı kurulduğuna ilişkin bir tespitin de bulunmadığı anlaşıldığından sanık hakkında 5237 sayılı Kanun’un 82/1-b maddesi hükümlerinin uygulanması, hukuka aykırı bulunmuştur.” şeklindeki gerekçesiyle cesedin bulunamaması ve üzerinde inceleme yapılamamasından dolayı eziyet çektirerek öldürme hâlinin oluşmadığına hükmetmiştir¹²³.

Ancak aynı Yargıtay, cesedin bulunamadığı ve bu sebeple otopsi incelemesinin de yapılmadığı bir olayda, sanıkların savunmaları ve tanıkların beyanlarını dikkate alarak, eziyet çektirerek kasten öldürme suçunun işlendiğine yönelik ilk derece mahkemesinin kararını onamıştır: “bu sırada olay yerine sanıklar ... ve ... ile birlikte’ın da geldiği, maktulü darp ettikleri, devamında yaralı olan maktulün yarı baygın vaziyette henüz hayattayken kendi aracının içine bağlandığı, aracın üzerine benzin dökülerek ateşe verildiği, aracın bu halde olay yerinde bulunan uçurumdan aşağı atıldığı, sanıklardan...’ın, ...’i otogardan alarak ...’ya götürüp ailesine teslim ettiği, sanıkların bu şekilde yaptıkları plan dahilinde kendi aralarındaki iş ve görev paylaşımı yaparak

123 Y. 1. CD, E. 2024/5855, K. 2025/185, T. 09/01/2025, karar için bkz. [https://karararama.yargitay.gov.tr/\(04.05.2025\)](https://karararama.yargitay.gov.tr/(04.05.2025)).

eziyet çektirmek suretiyle maktul ...'yı öldürdükleri anlaşılmıştır."¹²⁴ Bir önceki olayda ceset üzerinde inceleme yapılamamasından dolayı kasten öldürmenin eziyet çektirerek nitelikli hâlinin tespit edilemeyeceğini savunan görüşün tam tersi olan bu görüş, nitelikli hâllerin de suçun işleniş şekli ile alakalı olarak mağdurun cesedine ulaşamamasına rağmen somut olayda uygulanabileceğini ortaya koymaktadır.

Cesetsiz cinayet yargılamaları açısından manevi unsura ilişkin olarak Yargıtay 12. Ceza Dairesi, oldukça ilginç bir olayda; "sanık ... aşamalarda; böyle bir olaya karışmadığını, olay günü ...'un kendisinden tüfeğini istemesi üzerine bu şahısla buluştuklarını, yaklaşık 20 dakika kadar kahvehanede oturduktan sonra aracı ile ...'i üvey oğlunun evine bıraktığını ve sonrasında kendisinin ablasının evine gittiğini, aracın bagajında bulunan ayakkabıların ise babası ... tarafından çöplükte bulunarak aracına konulan ayakkabılar olduğunu beyan etmiş ise de, sanığın bu beyanları gerek sanığın babası ... gerek ablası ...ve gerekse de ölenin üvey oğlu ... tarafından doğrulanmamış; her ne kadar inceleme dışı sanıklar ... ile ... ve tanık ... kovuşturma aşamasında alınan beyanlarında, kollukta şiddet ve baskıya maruz kalmaları sebebiyle bu şekilde beyan verdiklerini iddia etmiş iseler de, gerek inceleme dışı sanıkların gerekse de ...'nın kolluktaki beyanlarının müdafii eşliğinde alındığı, inceleme dışı sanıkların sonrasında bu beyanlarını savcılık aşamasında ve sorguda müdafii eşliğinde beyan verirken de aynen tekrar ettikleri, kaldı ki ...'nın sanık ...'ın kayınpederi ...'un ise sanık ...'ın aynı evde yaşayacak kadar yakın arkadaşı olduğu, inceleme dışı sanıklar ile sanık ...'ın kayınpalidesi olan ...'nın sanık ...'a iftira etmesini gerektirecek bir husumetlerinin bulunmadığı, kaldı ki bu şahısların kendi iradeleri ile olayı ikrar ederek yer gösterme işlemini bizzat gerçekleştirdikleri, tüm bunların yanında, ölen şahsın en son birlikte görüldüğü şahsın sanık ... ile uyumlu, ölenin en son bindiği aracın ise sanık ...'ın sonrasında hurdaya sattığı aracının tarifi ile uyumlu olduğu, 25.02.2020 tarihinde inceleme dışı sanık ...'nın ikametinde yapılan aramada ele geçirilen av tüfeğinin sanık ...'a ait olduğu sanık tarafından ikrar edildiği gibi, beyanlardan da olay günü olay yerine giderken sanığın elinde bulunan tüfeğin bu av tüfeği olduğunun anlaşıldığı, ölen şahsın öldürülmeyip Almanya'ya ... isimli gönül ilişkisi bulunan şahsın yanına kaçmış olabileceği iddia edilmiş ise de, ... isimli şahıs alınan beyanlarında bu hususu doğrulamadığı, tüm bu tespitler karşısında, sanık ...'ın olay günü kendisine ait araca inceleme dışı sanıklar ile birlikte ölen şahsı da alarak olay yeri ormanlık bölgeye

124 Y. 1. CD, E. 2023/4134, K. 2023/6479, T. 25/10/2023, karar için bkz. <https://karararama.yargitay.gov.tr/> (04.05.2025). Bu karara yönelik eleştiri için bkz. Şen, Ceylan, *Cesetsiz Cinayet (İkinci Kısım)*, (30.04.2025).

atış yapmaya gittikleri, aşırı derecede alkollü olan sanığın deneme atışları yaptığı sırada şişeleri düzelten ve şişelere yakın olan öleni görmesine rağmen kendi beyanına göre yanlışlıkla tetiğe basması sonucunda öleni vurduğu, sonrasında inceleme dışı sanıklar ile birlikte cesedi gömdükleri, her ne kadar cesede ulaşamamış ise de, inceleme dışı sanıkların müdafii eşliğinde alınan beyanlarının tanık beyanları ile de desteklendiği, cesedin bulunamamış olmasının kayıp şahsın sağ olduğunu göstermediği, aynı zamanda, olay sonrasında sanıkların tamamının cesedin yerinin net olarak tespitine engel oldukları ve inceleme dışı sanıkların yer gösterme sırasında bu amaçla hareket edip cesedin gömüldüğü yeri net olarak göstermedikleri kanaatine varıldığı, bu itibarla sanık ...'ın ...'u öldürme kastı ile hareket ettiği sabit olmamakla birlikte, alkollü vaziyette cam şişelere doğru ateş ederken, cam şişelerin yanında bulunan ve şişeleri dizmekle uğraşan ölen şahsı görmesine rağmen kendi becerisine güvenerek silahtan çıkan mermilerin ölene isabet etmeyeceği düşüncesi ile hareketine devam edip öngördüğü ölüm neticesinin gerçekleşmesine sebebiyet verdiği, bu suretle sanık hakkında bilinçli taksirle öldürme suçunun oluştuğu sabittir.” şeklindeki gerekçesiyle bilinçli taksirle öldürme suçundan hüküm kurulmasına karar vermiştir¹²⁵.

Söz konusu olayı ilginç kılan husus, sanığın maktulü öldürdüğünün cesedin yokluğunda kabul edilmesine rağmen, ne şekilde öldürdüğünün belirlenememesi karşısında tanık beyanlarında geçen ifadeler ile olayın bilinçli taksirle gerçekleştiğinin varsayılmasıdır¹²⁶. Bu varsayım ise çok da haksız değildir, keza somut olayda sanığın maktulü kasten öldürdüğünü gösteren herhangi bir durum olmadığından, yine şüpheden sanık yararlanır ilkesi gereği olayda öldürmeye yönelik kastının bulunmadığı kabul edilmelidir. Bununla birlikte, bu olaydan bağımsız olarak ifade etmek gerekir ki, taksir de bir manevi unsur türü olarak ispata muhtaçtır, diğer bir ifadeyle, kişinin gerekli dikkat ve özeni göstermeden hareket ettiğinin ortaya konulması gerekmektedir. Kişinin kastının bulunduğunu ispat edememek her durumda taksirden sorumlu olacağı anlamına gelmemelidir.

Buna karşılık Yargıtay 1. Ceza Dairesi yakın tarihli bir kararında; silahın elinden düşerek patladığını ve silahtan çıkan kurşunun mağdurun başına

125 Y. 12. CD, E. 2021/10127, K. 2022/210, T. 13/01/2022, karar için bkz. (05.05.2025).

126 Nitekim dosyaya yansıyan tutanaklarda; sanığın kayıncı olduğu soruşturma aşamasında şüpheli sıfatı ile ve müdafii eşliğinde alınan 26.02.2020 tarihli beyanında; olay günü eşi ile damadının yanlarında bulunan maktul birlikte ormana atış yapmaya gittiklerini ve birkaç saat sonra eve araçla döndüklerinde yanlarında kayıp şahsın bulunmadığını, eşi ile damadının telaşlı olması üzerine kendilerine sormasına rağmen ne olduğunu söylemediklerini, ancak eşi ve damadı aralarında konuşurken, damadının deneme atışı yaparken kaza ile kayıp şahsı vurduğunu duyduğunu beyan etmiştir.

isabet ettiğini, olayın kaza ile gerçekleştiğini iddia eden sanığın savunmalarına itibar etmemiş ve ceset bulunamasa da diğer sanığın savunmasını suçtan kurtulmaya yönelik olarak değerlendirerek mağduru kasten öldürdüğünü kabul etmiştir: *"...sanık ...'ın yanında bulunan ruhsatsız tabancası ile maktule ateş ederek ölümüne sebep olduğu, sanık ...'ün ihbarı üzerine kolluk görevlilerince olay yerine gidildiğinde, yerde çok fazla kan izleri, pıhtılaşmış kan birikintisinin görüldüğü ve maktulün kafatasına ait doku ve kemik parçalarının bulunduğu anlaşılmıştır. Sanık ...'in, "... odaya geçerken bacaklarımın arasından silahı alayım derken silah elimde patladı, ...'de o anda sol tarafta çekyatta oturuyordu, ...'in yere düştüğünü gördüm, silahın patlamasıyla yaralandığımı anladım, bir el patladı, kafasının arkasından yaralandığımı, kanadığımı gördüm, alın hastaneye götürün dedim"* şeklindeki savunması ve tevil yollu ikrarı ile olayın kaza sonucu istemeden gerçekleştiğini belirttiği, diğer sanıkların birbiriyle tutarlı olmayan, olayın oluş şekli ve gelişimine göre mümkün olmadığı açıkça anlaşılan, hayatın olağan akışına aykırı savunmalarda bulundukları, olay yerinde çok fazla kan izi ve kafatası kemik parçalarının bulunmuş olması ve tüm dosya kapsamına göre sanığın üzerine atılı kasten öldürme suçunun sübuta erdiği kanaatine varılmıştır."¹²⁷

Somut olayda karara da yansiyacak şekilde; mağdurun cesedi bulunamasa da cesedin parçalarının (kafatası kemiklerinin bulunması) ve çok sayıda kan izinin bulunması, diğer bir ifadeyle dolaylı delillerin mevcudiyeti, sanığın soruşturma aşamasında alınan beyanında *"bana böyle yanlış yaparsan seni de öldürürüm"* şeklinde ifade vermiş olması, olay günü bağırma ve kavgas seslerini komşuların duyduğunu, sanığın mağdurun konsomatris olarak çalışmasından rahatsız olduğunu ve sürekli bu konuda mağdurla tartışarak onu tehdit ettiği gibi hususların mevcut olması değerlendirildiğinde, her ne kadar ceset üzerinde inceleme yapma imkânı bulunamamışsa da ölüm neticesinin kastla ortaya çıktığı sonucuna varıldığı görülmektedir.¹²⁸ Oysa yukarıdaki olayla benzer şekilde, her iki olayda da sanık, mağduru yanlışlıkla öldürdüğü yönünde tevil ikrarlarında¹²⁹ bulunmuş ise de bu olayda, Yargıtay sanığın, mağduru bilerek ve isteyerek öldürdüğüne yönelik diğer bulguları

127 Y 1. CD, E. 2022/2727, K. 2023/814 T. 06/03/2023, karar için bkz. <https://karararama.yargitay.gov.tr/> (05.05.2025). Kararın değerlendirilmesi için bkz. Şen/Ceylan, *Cesetsiz Cinayet (İkinci Kısım)*, (30.04.2025).

128 Y. 1. CD, E. 2022/2727, K. 2023/814, T. 06/03/2023, karar için bkz. <https://karararama.yargitay.gov.tr/> (05.05.2025).

129 Tevil ikrar hakkında daha fazla bilgi için bkz. Emirhan Aydın, "Ceza Muhakemesi Hukukunda Tevil Yoluyla İkrar", *Anadolu Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt 9, Sayı 2, Temmuz 2023, s. 471.

dikkate aldığı (husumet, kafatası parçaları, yoğun kan miktarı, kavgı sesleri) anlaşılmaktadır¹³⁰.

Sonuç

Bir araştırma makalesinin sonuç kısmında yazarın, metin içinde yer verdiği bilgi ve bulguları değerlendirerek bir neticeye ulaşması yahut da bir neticeye ulaşamasa dahi gelecekte bir neticeye ulaşacak olanlara yol gösterecek bir sorunu ortaya koyması beklenir. Bu anlamda, açıkça ifade etmek gerekir ki, cesetsiz cinayet vakalarına ilişkin yargılamaların incelendiği bu çalışmada “net” bir sonuca ulaşmak, ne yazık ki, mümkün değildir. Defaatle belirttiğimiz üzere, bu türden yargılamalarda, yargı mercileri olayı ispatlayacak belki de en önemli delil olan cesedin yokluğunda muhakeme faaliyetlerini yürütmektedir. Böylece mağdurun gerçekten ölüp ölmediği, öldü ise ne şekilde öldüğü ve kim tarafından öldürüldüğü sorularına ilişkin cevap bulmaları da oldukça güçleşmektedir. Keza bu türden sorular, yargılamanın maddi yönüne ilişkin olup mahkemenin maddi gerçeği bulabilmesi için öncelikle bu sorulara cevap bulması şarttır. Diğer bir ifadeyle, mağdurun gerçekten ölüp ölmediği bilinmeden veya ne şekilde ya da kim tarafından öldürüldüğü tam olarak ortaya konulmadan yargılanan kişi hakkında mahkûmiyet kararı verilmesi mümkün değildir; nitekim bu tür hususlara ilişkin mevcut şüphe, ceza muhakemesinin en temel ilkelerinden olan şüpheden sanık yararlanır ilkesinin gündeme gelmesini sağlar.

Bununla birlikte, bu türden vakalarda failin “100 metre yarışına 30 metre ileriden başlaması” gibi avantajlı bir durumda olduğu da unutulmamalıdır. Gerçekten de yukarıda yer verdiğimiz üzere, failler, cesedin bulunamadığı durumlarda olayın ortaya çıkmayacağına güvenmekte, yargılama sonucunda da cesedin yokluğunda mahkûm olmayacaklarına inanmaktadır. Bu bakımdan mahkemeler, bir yandan şüpheden sanık yararlanır ilkesini ihlal etmeyecek bir mahkûmiyet kararı verme endişesi ile cesetten başarı ile kurtulmuş soğuk kanlı

130 Keza öğretide de mahkemelerin tevili ikrardan yola çıkarak manevi unsur (somut olayda failin kastı) tam olarak belirlenemese de kasten öldürmeden hüküm kurdukları görülmektedir: “Ermenek Ağır Ceza Mahkemesi’nin 12.03.2020 tarihli, 2019/42 E. ve 2020/21 K. sayılı kararında sanığın, maktulü gören son kişi olması ve maktulden o andan sonra haber alınamaması nedeniyle maktulün öldüğü ve bunun sanıktan kaynaklandığı kanaatine ulaşılmıştır. Daha sonra mahkeme; suçun manevi unsurunu tartışmış ve sanığın, araç virajdan dönerken maktulün düşmüş olabileceği beyanını, maktulün cesedi veya ona ait hiçbir eşyanın bulunamaması nedeniyle tevilli ikrar olarak değerlendirmiştir. Öldürme fiilinin sanık tarafından ne şekilde gerçekleştirildiğine dair delile ulaşılmasına ve buna kararda da yer verilmesine rağmen, delil bulunamaması hayatın olağan akışına uygun bulunmuş, sanığın ancak kasten öldürme fiilini işlemiş olabileceğinden hareketle, hakkında mahkûmiyet hükmü kurulmuştur.” Bkz. Şen, Ceylan, *Cesetsiz Cinayet (Birinci Kısım)*, (12.01.2024).

bir katilin topluma geri dönme ve cezasız kalma tedirginliği arasında sıkışmış vaziyettir. Çünkü cesetsiz cinayet davalarında aksi ne kadar ileri sürülürse sürülsün her zaman bir şüphe bulunmaktadır ve hüküm ile birlikte dahi bu şüphenin ortadan kalktığı söylenemeyecektir.

Pek tabii bu ikilem yalnız bizim hukukumuzda değil, çalışmada mukayeseli hukuk kısmı için seçilen Anglo-Sakson hukukunun hüküm sürdüğü ülkeler açısından da ortaya çıkmaktadır. Nitekim İngiliz, Amerikan ve Avustralya hukukunda cesetsiz cinayet davalarına ilişkin mahkemelerin (daha doğru bir ifadeyle jürilerin), ispat gücü çok daha zayıf olan dolaylı delillere (circumstantial evidence) ağırlık verdiği, söz gelimi; mağdurun kanının failin aracının plakasında olmasından, telefon sinyalinin olay yerinde tespit edilmesinden, mağdur ile son görüşen kişinin fail olmasından, mağdurun ne şekilde ortadan kaybolduğuna ilişkin failin tutarlı açıklamalar yapamamasından, hatta failin daha önceki adli kayıtlarından veya karakterinden hareketle mahkûmiyet kararı vermeye yöneldikleri görülmektedir. Oysa bu türden dolaylı delillerin, failin olayla bağlantısını bir noktada ispat etmesi mümkün ise de öldürme eyleminin fail tarafından gerçekleştirildiğini gösterme açısından yetersiz kaldığına ilişkin herhangi bir şüphe bulunmamaktadır.

Bizim hukukumuzda da Yargıtay’ın şüpheden sanık yararlanır ilkesini uyguladığı kararlar olmasına rağmen, cesetsiz cinayet davasına dönüşen vakalarda -tıpkı Anglo-Sakson hukukunda olduğu gibi- belirti delili mahiyetindeki birtakım hususları mahkûmiyet için yeterli gördüğü ve hatta bazı hâllerde maddi gerçek tam olarak ortaya konulmadan varsayıma dayalı olarak hareket ettiği anlaşılmaktadır. Gerçekten de Yargıtay, normal şartlar altında “tek delil” olarak mahkûmiyet için yeterli kabul edilemeyecek sanık ikrarını, olay yerinde bulunan ve mağdura ait DNA bulgularını, çelişkili de olsa tanık beyanlarını, mağdurun ortadan kaybolmadan önce son kez faille görüştüğüne ilişkin kamera kayıtlarını bu türden davalarda mahkûmiyet için yeterli görmektedir. Dahası cesedinin bulunamamasının cesedin ölmediği anlamına gelmeyeceğini ve failin öldürme suçlarından yargılanmasını engellemeyeceğini ifade ederek ispata muktedir bir hususu varsayımsal olarak kabul etmektedir. Oysa bir kez daha ifade edilmelidir ki, bu türden varsayımlar ve dolaylı deliller maddi olayı değil, bu olayla bağlantılı yan vakaları ispata elverişli hususlardır. Ancak cesetsiz cinayet davalarında delillere ulaşmanın zorluğu -tıpkı cinsel suçlara ilişkin yargılamalarda olduğu gibi- Yargıtayın bazı dolaylı delilleri mahkûmiyet için yeterli olarak yorumlanmasına, genel yaşam tecrübesine başvurmasına (örneğin; terk edilen iki günlük bebeğin öldüğünün kabul edilmesi vb.) ya da birtakım karinelere sığınmasına yol açmaktadır.

Bu tür davalarda ispat noktasında genele ilişkin bir kriter ortaya konulması mümkün değil ise de sanığın ikrarının bulunduğu davalarda, bu ikrarın baskı altında verilir verilmeyeceğine, ikrarda bulunması için başka bir sebebin olup olmadığına, ikrarın doğrudan mı yoksa tevil yoluyla mı olduğuna; davada birden fazla belirti delili mevcut ise bu delillerin birbirini destekleyip desteklemediğine, tanık beyanları ile uyumlu olup olmadığına; davadaki bilimsel delillerin olayın gelişimi ile uyumlu olup olmadığına, sanığın ve tanıkların açıklamaları ile çelişip çelişmediğine; yine davada sanık ile öldürüldüğü düşünülen kişi arasında öldürmeye yetecek derecede bir husumet olup olmadığına, sanık ile mağdurun ilişkisine dikkat edilmelidir. Tüm bu hususlar değerlendirildikten sonra ölüm olayına, ölümün nasıl gerçekleştiğine veya sanık tarafından gerçekleştirildiğine ilişkin hâlen bir şüphe bulunmakta ise şüpheden sanık yararlanır ilkesinin uygulanması gerekmektedir. Keza aksinin kabulü, ceza muhakemesi hukukumuzda kabul edilen böylesine önemli bir ilkenin anlamını yitirmesine neden olacaktır.

KAYNAKLAR

- Alper, Behnan; Azmak, Derya; Çekin, Necmi; Gülmen, Mete Korkut; Koç, Sermet; Sallaçin, Serpil, *Adli Otopsiler ve Adli Patoloji (Suda Boğulma)*, <https://www.ttb.org.tr/eweb/adli/3.html> (12.01.2025).
- Aydın, Emirhan, "Ceza Muhakemesi Hukukunda Tevil Yoluyla İkrar", *Anadolu Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt 9, Sayı 2, Temmuz 2023, ss. 467-486.
- Baytemir-Kontacı, Burcu; Kılıç, Ali Şahin; Olcay, Gözde Asena; Cingi, Dilasa; Alkan, Elif, *Ceza Muhakemesi Hukuku (Temel Hukuk Dizisi)*, Ed. Cumhur Şahin, Neslihan Göktürk, 7. Bası, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2024.
- Birtek, Fatih, *AİHM, Anayasa Mahkemesi ve Yargıtay Kararları Işığında Ceza Muhakemesinde Delil ve İspat*, 2. Bası, Adalet Yayınevi, Ankara, 2017.
- Börekçi, Eşref Barış, "Nitelikli Cinsel Saldırı/İstismar Mağdurları Neden Bir Defa Dinlenememektedir?", *Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt 19, Sayı 2022/2, ss. 1077-1084.
- Brown, Antony, *Death of An Actress: Sex, Lies and Murder on the High Seas*, New Era of Communications, 2023.
- Coşkun, Sevim; Örnek-Büken, Nüket, "Kremasyonun Tarihçesi ve Türkiye'de Kremasyon", *IBAD Sosyal Bilimler Dergisi*, Cilt 8, 2020, ss. 129-144.
- DiBiase, Thomas A., *No-Body Homicide Cases (A Practical Guide to Investigating, Prosecuting, and Winning Cases When the Victim Is Missing)*, CRC Press, Boca Raton, 2015.
- DiBiase, Thomas A., "No-body" Murder Trials in the United States, <https://www.nobodycases.com/wp-content/uploads/2024/09/Nobodytablelatest-FINAL-09022024.pdf> (08.08.2025).
- Doğan, Koray, *Ceza Muhakemesinde Belirsizlik Kuşkudan Sanık Yararlanır İlkesi "in dubio pro reo"*, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2016.
- Ferguson, Claire; Pooley, Kamarah, "Australian No-Body Homicides: Exploring Common Features of Solved Cases", *Journal of Forensic and Legal Medicine*, (Accepted Manuscript), 2019, ss. 1-28, <https://eprints.qut.edu.au/130804/> (08.08.2025).
- Ferguson, Claire; Pooley, Kamarah, "Australian No-Body Homicides: Exploring Common Features of Solved Cases", *Journal of Forensic and Legal Medicine*, Cilt 66, Ağustos 2019, ss. 70-78.
- Gedik, Doğan, *Ceza Muhakemesinde İspat ve Şüphenin Sanık Lehine Yorumlanması*, 7. Bası, Adalet Yayınevi, Ankara 2024.
- Keatley, David; O'Donnell, Chris; "Winthroping as an Investigative Tool in Clandestine Grave Discovery and Psychological Profiling", *Journal of Police and Criminal Psychology*, Cilt 38, 2023, ss. 853-865.
- Keatley, David A., "Finding the Here in Where: Keatley's Winthroping in Missing Persons and No-Body Homicide Cases", *Forensic Science International: Synergy*, Cilt 8, 2024, ss. 1-6.
- Kennaugh, Robert, *Contemporary Murder*, Hugh-Keartland Publishers, Johannesburg, 1969.
- Latto, Richard, "Porthole Murder: Did Gay Gibson Die from Natural Causes?", *BBC*, 22.03.2018, <https://www.bbc.com/news/uk-england-hampshire-43478495> (22.05.2025).

- Morton, James, *Justice Denied: Extraordinary Miscarriages of Justice*, Robinson Press, Quincy, 2015.
- Nash, Robert, *World Encyclopedia of 20th Century Murder*, Headline, London, 1992.
- National Policing Improvement Agency, *Guidance on the Management, Recording and Investigation of Missing Persons*, 2. Bası, Harm Reduction Strategies, London, 2010.
- Oates, Jonathan, *John George Haigh: The Acid-Bath Murderer*, Barnsley: Pen & Sword, South Yorkshire, 2014.
- Özbek, Veli Özer; Doğan, Koray; Bacaksız, Pınar, *Ceza Muhakemesi Hukuku*, 17. Bası, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2024.
- Özbek, Veli Özer; Doğan, Koray; Bacaksız, Pınar, *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler*, 19. Bası, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2024.
- Öztürk, Bahri; Tezcan, Durmuş; Erdem, Mustafa Ruhan; Sırma-Gezer, Özge; Saygılar, F. Yasemin; Alan, Esra; Özaydın, Özdem; Erden-Tütüncü, Efser; Altınok-Willemin, Derya; Tok, Mehmet Can, *Nazari ve Uygulamalı Ceza Muhakemesi Hukuku*, 16. Bası, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2022.
- Paine, Donald, “John Haigh: The Acid Bath Murderer”, *Tennessee Bar Association*, 2012, Cilt 48, Sayı 6, <https://www.tba.org/?pg=Articles&blAction=showEntry&blogEntry=10966> (19.01.2025).
- Papadopoulos, Alexandros, *A Violent Archaeology of Dreams: The Aesthetics of Crime in Austerity Britain, c. 1944–1951*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, University of Manchester, 2011.
- Patterson, John C., *Investigator’s Guide to Missing Child Cases*, 2. Bası, National Center for Missing Exploited Children, 1987.
- Ponti, Crystal, “No Corpse? No Problem. Notable Murder Convictions Without a Body”, *True Crime Blog: Stories & News, A&E True Crime*, 09.05.2024, (09.07.2020), https://www.aetv.com/real-crime/murder-convictions-without-a-body?utm_source=chatgpt.com (07.08.2025). Root, Neil, *Frenzy! Heath, Haigh & Christie (The First Great Tabloids Murderers)*, Preface Publishing, Toronto, 2011.
- Simpson, Keith, “Rex v. John George Haigh”, *Medico Legal Journal*, Cilt 18, Sayı 2, 1950, ss. 37-48.
- Staveley-Wadham, Rose, “The Porthole Mystery – The Murder of Gay Gibson (Part One)”, *The British Newspaper Archive*, 24.01.2024, <https://blog.britishnewspaperarchive.co.uk/2024/01/24/the-murder-of-gay-gibson/> (21.01.2025).
- Stobbe, Mark, *No-Body Homicides The Evolution of Investigation and Prosecution*, Routledge, Oxfordshire, 2023.
- Stratmann, Linda, *Gloucestershire Murders*, Sutton Press, Stroud, 2005.
- Şahin, Cumhur; Göktürk, Neslihan, *Ceza Muhakemesi Hukuku I*, 12. Bası, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2021.
- Şen, Ersan; Ceylan, Doğa, *Cesetsiz Cinayet (Birinci Kısım)*, 12.01.2024, <https://sen.av.tr/tr/makale/cesetsiz-cinayet> (30.04.2025).
- Şen, Ersan; Ceylan, Doğa, *Cesetsiz Cinayet (İkinci Kısım)*, 26.10.2024, <https://sen.av.tr/en/makale/cesetsiz-cinayet-ikinci-kisim> (30.04.2025).
- Thompson, Paula, “The Porthole Murder”, *Daily Echo*, 10.01.2008, https://www.dailyecho.co.uk/news/1973456.The_porthole_murder/ (21.01.2025).

- Usluadam, Asena Kamer, *Ceza Muhakemesinde Karakter Delili*, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2022.
- Whitehead, Jim; Franklin, Richard; Mahony, Tracey, “Where Are Homicide Victims Disposed? A Study of Disposed Homicide Victims in Queensland”, *Forensic Science International: Synergy*, Cilt 8, 2024, ss. 1-9.
- Yayla, Mehmet, *Ceza Muhakemesinde İspat ve Şüphe*, 2. Bası, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2021.
- Yenisey, Feridun; Nuhoglu, Ayşe, *Ceza Muhakemesi Hukuku*, 10. Bası, Ankara, Seçkin Yayıncılık, 2022.